

Označavanje teksta pomoću TEI-a u digitalnoj knjižnici Edicija

Krstanović, Tanja

Master's thesis / Diplomski rad

2014

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:142:665828>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-08-08**

Repository / Repozitorij:

[FFOS-repository - Repository of the Faculty of Humanities and Social Sciences Osijek](#)

Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku

Filozofski fakultet u Osijeku

Diplomski studij informatologije

Tanja Krstanović

Označavanje teksta pomoću TEI-a u digitalnoj knjižnici Edicija

Diplomski rad

Mentor: doc. dr. sc. Boris Bosančić

Osijek, 2014.

Sadržaj

Sažetak	2
1. Uvod.....	3
2. Označavanje teksta i razvoj TEI-a	4
2.1. Općenito o TEI-u	4
2.2. O postupku označavanja teksta.....	8
2.2.1. Općenito o postupku označavanja teksta	8
2.2.2. Općenito o XML-u.....	9
2.3. Inačice TEI smjernica	10
2.4. Smjernice za označavanje teksta TEI knjižnične posebne interesne skupine (Best Practices for TEI in Libraries).....	14
3. Koraci (faze) u provedbi postupka označavanja teksta.....	16
4. Digitalna knjižnica hrvatske tiskane baštine Edicija	22
4.1. O Ediciji	22
4.2. O planiranju projekta označavanja teksta u Ediciji.....	23
4.3. Svrha, cilj i metodologija istraživanja	25
4.4. Označavanje teksta starih knjiga u digitalnoj knjižnici tiskane baštine Edicija	25
5. Zaključak.....	31
Literatura.....	33
Prilozi.....	36
Prilog 1 – Označavanje teksta pomoću TEI-a na primjeru knjige Abecevice Slovinska	36
Prilog 2 – Označavanje teksta pomoću TEI-a na primjeru knjige Od Pri Szvetoga Troisztva.....	73
Prilog 3 – Kontrolirani rječnici termina (datoteka context.xml).....	100

Sažetak

U ovome radu dan je prikaz razvoja TEI-a (*Text Encoding Initiative* -TEI), Inicijative za označavanje teksta, od njenih početaka do danas. Pozornost je usmjerena na osnutak TEI konzorcija i posebnih interesnih skupina, s posebnim naglaskom na onu koja se bavi knjižnicama. Ujedno predstavljeni su i *Poughkeepsie* principi na kojima se temeljila izrada TEI smjernica za označavanje teksta, te razvoj i osnovne značajke XML-a, kao i projekti označavanja teksta pomoću TEI-a. Definiran je i sam pojam označavanja teksta te je dan pregled TEI smjernica za označavanje teksta (svih 5 inačica) s posebnim naglaskom na posljednju inačicu P5. Kao jedna od najpopularnijih TEI prilagodbi, za konkretnu provedbu postupka označavanja teksta u praksi, predstavljen je *TEI Lite*. Po razinama označavanja teksta su opisane i smjernice za označavanje teksta TEI knjižnične posebne interesne skupine *Best Practices for TEI in Libraries*. Dan je i pregled sedam faza projekta označavanja teksta prema *Women Writers Project* vodiču za označavanje teksta za potrebe znanstveno-istraživačkog rada, prema kojima je planiran i projekt označavanja teksta u digitalnoj knjižnici hrvatske tiskane baštine Edicija koji je tematiziran ovim radom. Uz opis Edicije, digitaliziranih knjiga koje sadrži te načina pretraživanja digitalne knjižnice, praktični dio rada obuhvaćao je označavanje teksta putem TEI-a dvije digitalizirane knjige u Ediciji: *Abecevice Slovinske* i *Od Pri Szvetoga Troisztva*. Dodatno su označene, i prethodno označene knjige *Abecevice*, *Oprosstenja Osobita* i *Xivot Svetoga Petra Regalata*, na način da su označena osobna i geografska imena koja su spominjana u tekstu.

Ključne riječi: označavanje teksta, TEI, TEI smjernice, XML, digitalna knjižnica hrvatske tiskane baštine Edicija.

1.Uvod

TEI (*Text Encoding Initiative - TEI*) kao standard za prikaz najčešće izvorno tekstualne građe u digitalnom obliku putem postupka označavanja ili enkodiranja teksta (engl. *text encoding*) svojom relativno jednostavnom i razumljivom strukturom omogućava učinkovitu obradu teksta u elektroničkom okruženju. Prvotna svrha istoimene organizacije koja stoji iza TEI-a, Inicijative za označavanje teksta, bila je razviti standard za označavanje teksta temeljen na SGML-u (*Standard Generalized Markup Language*). Pomoću TEI-a moguće je prikazati strukturu teksta u svojoj kompleksnosti označavajući ga unaprijed definiranim skupom elemenata u najobičnijem programu za uređivanje teksta poput Notepad-a++ koji se koristio prilikom izrade praktičnog dijela ovog rada.

Svrha ovog rada je prikazati kako se pomoću TEI-a označava tekst na primjeru označavanja teksta digitaliziranih knjiga u Digitalnoj knjižnici hrvatske tiskane baštine Edicija. Edicija trenutno sadrži pet digitaliziranih knjiga, od kojih dvije nisu bile označene postupkom označavanja teksta pomoću TEI-a. Prvi cilj ovoga rada je označiti tekst preostale dvije knjige: Abecevice Slovinske i Od Pri Szvetoga Troisztva jednostavnim skupom TEI oznaka koji pokriva strukturalna i grafička svojstva teksta. Drugi cilj rada odnosi se na označavanje obilježja teksta koji su navedeni u odjeljku „Oznake“¹ na mrežnoj stranici Edicije, a koji se tiču osobnih i geografskih imena u svih pet knjiga digitalne knjižnice (uključivo, dakle, i Abecevicu, Oprosstenja Osobita i Xivot Svetoga Petra Regalata.) Radom se nastoje stvoriti korisni dokumenti za daljnje znanstveno istraživanje koji će predstavljati okvir i za daljnji razvoj ove digitalne knjižnice.

U teorijskom dijelu rada osim samog razvoja TEI-a i TEI smjernica, svojevrsnih uputa za označavanje teksta koje predstavljaju specifikaciju navedenog standarda, prikazat će se provedba samog projekta Edicije prema sedam faza projekta označavanja teksta koje su izvedene iz *Women Writers Project* vodiča za označavanje teksta za potrebe znanstveno-istraživačkog rada. Kao uvod u praktični dio rada razjašnjeni su i elementi korišteni prilikom označavanja teksta u digitalnoj knjižnici.

¹ Edicija:oznake. URL: <http://web.ffos.hr/EDICIJA/digitalnaZbirka/oznake.php>

Ovim radom želi se pokazati da se označavanjem teksta starih knjiga 18. stoljeća pomoću TEI-a stvaraju važni dokumenti koji mogu biti od velike pomoći širokoj zajednici korisnika i istraživača zainteresiranih za njihovo proučavanje.

2. Označavanje teksta i razvoj TEI-a

2.1. Općenito o TEI-u

Sam osnutak TEI-a dogodio se nedugo nakon pojave SGML-a (metajezika odnosno jezika za definiranje označiteljskih jezika odnosno jezika koji propisuje sintaktička pravila drugih označiteljskih jezika) te je predstavljao jedan od najznačajnijih događaja u razvoju nove discipline u okviru humanističkih znanosti - digitalne humanistike.² Na Sveučilištu Vassar u Poughkeepsiju, New York 1987. osnovana je Inicijativa za označavanje teksta TEI.³ Sljedeće organizacije sudjelovale su u osnivanju TEI-a:

- Udruženje za računala i humanistiku (*the Association for Computers and the Humanities - ACH*);
- Udruženje za literarno i jezično računarstvo (*the Association for Literary and Linguistic Computing - ALLC*);
- Udruženje za računalnu lingvistiku (*the Association for Computational Linguistics - ACL*).

Projekt je imao veliku potporu Nacionalne zaklade za humanističke znanosti (*National Endowment for the Humanities - NEH*), Uprave komisije europske zajednica (*Directorate XIII of the Commission of the European Communities - CEC/DG-XIII*), Kanadskog vijeća socijalne znanosti i humanističkog istraživanja te Zaklade Andrew W. Mellon.⁴ Cilj je TEI-a bio osigurati uspješnu razmjenu humanističkih tekstova u istraživanjima i sugerirati principe označavanja teksta. Prema osnovnoj inicijativi, TEI standard dužan je:

² Znanstvena grana koja se bavi ulogom računala u znanstveno-istraživačkom radu.

³ Usp. Barnard, D. T.; Ide, N. M. The text encoding initiative: flexible and extensible document encoding. // Journal of the American Society for Information Science. 1997, vol. 48 (7) Str. 622. URL: <https://cloud.irb.hr/proxy/nph-proxy.cgi/10/http/web.a.ebscohost.com/ehost/detail=3fsid=3dc7a540f8-302a-405c-9b16-ca2f8b91634e=2540sessionmgr4003=26vid=3d1=26hid=3d4112=26bdata=3dJmxbmc9aHImc210ZT1laG9zdC1saXZl#db=eric&AN=EJ547817> (2014-04-20) Business Source Complete

⁴ Usp. Ide, N. Encoding standards for large text resources: the Text encoding Initiative. URL: http://clair.eecs.umich.edu/aan/paper.php?paper_id=C94-1094#pdf (2014-04-20)

- obuhvaćati sve tekstualne značajke na koje pažnju obraća znanstveno istraživanje;
- biti jednostavan, jasan i konkretan;
- biti neovisan o softveru;
- omogućiti stroge definicije i učinkovitu obradu tekstova;
- biti u skladu sa postojećim i novim standardima.⁵

Struktura TEI-a se vremenom mijenjala pa tako TEI iz 1990-ih ima centraliziranu strukturu, u kojoj sav posao obavlja vrlo mali broj ljudi pod nadzorom organizacija koje su sudjelovale u samom osnutku ovog standarda, dok se danas TEI zasniva na distribuiranoj strukturi u kojoj zadatak održavanja i razvoja smjernica obavlja više ljudi iz široko uspostavljene zajednice.⁶

Kako bi se TEI popularizirao i razvijao, na sveučilištu Virginia i sveučilištu Bergen 1999. u Norveškoj osniva se međunarodna udruga pod nazivom TEI konzorcij čiji je zadatak skrb o TEI-u, odnosno njegovo održavanje, razvoj i promociju u svijetu. Konzorcij je neprofitna organizacija sastavljena od akademskih institucija, istraživačkih projekata i pojedinih znanstvenika diljem svijeta. Pruža mnoge izvore informacija za učenje TEI-a, informacije o projektima koji koriste TEI, bibliografije TEI publikacija i softvere razvijene za korištenje TEI-a.⁷ Članovi konzorcija sastaju se jednom godišnje kako bi raspravljali o trenutnim problemima označavanja teksta, te kako bi odabrali nove članove konzorcija. U sklopu TEI-a djeluju i posebne interesne skupine (*Special Interest Groups - SIGs*) koje se sastoje od pojedinaca sa sličnim interesima kojima je, ovim putem, omogućena razmjena ideja. Neke od tih skupina su: *Music SIG*, *Education SIG*, *TEI Tools SIG*, *TEI Manuscripts Special Interest Group* te posebna TEI interesna skupina koja se bavi uporabom TEI-a u knjižnicama *Libraries SIG*. Ova skupina ima za cilj raspravljati o temama korištenja TEI-a u knjižnicama te poboljšanju i ažuriranju smjernica za označavanje teksta prema potrebama knjižničnih projekata. Svaka interesna skupina ima mrežnu stranicu u okviru TEI mrežnog mjesta, poseban *wiki* te mogućnost sastanka na godišnjem sastanku TEI članova. Sve interesne skupine otvorene su za javnost.

⁵ Usp. Barnard, D.T.; Ide, N.M. Nav.dj. str. 622-623.

⁶ Usp. Burnard, L. The evolution of Text Encoding Initiative: from research project to research infrastructure. URL: <http://jtei.revues.org/811> (2014-04-20)

⁷ Usp. TEI – Text Encoding Initiative. URL: <http://www.tei-c.org/index.xml> (2014-04-20)

Inicijativa za označavanje teksta dogovorila je principe pri izradi TEI smjernica odnosno *Poughkeepsie* principe koji služe za pripremu smjernica za označavanje teksta za književna, jezična i povijesna istraživanja. Principi su sljedeći:

1. Smjernice bi trebale osigurati standardni format za razmjenu podataka u humanističkim istraživanjima.
2. Smjernice bi trebale sugerirati principe za označavanje teksta u istom formatu.
3. Smjernice bi trebale:
 - definirati preporučenu sintaksu za format dokumenata;
 - definirati metajezik za opis formata;
 - opisati novi format dokumenata i postojećih standarda.
4. Smjernice trebaju predložiti skup pravila označavanja teksta prigodan za različite aplikacije.
5. Smjernice trebaju uključiti minimalan skup pravila za označavanje novih tekstova.
6. Smjernice izrađuje odbor na temelju:
 - tekstualne dokumentacije;
 - tekstualne reprezentacije;
 - tekstualne interpretacije i analize;
 - definicije metajezika i opisa postojećih i predloženih standarda.
7. Kompatibilnost sa postojećim standardima održat će se što je više moguće.
8. Velik broj tekstualnih arhiva složio se podržati smjernice u svojoj funkciji kao format za razmjenu označenih dokumenata.
9. Konverzija postojećih strojno čitljivih tekstova u novi format uključuje prijevod njihovih pravila u sintaksu novog formata.⁸

Iz *Poughkeepsie* principa zaključeno je da bi TEI smjernice trebale predstavljati standardni format za razmjenu podataka te biti vodič za označavanje teksta u ovom formatu. Trebalo bi dati podršku označavanju svih vrsta tekstova i svih obilježja teksta koje proučavaju znanstvenici te osigurati njihovu učinkovitu obradu.

⁸ Usp. Cummings, J. The text encoding initiative and the study of the literature. URL: <http://www.digitalhumanities.org/companion/view?docId=blackwell/9781405148641/9781405148641.xml&doc.view=print&chunk.id=ss1-6-6&toc.depth=1&toc.id=0> (2014-04-20)

TEI mrežna stranica pruža mnogo važnih poveznica o samom označavanju teksta, tutorijale, vježbe te izvore osnovnih informacije o TEI-u. Poveznice su prilagođene početnicima, te pružaju vrlo jednostavne primjere i definicije osnovnih značajki TEI-a. Ujedno nude i mnoštvo poveznica na druge korisne sadržaje o TEI-u. Neke od vrlo korisnih poveznica su mrežne stranice o projektima koji koriste TEI, mrežne stranice *TEI wikija*, mrežno mjesto *TEI by example* te službeni časopis TEI-a - *Journal of the Text Encoding Initiative*.

TEI wiki mrežnu stranicu stvorili su TEI korisnici za druge TEI korisnike. Na stranici se mogu pronaći razne korisne poveznice koji upućuju na daljnje informacije o TEI-u.⁹

TEI by example nudi niz besplatno dostupnih online tutorijala za upoznavanje s postupkom označavanja teksta u TEI-u te tutorijale tipa 'korak po korak', primjerice, tutorijal koji istraživača vodi kroz osam koraka različitih aspekata elektroničkog označavanja humanističkih tekstova. *TEI by example* nudi i testove, vježbe i primjere (za početnike i napredne korisnike) te alat za testiranje ispravnosti dokumenata *TEI validator* i *XML toolkit*.¹⁰

Journal of the Text Encoding Initiative je službeni časopis TEI konzorcija. Objavljuje odabrane radove godišnjih TEI konferencija i susreta članova, posebne teme od interesa za zajednicu, posebna događanja te sastanke povezane s TEI-em. Radove recenziraju ugledni stručnjaci. Glavni cilj časopisa je širiti što je moguće više informacija od TEI-u. Časopis objavljuje izvješća o trendovima u području TEI označavanja teksta te područjima povezanima s TEI praksom, npr. digitalnoj obradi znanstvenih radova i predmeta znanstvenog proučavanja, lingvističkoj analizi, izradi jezičnog korpusa, masovnoj digitalizaciji i slično. Časopis se objavljuje jednom godišnje.¹¹

Na TEI mrežnoj stranici također je moguće pronaći informacije o mnoštvu projekata označavanja teksta pomoću TEI-a. Jedan od njih je Projekt spisateljica sveučilišta Brown (*Brown University Women Writers Project - WWP*) koji pruža dokumentaciju i upute za označavanje starih tiskanih knjiga (radi se o zbirci preko 200 engleskih tekstova ženskih autora iz perioda 1450-1850).¹² Projekt koji je također vrijedan spomena je Orlando projekt koji kreira digitalnu povijest tekstova britanskih spisateljica na sveučilištima Alberta i Guelph koristeći SGML. Ovaj

⁹ Usp. TEI wiki. URL: http://wiki.tei-c.org/index.php/Main_Page (2014-04-20)

¹⁰ Usp. TEI by example. URL: <http://teibyexample.org/> (2014-04-20)

¹¹ Usp. Journal of the Text Encoding Initiative. URL: <http://journal.tei-c.org/journal/index> (2014-04-20)

¹² Usp. Women writers project. URL: <http://www.wwp.northeastern.edu/> (2014-04-20)

projekt donio je ideju o potpuno novom obliku znanstvenog pisanja.¹³ Jedan od najvećih projekata zajednice stručnjaka koji se bave označavanjem teksta je Arhiv tekstova sveučilišta Oxford (*Oxford Text Archive - OTA*). Osnovan je 1976 i svrha mu je prikupljanje, katalogiziranje, čuvanje i distribuciju elektroničkih proizvoda istraživanja i znanosti u svim područjima tekstualnih, književnih i jezičnih studija. Sadrži veliku zbirku elektroničkih tekstova na različitim jezicima koji su od interesa znanstvenika u humanističkim zajednicama. Ti izvori su besplatni te se mogu preuzeti ili naručiti preko mrežne stranice.¹⁴ Jedan od projekata koji sadrži prijepise i prijevode mnogih grčkih, latinskih i renesansnih radova na engleskom jeziku te mnogo izvora vezanih za umjetnost i arheologiju je *Perseus* projekt. Ukupno sadrži oko 25 000 slika arhitekture, skulpture, kovanica, vaza, atlasa i mapa. Planiranje *Perseus* projekta započelo je 1985. *Perseus* je digitalna knjižnica koja se trenutno fokusira na drevni grčki svijet. Prvo izdanje za Macintosh računala objavljeno je na CD-ROM-u 1992, a drugo koje radi na PC i Macintosh platformama 2000. godine.¹⁵ Uz navedene projekte, postoje još brojni drugi projekti koji se bave označavanjem teksta pomoću TEI-a: *American Verse Project*, *British National Corpus*, *Chronicon*, *Cambridge University Press*, *Croatiae auctores Latini*, *Cursus project*, *Digital Archives and Pacific Cultures*, *FreeDict*, *ProQuest* i drugi.¹⁶

2.2. O postupku označavanja teksta

2.2.1. Općenito o postupku označavanja teksta

Kod korištenja pojma označavanje teksta, termin tekst odnosi se isključivo na elektronički tekst. Elektronički tekst je elektronička reprezentacija književnog teksta u računalnoj datoteci koja omogućuje kontekstualno pretraživanje ili pretraživanje po ključnim

¹³ Usp. Hockey, S. *The History of Humanities Computing. // A companion to digital humanities / Susan Schreibman, Raymond George Siemens and John M. Unsworth.* Wiley-Blackwell, 2004. URL: http://www.digitalhumanities.org/companion/view?docId=blackwell/9781405103213/9781405103213.xml&chunk.i d=ss1-2-1&toc.depth=1&toc.id=ss1-2-1&brand=9781405103213_brand (2014-04-20)

¹⁴ Usp. University of Oxford Text Archive, URL: <http://ota.ahds.ac.uk/> (2014-04-20)

¹⁵ Usp. Perseus digital library. URL: <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/> (2014-04-20)

¹⁶ Usp. TEI: projects using the TEI. URL: <http://www.tei-c.org/Activities/Projects/> (2014-04-20)

riječima.¹⁷ Označavanje teksta poseban je dio digitalne humanistike pomoću kojega je moguće djelo, koje je katalogizirano i opremljeno standardnim bibliografskim metapodacima, prikazati na način da se njegov tekst označi posebnim oznakama pomoću kojih je moguća izrada rječnika, konkordanci, kazala i slično. Označiti je moguće različite elemente poput vrste oštećenja, inicijale, minijature, oznake vlasništva i slično.¹⁸ Mnogi znanstvenici i urednici smatraju da označavanje teksta pomoću TEI-a daje najbolji i najpotpuniji prikaz teksta u svojoj kompleksnosti, dopuštajući kreatoru ili uredniku da označi hijerarhijske strukture te mnoštvo drugih značajki pronađenih u tekstu.¹⁹ Početak provedbe postupka označavanja teksta datira iz 1949. kada je otac Roberto Busa počeo koristiti IBM bušene kartice za indeks djela Tome Akvinskoga. Stoga se može reći da je označavanje teksta gotovo iste starosti kao digitalno računarstvo.²⁰ Termin *markup* definira se kao informacija koja se formalno razlikuje od slijeda znakova digitalnog prijepisa teksta i služi za identifikaciju logičkih ili fizičkih svojstava. Termin dolazi iz tradicionalnog izdavaštva u kojem urednik obilježava rukopis dodavanjem anotacija ili simbola na papirnu kopiju teksta ukazujući izravno ili neizravno kako bi nešto trebalo izgledati u tisku.²¹ Na termin *markup* nadovezuje se i termin *mining* koji se odnosi na proces analiziranja teksta zbog skupljanja korisnih informacija za određene svrhe.

2.2.2. Općenito o XML-u

TEI standard je ispočetka bio baziran na SGML-u sve dok se iz njega nije razvila njegova poznatija inačica XML (*eXtensible Markup Language*). XML je označiteljski jezik koji služi za pohranu, strukturiranje i razmjenu podataka. Vrlo je sličan HTML-u, iako je prvenstveno namijenjen za opis podataka, za razliku od HTML-a koji služi za prikaz podataka. Može se koristiti besplatno bez plaćanja autorske naknade, te je neovisan o hardveru i softveru. XML je pojednostavljena inačica SGML-a, prilagođena mrežnom okruženju. XML-a verzija 1.0 prvi je put objavljena 1998, te obuhvaća 25 stranica, za razliku od specifikacije SGML-a koji obuhvaća

¹⁷ Usp. Willett, P. Electronic texts: audiences and purposes. URL: http://digitalhumanities.org:3030/companion/view?docId=blackwell/9781405103213/9781405103213.xml&chunk.id=ss1-3-6&toc.depth=1&toc.id=ss1-3-6&brand=9781405103213_brand (2014-04-20)

¹⁸ Usp. Tomić, Marijana. Stara i rijetka građa u digitalno doba: je li povjesničarima knjige dovoljan bibliografski opis?. // Čitalište 18, (2011), str. 23. URL: http://www.citaliste.rs/casopis/br18/tomic_marijana.pdf (2014-04-20)

¹⁹ Usp. Willet, P. Nav.dj.

²⁰ Usp. Renear, A. H. Nav.dj.

²¹ Usp. Isto.

155 stranica. Ista ta verzija zadnji put je ažurirana 2008. XML verzija 1.1 prvi je put objavljena 2004, a 2006. objavljeno je drugo izdanje te verzije (trenutno posljednje).²² Verzija 1.0 je uglavnom zbog svoje raširenosti više zastupljena od verzije 1.1. XML uređuje i vodi W3C (*World Wide Web Consortium*).

Što se tiče strukture dokumenta, DTD (*Document Type Definition*) određuje koji se elementi i atributi mogu koristiti te kojim redoslijedom u XML dokumentu. Kao skup deklaracija kojim se definiraju elementi, atributi i entiteti u okviru XML dokumenta, DTD se može nalaziti unutar XML dokumenta ili se može koristiti kao zaseban dokument. *XML Schema (XML Schema Definition - XSD)* je alternativa DTD-u, odnosno noviji način određivanja strukture XML dokumenta. Iako su pomoću *XML Scheme* proširene mogućnosti opisa strukture dokumenta jedan od velikih nedostataka je njezina vrlo složena sintaksa. XML sam po sebi ima stroga sintaktička pravila kojih se treba pridržavati kako bi XML dokument bio valjan. XML dokumentima nije dozvoljeno izostaviti nijednu oznaku (završnu oznaku elementa), mala i velika slova se razlikuju, elementi se ne smiju preklapati, potrebno je koristiti korijenski element, te ga, po potrebi, proširiti podelementima. Vrijednosti atributa moraju biti navedene u navodnim znakovima.²³ XML podržava *Unicode* odnosno standard za prikaz slova neovisan o jeziku. Zadani način kodiranja je UTF-8. Zbog svoje fleksibilnosti i mogućnosti proširenja ovaj označiteljski jezik ima vrlo široku primjenu te u potpunosti potiskuje korištenje SGML-a u TEI-u.

2.3. Inačice TEI smjernica

Utjecaj i opseg TEI-a premašio je sva očekivanja. Objava TEI smjernica poklopila se sa razvojem digitalnih knjižnica koje sadrže cjelovite tekstove različitih djela, te se rad na

²² Usp. Bosančić, B. Uloga opisnih označiteljskih jezika u razvoju digitalne humanistike. // *Libellarium*: časopis za povijest pisane riječi, knjige i baštinskih ustanova. 4 (2001). Str. 76-77. URL: <http://hrcak.srce.hr/92394?lang=en> (2014-04-20)

²³ Usp. Renear, A. H. Text encoding. // *A companion to digital humanities* / Susan Schreibman, Raymond George Siemens and John M. Unsworth. Wiley-Blackwell, 2004. URL: <http://www.digitalhumanities.org/companion/view?docId=blackwell/9781405103213/9781405103213.xml&chunk.i.d=ss1-3-5&toc.depth=1&toc.id=ss1-3-5&brand=default> (2014-04-20)

projektima digitalnih knjižnica stoga bazirao na TEI-u.²⁴ TEI smjernice predstavljaju prvi pokušaj prikaza teksta u elektroničkom obliku za potrebe istraživanja koji:

- nije ograničen ni na jednu instituciju;
- pokušava pokriti sve vrste tekstova, na svim jezicima i pismima, iz svih razdoblja;
- pokušava podržati sve vrste istraživanja (nije ograničen samo na određene discipline).²⁵

Poughkeepsie principi definirali su projekt razvoja TEI smjernica za označavanje teksta. Ubrzo nakon toga, osnovan je upravni odbor te izabrana dva urednika: Michael Sperberg-McQueen i Lou Burnard. Prvi nacrt TEI smjernica (P1) od 275 stranica objavljen je u lipnju 1990; slijedile su ga objave izmjena i proširenja odnosno druga verzija smjernica (P2). Ova verzija sadržavala je mnogo novog materijala te je objavljivana poglavlje po poglavlje od 1992 do kraja 1993. Prva službena verzija smjernica (P3) objavljena je u svibnju 1994. na međunarodnoj konferenciji u Montreuxu, dok je zadnja revidirana verzija P3 smjernica, u kojoj su ispravljene greške prethodno objavljene verzije te dodan jedan novi element, objavljena 1999. Smjernice su imale dva sveska odnosno dijela od ukupno 1300 stranica u kojima je definirano oko 600 SGML elemenata koji se mogu kombinirati na različite načine.²⁶ Četvrtu verziju smjernica (P4) objavio je, u međuvremenu novoosnovani, TEI konzorcij 2002. Nova verzija je većinom bila nepromijenjena verzija P3 smjernica, osim što je koristila XML sintaksu pored SGML sintakse. TEI konzorcij je 2003. pozvao sve posebne interesne skupine da revidiraju određena poglavlja smjernica i predlože promjene. Peta i za sada zadnja važeća verzija TEI smjernica (P5) objavljena je 2007. Te smjernice koriste isključivo XML kao sintaksu za označavanje teksta.²⁷

Kao uvod smjernicama, izvorno je zamišljen *TEI Lite* koji opisuje 145 elemenata. Objavljen je 1995, te postao jedan od najpopularnijih TEI prilagodbi. Zbog svoje jednostavnosti i lakoće učenja široko je prihvaćen u TEI zajednici. Arhiv tekstova sveučilišta Oxford i Centri za

²⁴ Usp. Hockey, S. Nav.dj.

²⁵ Usp. Sperberg-McQueen, M. Textual criticism and the text encoding initiative. URL: <http://www.tei-c.org/Vault/XX/mla94.html> (2014-04-20)

²⁶ Usp. Burnard, L. Nav.dj.

²⁷ Usp. Renear, A. H. Nav. dj.

elektroničke tekstove na sveučilištu u Virginiji i na sveučilištu u Michiganu koriste *TEI Lite*. Sadašnja verzija *TEI Lite* izvedena je iz P5 smjernica.²⁸

Novosti u P5 verziji smjernica očituju se kroz uvođenje novih elemenata, te reorganizaciju elementa u module koji olakšavaju bolju prilagodbu korisnicima. TEI smjernice su napisane i održavane kao veliki TEI dokument koji odgovara na temeljne potrebe širokog kruga korisnika: istraživača u računalnoj lingvistici, humanistici, prirodnim i društvenim znanostima, izdavačima, knjižničarima i zainteresiranima za pretraživanje i pohranu dokumenata.²⁹ U zadnjoj inačici TEI ima 503 elementa i 210 atributa koji su organizirani kroz 21 modul standarda. Smjernice su podijeljene na poglavlja i pokrivaju širok raspon tema počevši s tri uvodnika koja se tiču općeg opisa smjernica, kratkog uvoda u XML, te kratkog prikaza korištenja jezika kao skupa znakova u elektroničkom okruženju. Daljnja poglavlja su podijeljena prema modulima u kojemu je svaki modul posebno opisan s obzirom na vrstu teksta koji se označava. Prva četiri poglavlja obuhvaćaju osnovne module TEI-a, dok se ostalih šesnaest poglavlja odnosi na module koji pokrivaju specifične aspekte postupka označavanja teksta. Predzadnje i zadnje poglavlje govore o dokumentiranju TEI prakse označavanja teksta. Sva poglavlja TEI smjernica nadopunjena su raznim dodatcima referentnog materijala.

Osnovni i obvezni TEI moduli su:

1. TEI infrastruktura (modul *tei*) - definira glavne elemente i attribute za postupak označavanja teksta. U okviru ovog modula za svaki TEI element definirani su neobavezni globalni atributi:
 - @xml:id – jedinstveni identifikator elementa;
 - @n – broj ili neki drugi znak koji pobliže označava element kojem je pridružen i koji nije nužno jedinstven (npr. broj poglavlja);
 - @xml:lang – označava jezik sadržaja elementa;
 - @rend – označava kako je element prikazan ili prezentiran u izvorniku;

²⁸ Usp. Burnard, L. TEI Lite: an introduction to text encoding for interchange. URL: http://www.tei-c.org/Vault/P4/Lite/tei5_en.html (2014-04-20)

²⁹ Usp. Ide, N. Nav.dj.

- @rendition – upućuje na opis prikaza ili prezentacije korištene za ovaj element u izvorniku;
 - @xml:base – pruža osnovnu URI adresu pomoću koje računalne aplikacije mogu relativnu URI adresu pretvoriti u apsolutnu;
 - @xml:space – naznačuje na koji način se tretiraju praznine u tekstu.³⁰
2. TEI zaglavlje (modul *teiHeader*) - elementi koji čine dio zaglavlja TEI dokumenta. TEI zaglavlje se sastoji od četiri dijela: bibliografskog opisa elektroničkih tekstova (*fileDesc*), detalja o postupku označavanja teksta (*encodingDesc*), ne-bibliografskih detalja vezanih uz tekst (*profileDesc*) i povijesti izmjena nastalih tijekom označavanja teksta (*revisionDesc*).
 3. Elementi dostupni u svim TEI dokumentima (modul *core*) – to su elementi koji se mogu pojaviti u bilo kojem TEI dokumentu, bez obzira na žanr. Ti elementi odnose se na označavanje odlomaka, naglašanih dijelova teksta i citiranje, pogreški, dopuna, imena, adresa, datuma, brojeva i kratica, bibliografskih referenci, popisa itd.
 4. Osnovna struktura teksta (modul *textstructure*) – sadrži elemente i attribute koji opisuju tekst i određuju strukturu TEI dokumenta. TEI struktura dokumenta definirana je elementom <teiHeader> te elementom <text>. Potonji se može sastojati od sadržaja poput naslovnih stranica, posveta i predgovora označenih u okviru elementa <front>, glavnog dijela teksta koji je označen unutar elementa <body> te sadržaja poput priloga i popisa literature koji se mogu javiti u okviru elementa <back>.

Ostali TEI moduli su:

- zastupljenost nestandardnih znakova i simbola (modul *gaiji*);
- poetski tekstovi (modul *verse*);

³⁰ Usp. TEI P5: Guidelines for Electronic Text Encoding and Interchange / TEI Consortium eds. URL: <http://www.tei-c.org/Guidelines/P5/> (2014-04-20)

- tekstovi dramskih izvedbi (modul *drama*);
- transkripcija govora (modul *spoken*);
- rječnici (modul *dictionaries*);
- opis rukopisa (modul *msdescription*);
- primarni izvori (modul *transcr*);
- kritični aparat (modul *textcrit*);
- imena, datumi, ljudi i mjesta (modul *namesdates*);
- tablice, formule i grafika (modul *figures*);
- jezik (modul *corpus*);
- povezivanje, segmentacija i poravnavanje teksta (modul *linking*);
- jednostavni analitički mehanizmi (modul *analysis*);
- značajke strukture teksta (modul *iso-fs*);
- grafovi, mreže i stabla (modul *nets*);
- sigurnost i odgovornost (modul *certainty*);
- elementi dokumentacije (modul *tagdocs*).³¹

2.4. Smjernice za označavanje teksta TEI knjižnične posebne interesne skupine (*Best Practices for TEI in Libraries*)

Ove su smjernice kreirane kako bi se koristile u projektima digitalizacije knjižnične građe, te se na temelju razine 4 i 5 ovih smjernica proveo postupak digitalizacije knjiga u

³¹ Usp. Isto

digitalnoj knjižnici Edicija, o čemu će se nešto više govoriti u poglavlju o samom planiranju projekta. Postupkom digitalizacije vrši se prijenos sadržaja i forme građe u digitalni oblik najčešće pomoću skeniranja. Građa koja nastaje ovim postupkom reprodukcija je izvornika u digitalnom obliku. Produkt digitalizacije naziva se digitalni faksimil. Digitalni faksimil može predstavljati kopiju reprodukcije izvornika u različitim rezolucijama. Po potrebi je moguće određena tekstualna objašnjenja povezati sa slikovnim podacima.³² Ove smjernice je kreirala knjižnična posebna interesna skupina *Libraries SIG* u okviru TEI-a koja u njima razlikuje pet razina označavanja teksta:

- Razina 1 – tekst je podvrgnut optičkom prepoznavanju znakova (*Optical Character Recognition - OCR*) te je podređen digitaliziranoj slici izvornika (nije u mogućnosti stajati samostalno kao elektronički tekst bez digitalizirane slike).
- Razina 2 – tekst također nastaje putem OCR-a i podređen je digitaliziranoj slici izvornika, no zadržani su načini označavanja naslova i podjele teksta.
- Razina 3 – tekst nastaje postupkom OCR-a ili unosom preko tipkovnice. Neki strukturalni elementi su označeni. Tekst se može koristiti sa ili bez digitalizirane slike izvornika.
- Razina 4 – tekst nastaje ili kroz njegovo ispravljanje (korigiranje) putem OCR-a ili prilikom unosa putem tipkovnice te može stajati samostalno bez digitalizirane slike izvornika. Mogu ga koristiti studenti, znanstvenici i ostali zainteresirani korisnici.
- Razina 5 – za ovu razinu vrijede isti načini nastanka i samostalnosti teksta, osim što još uključuje sudjelovanje predmetnih stručnjaka u postupku označavanja teksta iz područja kojemu tekst pripada.³³

³² Usp. TEI P5: Guidelines for Electronic Text Encoding and Interchange / TEI Consortium eds. URL: <http://www.tei-c.org/Guidelines/P5/> (2014-04-20)

³³ Usp. TEI SIG on Libraries. Best Practices for TEI in Libraries. URL: <http://www.tei-c.org/SIG/Libraries/teiinlibraries/main-driver.html> (2014-04-20)

3. Koraci (faze) u provedbi postupka označavanja teksta

Women Writers Project vodič za označavanje teksta za potrebe znanstveno-istraživačkog rada razlikuje sedam specifičnih koraka odnosno faza u provedbi jednog projekta označavanja teksta. Te faze uključuju planiranje, projektnu analizu, analizu dokumenata, transkripciju i označavanje, provjeru grešaka, naknadnu računalnu obradu (tzv. 'post-obradu') teksta i fazu dokumentacije.³⁴

U prvoj fazi planiranja potrebno je odlučiti o:

- razini označavanja teksta prema knjižničnim smjernicama *Best Practices for TEI in Libraries* koja može biti određena financijama, problemima korisnika, stručnošću osoblja ili metodologijom rada.
- vrsti označavanja teksta kojom se odlučuje kako će se označavanje teksta i transkripcija provoditi, ručno ili automatski, te od strane koga.
- poslu urednika koji podrazumijeva donošenje odluka o detaljima transkripcije³⁵ i modernizaciji teksta, kako tretirati greške u tekstu i nestandardizirane znakove te kako prikazati slike i ostale grafičke elemente.
- dodatnim informacijama vezanim uz sadržaj teksta koje treba zabilježiti (npr. objašnjenja za nepoznate riječi, bibliografske informacije o ljudima, povijesni kontekst i sl.)

Nakon donošenja ovih odluka potrebno je napraviti realnu procjenu svrhe i cilja projekta.

U fazi projektne analize važno je utvrditi:

- kratkoročne i dugoročne planove projekta - koliko će trajati projekt, ima li određen datum završetka ili je riječ o otvorenom projektu koji se razvija u vremenu. Ako se planira projekt kroz duže vremensko razdoblje i koji od početka

³⁴ Usp. Encoding guide for early printed books. URL: <http://www.wwp.northeastern.edu/research/publications/guide/index.html> (2014-04-20)

³⁵ Transkripcija je postupak u kojemu se bilježi svaka riječ koja se pojavljuje u izvorniku.

ima zacrtane ciljeve, moguće je zaposliti osobu zaduženu za označavanje teksta, tzv. 'enkodera'.

- namjenu i cilj cjelokupnog projekta - koji su razlozi za označavanje odabranih materijala, hoće li se stvarati znanstvena izdanja, te digitalizirati sadržaji iz lokalnih arhiva i sl.
- ciljanu grupaciju korisnika - odrediti jasno tko su korisnici rezultata projekta, njihov stupanj obrazovanja i što im je potrebno (u kojem smjeru se većinom treba usmjeriti kako bi se ispunila očekivanja korisnika).
- sudionike na projektu - treba donijeti odluke o tome tko će provoditi postupak označavanja teksta. O vremenskom trajanju rada 'enkodera' ovisi koliko će stručno posao označavanja teksta biti obavljen. Osoblje koje je stručno u području rada kojim se bavi projekt također određuje kvalitetu rada s obzirom na lakoću prepoznavanja određenih značajki u materijalima.
- korisnost projekta - za koga su isključivo namijenjeni tekstovi te je li cilj osigurati samo dostupnost ili omogućiti napredniju analizu teksta.

U fazi analize dokumenta važno je obratiti pažnju na:

- homogenost teksta - jesu li tekstovi međusobno slični i je li posjeduju ista svojstva ili se razlikuju jedan od drugoga. Ako se radi o maloj zbirci sličnih tekstova lakše ih je označiti jer je moguće raditi po određenom predlošku označavanja teksta.
- vrstu odnosno žanr teksta koji je zastupljen, jer o žanru ovisi kako će se označavati tekst odnosno koji će se dio TEI modula koristiti.
- kronologiju - spadaju li tekstovi kronološki u isto povijesno razdoblje s obzirom na činjenicu da je kroz projekt važno pružiti određeni stupanj ujednačenosti svih tekstova. Ako se koriste tekstovi iz različitih razdoblja, između kojih je veliki vremenski raspon, može doći do promjene pravopisa, različitih naziva osobnih imena i mjesta te promjene u samom stilskom oblikovanju teksta.

- jezik - u tekstu se može javiti i više od jednog jezika ili sustava pisanja zbog čega je potrebno ustvrditi o kojim je jezicima riječ te u skladu s tim svaki dio teksta odgovarajuće označiti.
- tiskanu knjigu ili rukopis - ovisno o tome označava li se inačica tiskane knjige ili rukopisa potrebno je obratiti pažnju na smjernice za označavanje upravo te vrste teksta.
- čitljivost teksta - je li tekst oštećen ili mu nedostaju slova te je li ga teško čitati zbog lošeg tiska ili rukopisa.

Što se tiče faza transkripcije i označavanja teksta važno je naglasiti kako su ova dva postupka većinom dio istog procesa, odnosno stvaranja TEI označenog dokumenta. Označavanje teksta putem TEI-a daje priliku za označavanje svakog obilježja teksta, poput podcrtane, masno otisnute, riječi ili riječi u kurzivu. Prvi korak prilikom transkripcije je prepisivanje odnosno konvertiranje teksta u digitalni oblik. To se postiže na dva načina:

- ručnim prepisivanjem koje obavlja sudionik projekta ili nositelj autorskog prava teksta odnosno dokumenta;
- skeniranjem (dobivanjem digitalnog faksimila) i OCR-iranjem (dobivanjem strojno čitljive inačice teksta) dokumenta.

Prilikom ručnog prepisivanja tekst se unosi direktno u računalo. Ovaj način prepisivanja primjenjiv je na svaki tekst iako se u pravilu koristi kad je riječ o rukopisima, oštećenom tekstu te ako je tekst rijedak i vrlo star. Skeniranje i OCR su automatizirani postupci kojima se tekst prenosi u digitalni oblik. Tekst se skenira kao digitalna slika, koja se zatim obrađuje u softveru koji prepoznaje oblik slova i bilježi ih kao tekst. Ovaj način primjenjiv je na dokumentima koji su ispravno i jasno tiskani te se pomoću njega vrlo brzo obrađuju velike količine dokumenata. Mnogi softvereri stvoreni su kako bi bili od pomoći pri stvaranju i uređivanju XML dokumenata jer imaju mogućnost prepoznavanja strukture dokumenta te mogu otkriti sintaktičke pogreške. Neki od tih XML uređivača teksta su <oXygen/>, emacs, jEdit i XMLSpy.³⁶

³⁶ Usp. Isto.

U fazi provjere grešaka i lekture najčešće nailazimo na tipografske greške zbog čega je važno lektorirati TEI dokument u cijelosti. Prilikom provjere grešaka tekst koji se ispravlja uspoređuje se s izvornom kopijom. Uz tipografske greške mogu se javiti i greške u sintaksi koje je najlakše spriječiti koristeći dobar XML uređivač teksta koji ih može uočiti. Iako pomaže prilikom ispravljanja greški u sintaksi, XML uređivač teksta ne može pomoći ako se prilikom označavanja teksta upotrijebio pogrešni element u krivom kontekstu. Dodatne metode za uklanjanje grešaka su:

- korištenje dodatnih XML alata koji mogu, primjerice, provjeriti zadane vrijednosti unutar elementa ili hijerarhijsku strukturu dokumenta, poput *Schematrona* koji to čini na osnovi deklaracija elemenata u DTD-u ili *XML Schemi*. Primjerice, ako se koristi element <persName> uz njega će se zahtijevati korištenje elemenata <forename> i <surname>.³⁷
- alati za prikaz koji kreiraju dokument koji naglašava pojedine elemente i dijelove označenog teksta kako bi greške bile uočljivije.
- ručno pregledavanje odnosno čitanje dokumenta - iako je ova metoda najbolja za uklanjanje grešaka nije financijski pogodna ako je potrebno pregledati velik broj dokumenata.

U fazu naknadne računalne obrade (tzv. 'post-obrade') teksta spada svaki način obrade izvršen nakon što je početno označavanje teksta završeno. U 'post-obradu' spada nekoliko procesa:

- automatsko označavanje teksta – umetanje oznaka u tekst s vrlo malo ili nimalo ljudske intervencije detektirajući određene potrebne tekstualne značajke poput imena ili datuma na temelju oblikovanja. Ako se svi datumi sastoje od četiri znamenke te nema drugih brojeva u tom obliku u tekstu, automatski označiti sve datume čini se jednostavnim. Isto se može uraditi i s osobnim imenima detektirajući ih traženjem riječi napisanih velikim slovima.³⁸ Ovaj način označavanja teksta nije koristan prilikom označavanja starih tekstova jer u većini

³⁷ Usp. Isto.

³⁸ Usp. Isto

takvih tekstova nema ujednačenosti po pitanju toga jesu li riječi napisane malim ili velikim slovima.

- Poluautomatsko označavanje teksta – pretraživanjem teksta softver pomaže otkriti pojedine značajke riječi nakon čega 'enkoder' može odabrati način na koji će ih označiti (osobna imena, mjesta i slično).
- otkrivanje pogreški i njihovo ispravljanje – lektura koju provedi odgovorna osoba vrlo je bitna, no postoje razni alati koji se koriste za pronalaženje greški koje je ljudskom oku teško uočiti. Jedan od najvažnijih je *XML validator* koji uočava greške u sintaksi i pomaže 'enkoderu' dokument dovesti u ispravno stanje. Više o ovom problemu govorilo se u prethodnom poglavlju.
- transformacija u druge formate pohrane – može se upotrebljavati samo jednom ili kroz proces ponavljanja ako dolazi do izmjena dokumenta. Neki od najčešćih formata su:
 - HTML – označiteljski jezik koji prevladava u mrežnom izdavaštvu, te se javlja kao najčešći oblik formata pohrane u mrežnom okruženju;
 - ne-arhivski XML – TEI XML dokument koji nastaje prilikom procesa označavanja teksta ponekad nije idealan oblik za određene svrhe objavljivanja. Ako se označavaju prijelomi redaka pomoću elementa `<lb />` neki preglednici za pretraživanje neće biti u mogućnosti naći riječi koje su prelomljene pomoću navedenog elementa. Stoga se može stvoriti format u kojemu se `<lb />` element može ukloniti;³⁹
 - format pogodan za razmjene i dijeljenje dokumenata među korisnicima – ako se javi želja za zajednički projekt označavanja teksta s drukčijom praksom označavanja ili doprinos podacima na zajedničkom repozitoriju;
 - ne-XML format – kao što je na primjer PDF format za pregled i ispis dokumenta.

³⁹ Usp. Isto

Završna faza dokumentacije je možda najvažniji dio projekta, no ujedno i dio koji je najviše zanemaren s obzirom na činjenicu da se smatra kako je važnije digitalizirati sve zacrtane tekstove nego pisati o tome kako se to napravilo. Kako bi se dokumentiranje što bolje obavilo potrebno je usredotočiti se na:

- TEI prilagodbu (*TEI Customization*) dokumenta⁴⁰ - potrebno je dokumentirati TEI prilagodbu standarda koja se koristila u postupku označavanja teksta, navesti koji su se TEI moduli koristili, te elementi i vrijednosti atributa; Po mogućnosti, u dokumentaciju bi trebao ući odgovarajući DTD ili *XML Schema* dokument;
- označiteljsku praksu - također je potrebno dokumentirati kako se koristio standard. Kako bi se osigurala dosljednost u postupku označavanja teksta potrebno je dokumentirati koji su se elementi koristili i za koju svrhu, po kojem kriteriju se vršio odabir obilježja teksta koje je trebalo označiti;
- uredničku praksu – ovaj dio dokumentacije trebao bi sadržavati informacije o praksi transkripcije odnosno kako su se rješavali slučajevi nečitljivosti, kako su se tretirale praznine u tekstu, da li se pravila razlika između malih i velikih slova i slično;
- korišteni alati i procedure – bilo koji alat razvijen za vlastitu upotrebu u provedbi projekta označavanja teksta trebao bi biti dokumentiran, te razjašnjeno zbog čega je bio korišten i kako se njime koristilo. Isto vrijedi i za procedure kako bi se osigurala što bolja dosljednost u postupku označavanja teksta, kao i za svaku daljnju pomoć pri prisjećanju zašto se određeni tekst obrađivao upravo na taj način.

⁴⁰ Mogućnost prilagodbe TEI standarda vlastitim potrebama (korištenje isključivo samo određenih TEI elemenata i atributa). Ovaj proces dopušta brisanje nepotrebnih elemenata, preimenovanje elemenata, promjene atributa i njihovih unaprijed definiranih vrijednosti itd.

4. Digitalna knjižnica hrvatske tiskane baštine Edicija

4.1. O Ediciji

Prema C. L. Borgman digitalne knjižnice skup su elektroničkih izvora i njima srodnih tehničkih mogućnosti za stvaranje, pretraživanje i uporabu informacija. One su produžetak i nadogradnja sustava za pohranu i pretraživanje informacija koji rukuju digitalnim podacima na bilo kojem mediju. Sadržajno gledano, digitalne knjižnice obuhvaćaju podatke i metapodatke.⁴¹

Suvremeni projekti označavanja digitaliziranih tekstova TEI oznakama vrlo su bitan pomak u digitalizaciji, prezentaciji i obradi rijetke i stare građe. Jedan od takvih projekata je i Edicija. Edicija je digitalna knjižnica hrvatske tiskane baštine i predstavlja ishod znanstvenog projekta Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske naziva „Digitalna knjižnica hrvatske baštine tiskane do 1800.:izvedbene pretpostavke“ Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Osijeku. Svrha projekta ogleda se u korisnosti za potrebe znanstveno-istraživačkog rada različitih istraživača, povjesničara hrvatske književnosti i hrvatskog jezika, povjesničara knjige, nakladništva i tiskarstva, znanstvenicima i studentima srodnih znanstvenih grana.⁴² Edicija je prvi put predstavljena na LIDA (*Libraries in the Digital Age*) konferenciji 2010. u Zadru. Sljedeće godine predstavljena je na SEEDI (*The Sixth SEEDI Conference. Digitization of Cultural and Scientific Heritage*) konferenciji, održanoj u Zagrebu 2011, te na studentskoj i međunarodnoj konferenciji Bobcatsss 2011. u Szombathelyu u Mađarskoj. Tijekom prosinca 2010. Edicija je podvrgnuta testiranju pristupa i pregleda sadržaja na iPad-u, nakon čega se dokazala njezina funkcionalnost i sklad s W3C standardom. Edicija je uvrštena na stranice nacionalnog projekta digitalizacije arhivske, knjižnične i muzejske građe „Hrvatska kulturna baština“.⁴³

U Ediciji je omogućeno intertekstualno pretraživanje tekstova. Digitalna knjižnica nudi čitateljima sadržaj u slojevima čime omogućuje uvid u digitalizirani tekst knjige, zatim,

⁴¹ Usp. Borgman, C. L. What are digital libraries? Competing visions. // Information Processing & Management 35, 3(1999). Citirano prema: Saračević, T. Vrednovanje digitalnih knjižnica: evolucija koncepta. // Prilozi utemeljenju informacijske znanosti / Tefko Saračević. Osijek : Filozofski fakultet, 2006. Str. 212. URL: <http://comminfo.rutgers.edu/~tefko/Prilozi%20utemeljenju%20informacijske%20znanosti%202006%20.pdf> (2014-04-23)

⁴² Usp. Edicija: digitalna knjižnica hrvatske tiskane baštine. URL: <http://web.ffos.hr/EDICIJA/index.html> (2014-04-20)

⁴³ Usp. Isto

prezentaciju teksta u slikovnom, ali i tekstualnom obliku, te preuzimanje sadržaja teksta u HTML, PDF, TEI i ePub formatima pohrane. Knjižnicu je moguće pretraživati na više razina, a tu se misli pomoću kazala djela, kataloga, pretraživanja cjelovitog teksta i pretraživanja pomoću oznaka. Oznake informiraju čitatelje o pojmovima, osobnim i geografskim imenima te simbolima sadržanim u djelima, te bez obzira na neujednačenosti u pravopisu, omogućuju intertekstualno pretraživanje. Dodatna pomagala za istraživanje tiskane baštine u Ediciji su bibliografija knjiga i članaka iz povijesti književnosti i povijesti knjige, djela kojima su istekla autorska prava (sekundarna literatura iz povijesti književnosti i knjige) i informacije o važnijim hrvatskim i svjetskim projektima digitalizacije te literaturi iz tog područja.⁴⁴

Pet je kriterija (5P) koji vrednuju uspješnost Edicije (pripremljenost, pristupačnost, pretraživost, pouzdanost i potpunost). Kako bi se hrvatskim istraživačima omogućio lakši pristup potencijalno zanimljivim djelima Edicija je digitalizirala pet djela iz Nacionalne knjižnice Széchényi u Budimpešti: Abecevicu, Abecevicu slovinsku, Oprostenja osobita, Xivot Svetoga Petra Regalata i Od Pri Szvetoga Troisztva.

4.2. O planiranju projekta označavanja teksta u Ediciji

U prvoj fazi planiranja projekta određena je razina označavanja teksta, vrsta označavanja, kontrolirani rječnici termina i obilježja teksta za označavanje. Prilikom označavanja teksta za digitalnu knjižnicu Edicija odlučeno je da se koristi postupak ručnog označavanja teksta zbog manjeg broja knjiga koje je bilo potrebno označiti. Uostalom, riječ je o starim knjigama na hrvatskom jeziku iz 18. stoljeća. Od razina označavanja teksta prema smjernicama *Best Practices for TEI in Libraries*, odabrane su razine 4 i 5. U obradi teksta, kao dodatne informacije koje će biti zastupljene pored označenih dokumenata, navedeni su kontrolirani rječnici osobnih imena i mjesta (toponimi).

U drugoj fazi, fazi projektne analize određeni su kratkoročni i srednjoročni planovi projekta, njegova svrha, te korisnici i sudionici. Kratkoročni plan se odnosio na označavanje tekstova do pet starih knjiga na razini 4 koje propisuju smjernice *Best Practices for TEI in Libraries*. Srednjoročni plan se odnosio na označavanje još sedam starih knjiga, uz mogućnost

⁴⁴ Usp. Isto

označavanja teksta pojedine knjige na razini 5 na zahtjev pojedinog znanstvenika, a za potrebe njegova znanstveno-istraživačkog rada. Korisnici digitalne knjižnice Edicija su povjesničari knjige, specijalni knjižničari, lingvisti, latinisti i stručnjaci za zaštitu građe; osim toga i oni stručnjaci i istraživači koji su zainteresirani za prijevod starije inačice jezika u novu razumljiviju inačicu, za oznake mjesta i osobnih imena u tekstu te bibliografskih informacija pohranjenih u TEI zaglavlju dokumenta. Takvim korisnicima potrebno je osigurati katalog kako bi imali uvid u bibliografske informacije o knjigama. Svrha projekta je učinkovito pregledavanje elektroničkih tekstova starih knjiga na hrvatskom jeziku do 1800. prema potrebama gore navedenih korisnika različitih znanstvenih zajednica uz poboljšanje znanstvene komunikacije unutar i između tih korisnika. Sudionici projekta su Zoran Velagić kao voditelj projekta, urednik i lektor, Boris Bosančić kao 'enkoder' odnosno osoba zadužena za provedbu postupka označavanja teksta (ujedno i mentor ovoga rada), Tomislav Jakopec kao programer, Milijana Mićunović kao lektor i prevoditelj, te Ivana Čadovska i Tihomir Vranješ kao studenti koji su provodili postupak optičkog prepoznavanja znakova (OCR) prethodno skeniranog izvornika.

U trećoj fazi, fazi analize dokumenta provedena je analiza homogenosti i žanra teksta, kronologija, jezik, čitljivost tekstova, te stavljen naglasak na to da se radi o tiskanim knjigama. Što se tiče homogenosti, tekstovi su slični i posjeduju ista svojstva. Po žanru su to stare knjige 17. i 18. stoljeća tiskane na hrvatskom jeziku, odnosno sve knjige pripadaju jednom povijesnom razdoblju. U tekstovima se koriste latinski jezik i hrvatski koji se rabio u 18. stoljeću. U pojedinim knjigama tekst je teže čitati jer je na nekim mjestima oštećen ili nedostaju slova.

U četvrtoj fazi transkripcije i označavanja teksta starih knjiga govori se o metodama za dohvaćanje digitalnog sadržaja što je u slučaju digitalne knjižnice Edicija skeniranje + OCR u HTML-u, kreiranje predloška za XML TEI dokumente te kreiranje *XSLT stylesheet* datoteka za prikaz XML TEI dokumenta.

U petoj fazi provjere grešaka, greške u sintaksi rješavao je XML uređivač teksta Oxygen. Ostale greške (najčešće tipografske) otklonjene su lektoriranjem teksta odnosno detaljnim ručnim pregledavanjem dokumenta.

U šestoj fazi naknadne obrade teksta govori se o automatskom označavanju koje se ne preporučuje kod starih, slabo čitljivih knjiga te se u slučaju projekta Edicija nije ni provodio. Što se tiče transformacije TEI XML dokumenta u druge formate, Edicija omogućuje pristup istom sadržaju kroz HTML, PDF i ePub format pohrane.

U sedmoj i zadnjoj fazi dokumentacije vrlo je važno dokumentirati način na koji su tekstovi starih knjiga u Ediciji transkribirani i označeni. Ovaj diplomski rad može se uzeti kao prilog dokumentaciji projekta. Nažalost, od izrade cjelovite dokumentacije projekta prema *Woman Writers Project* vodiču na kraju se odustalo. U međuvremenu, i znanstveni projekt je dovršen (početkom 2014).

4.3. Svrha, cilj i metodologija istraživanja

Svrha praktičnog dijela rada ogleda se u označavanju teksta pomoću TEI-a digitaliziranih starih knjiga u digitalnoj knjižnici Edicija. Kao rezultat praktičnog dijela rada, nastali označeni tekstovi starih knjiga moći će se učinkovitije koristiti za daljnja znanstvena istraživanja.

Ciljevi rada su:

- kreirati TEI XML dokumente u kojima je pomoću TEI-a označen tekst dvije knjige iz digitalne knjižnice Edicije (*Abecevice Slovinska* i *Od Pri Szvetoga Troisztva*) jednostavnim skupom TEI oznaka koji pokrivaju strukturalna i grafička obilježja teksta;
- proširiti postupak označavanja teksta u preostale tri (već označene) knjige (*Abecevice*, *Oprosstenja Osobita* i *Xivot Svetoga Petra Regalata*) na označavanje osobnih i geografskih imena u tekstu prema 'oznakama' na mrežnoj stranici Edicije.

Postupak označavanja teksta kao korištena metodologija u ovom radu provodio se u programu Notepad++, u potpunosti oslonjen na upute za označavanje teksta zadnje inačice TEI smjernica P5. Svi TEI XML dokumenti dijele isto zaglavlje koje su prethodno kreirali sudionici projekta.

4.4. Označavanje teksta starih knjiga u digitalnoj knjižnici tiskane baštine Edicija

Na stranici digitalne knjižnice Edicija nalazi se, kako je to već prethodno navedeno, pet digitaliziranih knjiga. Tri su već označene pomoću TEI-a, a preostale dvije knjige označene su za

potrebe ovoga rada. Za knjige Abecevice Slovinska (69 stranica) i Od Pri Szvetoga Troisztva (107 stranica) kreirane su TEI XML datoteke (vidi Priloge 1 i 2) u kojima su pomoću TEI-a označena strukturna i grafička svojstva teksta. U TEI XML datotekama u kojima je označavanje istih obilježja teksta već provedeno (Abecevice, Oprosstenja Osobita i Xivot Svetoga Petra Regalata) naknadno su označena osobna i geografska imena koja su navedena pod 'oznakama' na mrežnim stranicama Edicije. Isti postupak je na kraju proveden i za Abecevicu Slovinsku i Od Pri Szvetoga Troisztva.

Kod knjige Abecevice Slovinska nastao je problem oko određivanja poglavlja i potpoglavlja zbog nedostatka stilskog oblikovanja i isticanja navedenih elemenata. Naime, bilo je nemoguće sa sigurnošću utvrditi je li riječ o potpoglavlju ili samo nastavku teksta u cjelini. Obje knjige su vrlo opsežne stoga su označene samo jednostavnim skupom TEI oznaka koje su bazirane na strukturnim i grafičkim svojstvima teksta. S obzirom na količinski obim teksta nakon završetka postupka javio se problem neispravnosti dokumenata. Greške je bilo vrlo teško uočiti samostalnim pregledom, stoga je uvelike pomogao TEI validator. Greške koje su se javljale većinom su se odnosile na nedostatak zatvarajućeg taga elementa ili na krivi redoslijed zatvaranja elemenata. Svi tekstovi koji sada prolaze provjeru ispravnosti i valjanosti u TEI validator-u⁴⁵ obrađivani su u besplatnom uređivaču teksta Notepad ++, verzija 6.6.8.

Svi tekstovi imaju istu osnovnu TEI strukturu koja je već unaprijed bila definirana u označenim knjigama digitalne knjižnice. U daljnjem prikazu dan je uvid u opis osnovne strukture TEI XML dokumenata. Korijenski element je <TEI>. Atribut @xml:lang koji definira jezik naveden je u <teiHeader> elementu, odnosno elementu zaglavlja koji se sastoji od elemenata:

- <fileDesc> sadrži podatke o naslovu (<titleStmt>), izdanju (<publicationStmt>) i izvorniku (<sourceDesc>)
 - U okviru <titleStmt> su navedeni podatci o odgovornosti (<respStmt>)
- <encodingDesc> sadrži podatke o postupku označavanja (u slučaju digitalne knjižnice Edicija riječ je i o informacijama o provedenom postupku optičkog prepoznavanja znakova, OCR-u)
- <profileDesc> sadrži podatke o ne-bibliografskim informacijama vezanim uz tekst (npr. godini nastanka dokumenta i jeziku koji se rabi u tekstu)

⁴⁵ URL: <http://teibyexample.org/xquery/TBEvalidator.xq>

- `<revisionDesc>` sadrži podatke o izmjenama u postupku označavanja teksta.

U tekstu starih knjiga koje su ušle u Ediciju označena su sljedeća svojstva odnosno obilježja teksta: numeriranje stranica teksta uz dodatno označavanje poveznice svake stranice teksta sa svojom reprezentacijom u obliku digitalnog faksimila, primarni tekst, poglavlja i potpoglavlja, odlomci, prijelaz u novi red, tipografski i retorički označen tekst, slike, tablice te oznake (osobna i geografska imena).

Pomoću elementa `<facsimile>` označene su slike izvornika. Ovaj element pripada modulu `<transcr>` te je riječ o elementu koji sadrži reprezentaciju teksta u formi jedne ili više slika odnosno digitalnih faksimila. Kako bi se pomoću ovog elementa označile sve slike izvornika koristi se element `<graphic>` i atribut `@url` u obliku `<graphic url="" />`. Ovaj element pripada modulu `<core>` te putem naziva slike upućuje na njezinu lokaciju. Element `<facsimile>` javlja se nakon TEI zaglavlja, a prije elementa `<text>` u obliku:

```
<facsimile>
  <graphic url="" />
  <graphic url="" />
</facsimile>
```

Element `<text>` pripada modulu `<textstructure>` te definira opću strukturu teksta. Unutar ovog elementa koristi se element `<body>` koji također pripada istom modulu. U okviru elementa `<body>` označen je primarni tekst te su smješteni svi ostali elementi kojima se označavao tekst u ovom radu:

- U tekstovima je pomoću komentara u obliku `<!-- broj stranice -->` označeno gdje koja stranica u tekstu točno počinje, te su pomoću elementa `<pb />` numerirane stranice teksta. Element `<pb />` pripada modulu `<core>`. Riječ je o praznom elementu odnosno elementu koji nema zatvarajući tag. Javlja se na početku stranice koju označava. Kako bi se pomoću ovog elementa numerirale stranice koristi se atribut `@n` u obliku `<pb n="" facs="" />` gdje `@n` označava brojeve stranica teksta, dok atribut `@facs` označava lokaciju odnosno putanju do slike izvornika.
- Element `<head>` pripada modulu `<core>` te označava bilo koju vrstu naslova (naslov poglavlja, podpoglavlja, itd.) u obliku `<head> </head>`. Ovaj element koristi i element `<title>` koji pripada istom modulu. Element `<title>` pomoću

atributa @main označava glavni naslov, a pomoću atributa @sub podnaslov. Unutar elementa <head> pomoću elementa <title> označeni su naslovi poglavlja i podpoglavlja u obliku:

```
<head>
  <title type="main"> </title>
  <title type="sub"> </title>
</head>
```

- Tekst je podijeljen na odlomke korištenjem elementa <div> koji pripada modulu <textstructure>. Element <div> koristi attribute @type, @n i @xml:id u obliku: <div type=" " n=" " xml:id=" "> </div>

Atribut @type naznačuje je li riječ o knjizi, poglavlju ili podpoglavlju dok atribut @n označava broj poglavlja, podpoglavlja ili knjige. Atribut @xml:id u svakom <div> elementu sadrži kanonsku referencu u formi „DK1800-XX-YY-ZZ“ gdje je XX broj knjige označen rimskim brojevima, YY broj poglavlja u knjizi označen arapskim brojevima, a ZZ broj potpoglavlja označen arapskim brojevima. U slučaju kada nije sigurno je li riječ o poglavlju ili potpoglavlju oznake YY i ZZ iskazuju se također rimskim brojevima a vrijednost atributa <type> je neodređen (*undetermined*).⁴⁶ Element <div1> označava knjigu, dok <div2> označava poglavlja, a <div3> potpoglavlja. Važno je na ispravan način u sljedećem obliku vršiti zatvaranje ovih elemenata kako bi dokument bio validan:

```
<div1>
  <div2>
    <div3>
      </div3>
    </div2>
  </div1>
```

- Paragrafi teksta označeni su sa elementom <p> koji pripada modulu <core> te označava tekst u obliku <p> </p>.
- Tipografski tekst (veliko početno slovo) označen je elementom <hi> u obliku <hi> </hi>. Ovaj element pripada modulu <core> te označava riječi ili fraze koje

⁴⁶ U skladu s praksom i preporukom TEI zajednice vrijednosti TEI atributa navođeni su na engleskom jeziku.

se razlikuju od teksta kojim su okružene. Korištenjem atributa @rend u obliku <hi rend=" " > </hi> može se naglasiti je li tekst, primjerice, u kurzivu ili centriran.

- S elementom <emph> označen je retorički označen tekst (tekst pisan velikim slovima) u obliku <emph> </emph>. Ovaj modul također pripada modulu <core> i koristi atribut @rend u obliku <emph rend=" " > </emph>.
- Element <lb /> korišten je prilikom prijeloma redaka. Ovaj element je poput elementa <pb /> prazan element koji nema zatvarajući tag. Ovim elementom su izričito naznačeni prijelomi gdje je rečenica ili sam naslov teksta pisan kroz nekoliko redova, a dio je jedne smislene cjeline. Pripada modulu <core>.
- Elementom <figure> označene su slike unutar teksta uz korištenje elementa <graphic url=" " /> koji je već razjašnjen u okviru elementa <facsimile>. Element figure pripada modulu <figures> te sadrži i elemente <head> i <figDesc>. Element <figDesc> daje kratak opis slike. Slike se većinom javljaju na početku ili na kraju poglavlja.
- Tablice su označene elementom <table> koji također pripada modulu <figures>. Pomoću ovog elementa označen je tekst koji se u izvorniku nalazi u obliku tablice. Element <table> sadrži element <row> koji predstavlja jedan red tablice i element <cell> koji predstavlja jednu ćeliju tablice. Element <row> koristi atribut @n kako bi se naznačio broj reda. Element <table> označava se u obliku:

```
<table>
  <row n=" " >
    <cell> </cell>
  </row>
</table>
```

Oznake u Ediciji obuhvaćaju: bibliografske jedinice, geografska imena, godinu tiskanja, jezik, kazalo pojmova i simbola, mjesto tiska, osobna imena, pravopis, prijevod, tiskara i tiskarske pogreške. U ovom radu (u knjigama Abecevice, Oprossstenja Osobita i Xivot Svetoga

Petra Regalata) označene su isključivo oznake: geografska i osobna imena.⁴⁷ Navedene oznake označene su pomoću sljedećih elemenata iz modula `<namesdates>`:

- `<persName key=" " ref=" " > </persName>` gdje element `<persName>` sadrži podatke o osobi (najčešće ime i prezime). Ovaj element koristi atribut `@key` koji definira eksterno identificiran izvor koristeći neku vrstu kodirane vrijednosti i atribut `@ref` koji upućuje na taj izvor;
- `<placeName key=" " ref=" " type=" " > </placeName>` gdje element `<placeName>` sadrži podatke o geografskim imenima. Ovaj element također koristi attribute `@key` i `@ref`, te atribut `@type` koji definira da li je riječ o gradu, državi, selu ili je podatak nepoznat pa je vrijednost atributa nepoznata (*unknown*);
- `<date when=" " > </date>` gdje element `<date>` pomoću atributa `@when` sadrži podatke o godini tiskanja.

Označena osobna i geografska imena u osnovnim TEI XML datotekama navedenih knjiga povezana su sa datotekom `context.xml` koja se nalazi u Prilogu 3. U toj datoteci, koja preuzima ulogu kontroliranog rječnika termina, nalaze se detaljnije informacije o označenim osobnim i geografskim imenima.

⁴⁷ Ostatak oznaka zbog velikog obima posla nije označen.

5. Zaključak

U radu je prikazana provedba označavanja teksta pomoću TEI-a na primjerima iz digitalne knjižnice Edicija. Kroz rad su prikazani razni elementi koji su upotrijebljeni prilikom označavanja teksta. Kako stranica Edicije nudi čitateljima sadržaj u slojevima, omogućen je uvid u sam digitalizirani tekst izvornika usporedno s prezentacijom teksta u tekstualnom obliku što olakšava sam postupak označavanja i ukazivanja na stilske značajke teksta.

U teorijskom dijelu rada dan je prikaz razvoja TEI-a od samih početaka pa sve do danas, te je stavljen naglasak na provedbu označavanja teksta prema *Woman Writers Project* vodiču. Zadnja verzija TEI P5 smjernica, te ujedno i mnogobrojne mrežne stranice o TEI-u poput *TEI wikija*, *TEI by Example* te TEI službenog časopisa pružaju korisne informacije za sve one koje su zainteresirani za TEI i XML te su bile od velike pomoći prilikom teorijskog i praktičnog dijela ovog rada. Kroz TEI smjernice ujedno je i pobliže predstavljen uvod u glavne module i elemente tih modula koji su se koristili prilikom označavanja tekstova u praktičnom dijelu rada.

Prilikom označavanja teksta u praktičnom dijelu rada prepreku su predstavljala nejasno određena poglavlja i potpoglavlja u knjizi *Abecevice Slovinska*, te nemogućnost prikaza određenih stranica u knjizi *Od Pri Szvetoga Troisztva*, no oba su teksta na kraju uspješno označena. Kako su oba teksta poprilično opsežna, bilo je vrlo teško uočiti pogreške u sintaksi prilikom označavanja koje su na kraju uspješno savladane zahvaljujući TEI validatoru. U Ediciji je dostupno pet digitaliziranih knjiga, od kojih su tri već ranije bile označene putem TEI-a, te su poslužile kao ogledni primjerci prilikom označavanja.

U pogledu homogenosti tekstova može se zaključiti kako vlada ujednačenost među dokumentima. Od teškoća koje su pratile postupak označavanja teksta jedna se odnosi na korištenje besplatnog programa za uređivanje teksta, *Notepad ++* koji, iako vrlo koristan prilikom označavanja teksta i jednostavan za upotrebu, nema neke dodatne mogućnosti poput, recimo, samostalnog zatvaranja elemenata koje bi uvelike olakšale ovaj postupak.

Kroz detaljan pregled razvoja TEI-a i svih njegovih dosadašnjih inačica, te dva zastupljena standarda (SGML i XML) dolazi se do zaključka kako se u svijetu tehnologije svakim danom sve više napreduje, te se stvari na području web-a vrlo brzo mijenjaju i nadopunjavaju. Stalne

potrebe za izmjenama donose nove boljitke koji pogoduju kako razvoju TEI standarda tako i samom području digitalne humanistike.

Literatura

1. Barnard, D. T.; Ide, N. M. The text encoding initiative: flexible and extensible document encoding. // Journal of the American Society for Information Science. 1997, vol. 48 (7) Str. 622-629. URL: <https://cloud.irb.hr/proxy/nph-proxy.cgi/10/http/web.a.ebscohost.com/ehost/detail=3fsid=3dc7a540f8-302a-405c-9b16-ca2f8b91634e=2540sessionmgr4003=26vid=3d1=26hid=3d4112=26bdata=3dJmxhbmc9aHlmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=eric&AN=EJ547817> (2014-04-20) Business Source Complete
2. Bosančić, B. Uloga opisnih označiteljskih jezika u razvoju digitalne humanistike. // Libellarium: časopis za povijest pisane riječi, knjige i baštinskih ustanova. 4 (2001). Str. 65-82. URL: <http://hrcak.srce.hr/92394?lang=en> (2014-04-20)
3. Borgman, C. L. What are digital libraries? Competing visions. // Information Processing & Management 35, 3(1999). Citirano prema: Saračević, T. Vrednovanje digitalnih knjižnica: evolucija koncepta. // Prilozi utemeljenju informacijske znanosti / Tefko Saračević. Osijek : Filozofski fakultet, 2006. Str. 212. URL: <http://comminfo.rutgers.edu/~tefko/Prilozi%20utemeljenju%20informacijske%20znanosti%202006%20.pdf> (2014-04-23)
4. Burnard, L. The evolution of Text Encoding Initiative: from research project to research infrastructure. URL: <http://jtei.revues.org/811> (2014-04-20)
5. Burnard, L. TEI Lite: an introduction to text encoding for interchange. URL: http://www.tei-c.org/Vault/P4/Lite/teiu5_en.html (2014-04-20)
6. Cummings, J. The text encoding initiative and the study of the literature. URL: <http://www.digitalhumanities.org/companion/view?docId=blackwell/9781405148641/9781405148641.xml&doc.view=print&chunk.id=ss1-6-6&toc.depth=1&toc.id=0> (2014-04-20)
7. Edicija: digitalna knjižnica hrvatske tiskane baštine. URL: <http://web.ffos.hr/EDICIJA/index.html> (2014-04-20)

8. Encoding guide for early printed books. URL:
<http://www.wwp.northeastern.edu/research/publications/guide/index.html> (2014-04-20)
9. Hockey, S. The History of Humanities Computing. // A companion to digital humanities / Susan Schreibman, Raymond George Siemens and John M. Unsworth. Wiley-Blackwell, 2004. URL:
http://www.digitalhumanities.org/companion/view?docId=blackwell/9781405103213/9781405103213.xml&chunk.id=ss1-2-1&toc.depth=1&toc.id=ss1-2-1&brand=9781405103213_brand (2014-04-20)
10. Ide, N. Encoding standards for large text resources: the Text encoding Initiative. URL:
http://clair.eecs.umich.edu/aan/paper.php?paper_id=C94-1094#pdf (2014-04-20)
11. Journal of the Text Encoding Initiative. URL: <http://journal.tei-c.org/journal/index> (2014-04-20)
12. Perseus digital library. URL: <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/> (2014-04-20)
13. Renear, A. H. Text encoding. // A companion to digital humanities / Susan Schreibman, Raymond George Siemens and John M. Unsworth. Wiley-Blackwell, 2004. URL:
<http://www.digitalhumanities.org/companion/view?docId=blackwell/9781405103213/9781405103213.xml&chunk.id=ss1-3-5&toc.depth=1&toc.id=ss1-3-5&brand=default> (2014-04-20)
14. Sperberg-McQueen, M. Textual criticism and the text encoding initiative. URL:
<http://www.tei-c.org/Vault/XX/mla94.html> (2014-04-20)
15. TEI by example. URL: <http://teibyexample.org/> (2014-04-20)
16. TEI P5: Guidelines for Electronic Text Encoding and Interchange / TEI Consortium eds. URL: <http://www.tei-c.org/Guidelines/P5/> (2014-04-20)
17. TEI: projects using the TEI. URL: <http://www.tei-c.org/Activities/Projects/> (2014-04-20)
18. TEI SIG on Libraries. Best Practices for TEI in Libraries. URL: <http://www.tei-c.org/SIG/Libraries/teiinlibraries/main-driver.html> (2014-04-20)

19. TEI – Text Encoding Initiative. URL: <http://www.tei-c.org/index.xml> (2014-04-20)
20. TEI wiki. URL: http://wiki.tei-c.org/index.php/Main_Page (2014-04-20)
21. Tomić, Marijana. Stara i rijetka građa u digitalno doba: je li povjesničarima knjige dovoljan bibliografski opis?. // Čitalište 18, (2011), str. 21-24. URL: http://www.citaliste.rs/casopis/br18/tomic_marijana.pdf (2014-04-20)
22. University of Oxford Text Archive, URL: <http://ota.ahds.ac.uk/> (2014-04-20)
23. Willett, P. Electronic texts: audiences and purposes. URL: http://digitalhumanities.org:3030/companion/view?docId=blackwell/9781405103213/9781405103213.xml&chunk.id=ss1-3-6&toc.depth=1&toc.id=ss1-3-6&brand=9781405103213_brand (2014-04-20)
24. Women writers project. URL: <http://www.wwp.northeastern.edu/> (2014-04-20)

Prilozi

Prilog 1 – Označavanje teksta pomoću TEI-a na primjeru knjige Abecevice Slovinska

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<?xml-stylesheet type="text/xsl" href="http://www.tei-c.org/ns/1.0/xsl/xhtml/tei.xsl"?>
<!--<TEI xmlns="http://www.tei-c.org/ns/1.0" xml:id="DK1800-III" xml:lang="hr"-->

<TEI xmlns="http://www.tei-c.org/ns/1.0" xml:id="DK1800-III" xml:lang="hr"
  xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"
  xsi:schemaLocation="http://www.tei-c.org/ns/1.0 file:/D:/Obrazovanje/Doktorski/Digitalizirano/XSD/tei_all/tei_all.xsd">

  <teiHeader xml:lang="hr">
    <fileDesc>
      <titleStm>
        <title>Abecevice Slovinska: elektronička verzija</title>
      </titleStm>
      <editor>
        <persName>Zoran Velagić</persName>
      </editor>
      <funder>Filozofski fakultet u Osijeku</funder>
      <principal>Zoran Velagić</principal>
      <respStm>
        <persName>Milijana Mičunović</persName>
        <resp>lektoriranje</resp>
      </respStm>
      <respStm>
        <persName>Boris Bosančić</persName>
        <resp>konverzija u TEI format</resp>
      </respStm>
      <respStm>
        <persName>Tomislav Jakopec</persName>
        <resp>programiranje aplikacije za prikaz TEI dokumenata</resp>
      </respStm>
      <respStm>
        <persName>Ivana Čadovska</persName>
        <resp>OCR teksta</resp>
      </respStm>
      <respStm>
        <persName>Tihomir Vranješ</persName>
        <resp>OCR teksta</resp>
      </respStm>
    </fileDesc>
    <editionStm><p></p></editionStm>
    <extent>15 300 dpi G4 TIFF images</extent> <!-- rezolucija i format slika -->
    <publicationStm>
      <idno>DK1800-III</idno> <!-- vrijednost atributa xml:id u korijenskom TEI tagu -->
      <publisher>Filozofski fakultet u Osijeku</publisher>
      <pubPlace>Osijek</pubPlace>
      <address>
        <addrLine>L. Jägera 9</addrLine>
        <addrLine>31000 Osijek</addrLine>
      </address>
      <availability><p></p></availability>
      <date when="2010"></date>
    </publicationStm>
    <notesStm>
      <note></note>
    </notesStm>
    <sourceDesc>
      <biblStruct> <!-- Bibliografski opis (Marijana) -->
        <monogr>
          <author>
```

```

    <persName></persName> <!-- nedostaje autor -->
  </author>
  <title level="m" type="marc245a">Abecevicna Slovinska</title>
  <imprint>
    <pubPlace></pubPlace>
    <publisher></publisher>
  </imprint>
  </monogr>
  <note></note>
  </biblStruct>
</sourceDesc>
</fileDesc>

<encodingDesc>
  <projectDesc>
    <p>Digitalizirani i označeni tekstovi starih knjiga na hrvatskom jeziku za potrebe Digitalne knjižnice hrvatske baštine do 1800. god. i istoimenog znanstvenog projekta</p>
  </projectDesc>
  <editorialDecl n="4" xml:lang="en">
    <p xml:lang="hr">Elektronički tekst nastao je postupkom optičkog prepoznavanja znakova. Obavljene su ispravke teksta u navedenom postupku. Označavanje je provedeno na osnovi preporuka za Razinu 4 (Level 4) označavanja "Vodiča za TEI u knjižnicama". Digitalizirane slike su povezane s elektroničkim tekstom.</p>
    <p xml:lang="en">This electronic text file was created by Optical Character Recognition (OCR). Some corrections have been made to the OCR-ed text. Encoding has been done using the recommendations for Level 4 of the TEI in Libraries Guidelines. Digital page images are linked to the text file.</p>
    <p>Soft hyphens encoded as U+00AD</p>
    <p>Hard hyphens as U+002D.</p>
  </editorialDecl>
  <tagsDecl>
    <!-- CSS za oznaku poravnanja teksta na naslovnoj stranici; CSS će biti pozvan na samoj stranici preko rendition atributa -->
    <rendition xml:id="center" scheme="css">text-align: center;</rendition>
    <!-- Primjer objašnjavanja čemu služi pb element u dokumentu -->
    <namespace name="http://www.tei-c.org/ns/1.0">
      <tagUsage gi="pb" occurs="8" withId="8">Koristi se za oznaku prijelaza na novu stranicu</tagUsage>
    </namespace>
  </tagsDecl>
  <refsDecl>
    <!-- Primjer izražavanja kanonske reference odnosno identifikacijskog sustava koji se koristi za oznaku broja knjige i broja stranice -->
    <p>Atribut <att>xml:id</att> u svakom <gi>div</gi> elementu sadrži kanonsku referencu u formi 'DK1800-XX-YY-ZZ' gdje je XX broj knjige označen rimskim brojevima, YY broj poglavlja u knjizi označen arapskim brojevima, a ZZ broj potpoglavlja označen arapskim brojevima. U slučaju kada nije sigurno da li je riječ o poglavlju ili potpoglavlju oznake YY i ZZ iskazuju se također rimskim brojevima a vrijednost atributa <att>type</att> u <gi>div</gi> elementu je "undetermined".</p>
  </refsDecl>
  <appInfo>
    <!-- Aplikacije koje su se koristile za stvaranje i uređivanje dokumenta -->
    <application ident="AbbyFineReader" version="10.0" notAfter="2009-09-01">
      <label>Abby FineReader</label>
    </application>
  </appInfo>
</encodingDesc>

<profileDesc>
  <!-- Da li ovdje Zoran može nešto napisati o porijeklu dokumenta? -->
  <creation>1748</creation>
  <!-- 90% se koristi hrvatski jezik 18. stoljeća, a 10% današnji hrvatski jezik u dokumentu -->
  <langUsage>
    <language ident="hr-HR" usage="10">hrvatski</language>
    <language ident="shr-HR" usage="90">hrvatski 18. stoljeća</language>
  </langUsage>
  <textClass> <!-- Ovdje će se označiti Zoranovi POJMOV I i SIMBOLI -->
    <keywords scheme="">
      <term></term>
    </keywords>
  </textClass>
  <!-- SLUČAJ KADA SU KONTROLIRANI RJEČNICI TERMINA (context.xml) UNUTAR TEI HEADERA
  <particDesc>
    <listPerson type="historical">
      <person n="1" xml:id="PN01">
        <persName>
          <forename>Petar</forename>

```

```

<surname>Regalat</surname>
<addName type="alias" xml:lang="es">Regalado</addName>
<addName type="alias" xml:lang="la">Regalatus</addName>
<roleName>svetac</roleName>
<roleName>španjolski franjevac</roleName>
<state type="life" from="1390" to="1456"></state>
</persName>
</person>
<person n="2" xml:id="PN02">
<persName>
<forename>Franjo</forename>
<surname>Asiški</surname>
<roleName>svetac</roleName>
</persName>
</person>
<person n="3" xml:id="PN03">
<persName>
<forename>Abraham</forename>
<roleName>patrijarh</roleName>
</persName>
</person>
</listPerson>

<listPlace>
<placeName key="GN1" n="1" xml:id="GN01">
<settlement type="city">Valladoid,</settlement>
<country>Španjolska</country>
</placeName>
<placeName key="CN1" n="2" xml:id="CN01">
<settlement type="country">Španjolska,</settlement>
<country>Španjolska</country>
<bloc type="continent">Europa</bloc>
</placeName>
</listPlace>
</particDesc>
itd.
-->
</profileDesc>

<revisionDesc> <!-- npr. kad Marijana pošalje bibliografski opis i on bude ugrađen u <biblStruct> -->
<change who="#MARIJANA" when="2010-05-25">Header generated from export of MARC record</change>
</revisionDesc>

</teiHeader>

<facsimile>
<graphic url="002.jpg"/>
<graphic url="003.jpg"/>
<graphic url="004.jpg"/>
<graphic url="005.jpg"/>
<graphic url="006.jpg"/>
<graphic url="007.jpg"/>
<graphic url="008.jpg"/>
<graphic url="009.jpg"/>
<graphic url="0010.jpg"/>
<graphic url="0011.jpg"/>
<graphic url="0012.jpg"/>
<graphic url="0013.jpg"/>
<graphic url="0014.jpg"/>
<graphic url="0015.jpg"/>
<graphic url="0016.jpg"/>
<graphic url="0017.jpg"/>
<graphic url="0018.jpg"/>
<graphic url="0019.jpg"/>
<graphic url="0020.jpg"/>
<graphic url="0021.jpg"/>
<graphic url="0022.jpg"/>
<graphic url="0023.jpg"/>
<graphic url="0024.jpg"/>
<graphic url="0025.jpg"/>

```


<graphic url="0026.jpg"/>
<graphic url="0027.jpg"/>
<graphic url="0028.jpg"/>
<graphic url="0029.jpg"/>
<graphic url="0030.jpg"/>
<graphic url="0031.jpg"/>
<graphic url="0032.jpg"/>
<graphic url="0033.jpg"/>
<graphic url="0034.jpg"/>
<graphic url="0035.jpg"/>
<graphic url="0036.jpg"/>
<graphic url="0037.jpg"/>
<graphic url="0038.jpg"/>
<graphic url="0039.jpg"/>
<graphic url="0040.jpg"/>
<graphic url="0041.jpg"/>
<graphic url="0042.jpg"/>
<graphic url="0043.jpg"/>
<graphic url="0044.jpg"/>
<graphic url="0045.jpg"/>
<graphic url="0046.jpg"/>
<graphic url="0047.jpg"/>
<graphic url="0048.jpg"/>
<graphic url="0049.jpg"/>
<graphic url="0050.jpg"/>
<graphic url="0051.jpg"/>
<graphic url="0052.jpg"/>
<graphic url="0053.jpg"/>
<graphic url="0054.jpg"/>
<graphic url="0055.jpg"/>
<graphic url="0056.jpg"/>
<graphic url="0057.jpg"/>
<graphic url="0058.jpg"/>
<graphic url="0059.jpg"/>
<graphic url="0060.jpg"/>
<graphic url="0061.jpg"/>
<graphic url="0062.jpg"/>
<graphic url="0063.jpg"/>
<graphic url="0064.jpg"/>
<graphic url="0065.jpg"/>
<graphic url="0066.jpg"/>
<graphic url="0067.jpg"/>
<graphic url="0068.jpg"/>
<graphic url="0069.jpg"/>
<graphic url="0070.jpg"/>
</facsimile>

<text>

<body>

<pb n="1" facs="002.jpg"/>

<div1 type="book" n="4" xml:id="DK1800-III-00">

<!-- Prihvaćen primjer ako se naslov i podnaslov shvate kao dijelovi body-a -->

<div2 type="undetermined" n="1" xml:id="DK1800-III-i">

<head>

<title type="main">

<emph>ABECEVICA SLOVINSKA,</emph>

</title>

<title type="sub">

<emph rend="center">DRAGOJ DITCSICI KORISTNA, I POTRIBNA, Z-BLAGODARNOM POMOCSJOM VISSOKO
POSCTOVANOGA GOSPODINA

NICOLE KRALYICS,

Kod Cerkve Sviuh Svetih, Za Slavu Boxju, i Mariansku, kano i za Dufcaa Spaffenye

DUHOVNOGA PASTIRA velle skerbyivoga, Od Lyudih velike Fale, â Od Boga Nebeske Krune Vridnoga.

Tlacfena po Ivanu Weitz, ú Zagrebu. God. Gofp. 1748.</emph>

</title>

</head>

</div2>

<!-- 2. STRANICA -->

```

<pb n="2" facs="003.jpg"/>
<div2 type="undetermined" n="2" xml:id="DK1800-III-ii">
  <figure>
    <graphic url="pics/graphic1.jpg"/>
  </figure>
  <head></head>
  <figDesc></figDesc>
  <head>Pridgovor.</head>
  <p><hi>D</hi>Aftemi zdrava Pridraga obojega spola Ditefica! Setofam znao najkorisfniega; tofam vam u ovu malenu Knyixicu postavio. Ako od mene vecs nauka xelite; pogledajte Pifsaniczu Duhovnu Slovinsku a Horvathsku: Pofzel Apofstolzfki, i Skolu Kristuffevu. Ako cfebate Molitava, i Bogolyubnoga ponukovanya; togate nahodi u Duhovnoj Hrani, kojufam prid lani nacfmio. A fada evo vam Abcecevetica! gdife nahodi u kratko Nauk Kerfytanski, malo od izpovidi, Molitve Jutarnye, i Vecferne, Litanie Gofpine, Miniftracie, nacfn malo za brojiti, i proefapiti. Dakle ovu dragovoljno primite, tere zame, i za ovoga vafcega Velikoga Dobrocfinitelya, a moga Dragoga, u dviuh Skulah Ucfenika, virno Boga molite. Oftajem u Zagrebu na Dan 9. Maja. 1748. Vam gotov na dalje posluxiti.</p>
  <p><hi>JURAJ MULIH</hi>, Druxtva Iffufovoga Miffnik, Miffionar Apofctolski.</p>

```

```
</div2>
```

```

<!-- 3. STRANICA -->
<pb n="3" facs="004.jpg"/>
<div2 type="undetermined" n="3" xml:id="DK1800-III-iii">
  <p>A B C D E F G H I K L M</p>
  N O P Q R S T U V X Y Z.</p>
  <p>A B C D E F G H I K L M</p>
  N O P Q R S T U V X Y Z. </p>
  <p>a b c d e f g h i k l m n o p q r f</p>
  lz fs t u v x y z. ae oe &amp; ct ft &amp; c</p>
  <p>a b c d e f g h i k l m n o p q r f</p>
  lz fs t u v x y z. ae oe &amp; ct ft &amp; c.</p>

```

```

<p>
  <table>
    <tr>
      <cell> Ab eb ib ob ub.</cell>
      <cell>&#160;</cell>
      <cell>Ba be bi bo bu.</cell>
    </tr>
    <tr>
      <cell>Ac ec ic oc uc.</cell>
      <cell>&#160;</cell>
      <cell>Ca ce ci co cu.</cell>
    </tr>
    <tr>
      <cell>Ad ed id od ud.</cell>
      <cell>&#160;</cell>
      <cell>Da de di do du.</cell>
    </tr>
    <tr>
      <cell>Af ef if of uf.</cell>
      <cell>&#160;</cell>
      <cell>Fa fe fi fo fu.</cell>
    </tr>
    <tr>
      <cell>Ag eg ig og ug.</cell>
      <cell>&#160;</cell>
      <cell>Ga ge gi go gu.</cell>
    </tr>
    <tr>
      <cell>Ah eh ih oh uh.</cell>
      <cell>&#160;</cell>
      <cell>Ha he hi ho hu.</cell>
    </tr>
    <tr>
      <cell>Aj ej ij oj uj.</cell>
      <cell>&#160;</cell>
      <cell>Ja je ji jo ju.</cell>
    </tr>
  </table>

```

```
<row>
  <cell>Ak ek ik ok uk.</cell>
  <cell>#160;</cell>
  <cell>Ka ke ki ko ku.</cell>
</row>
```

```
<row>
  <cell>Al el il ol ul.</cell>
  <cell>#160;</cell>
  <cell>La le li lo lu.</cell>
</row>
```

```
<row>
  <cell>Am em im om um.</cell>
  <cell>#160;</cell>
  <cell>Ma me mi mo mu.</cell>
</row>
```

```
<row>
  <cell>An en in on un.</cell>
  <cell>#160;</cell>
  <cell>Na ne ni no nu.</cell>
</row>
```

```
<row>
  <cell>Ap ep ip op up.</cell>
  <cell>#160;</cell>
  <cell>Pa pe pi po pu.</cell>
</row>
```

```
  <cell>Ar er ir or ur.</cell>
  <cell>#160;</cell>
  <cell>Ra re ri ro ru.</cell>
</row>
```

```
<row>
  <cell>As es is os us.</cell>
  <cell>#160;</cell>
  <cell>Sa se si so su.</cell>
</row>
```

```
<row>
  <cell>At et it ot ut.</cell>
  <cell>#160;</cell>
  <cell>Ta te ti to tu.</cell>
</row>
```

```
  <cell>Av ev iv ov uv.</cell>
  <cell>#160;</cell>
  <cell>Va ve vi vo vu.</cell>
</row>
```

```
<row>
  <cell>Ax ex ix ox ux.</cell>
  <cell>#160;</cell>
  <cell>Xa xe xi xo xu.</cell>
</row>
```

```
<row>
  <cell>Az ez iz oz uz.</cell>
  <cell>#160;</cell>
  <cell>Za ze zi zo zu.</cell>
</row>
```

```
</table>
</p>
```

```
<!-- 4. STRANICA -->
<pb n="4" facs="005.jpg"/>
<row>
```

```
<row>
```

```

<p>
<table>
  <row>
    <cell>Bab beb bib bob bub bac bad baf bog</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>bah bal bar bas bav bax baz bok.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Cab cal cel com cir cos cax caz cor.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Dab daf dag doh dok dol dar dav dat.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Fob faf fag fah fal fon far fax fat.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Gab gad gah gal gar gas gav gax got.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Hab hac had hag ham hap hat hax haz</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Jad jag jat jal jak jap jer jat jaz.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Kab lac laf lah lal lan lar lob lav.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Lab kod kag kaj kam kap kat kax kaz</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Mac mad maf mag man map mar mat.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Nab nad nah nal naj nam nas nav niz.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Pab pac paf pag pak pam pap pat pax.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Rab rad rah raj rak ral rav rat rez.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Sab fac faf fag fah fan fap far fat.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Tab tad tak tal tam tar tat tav taz.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Vac vad vag vah val vap vas vav vat.</cell>
  </row>

```

```

</row>
<row>
  <cell>Xah xid xaf xai xak xam xav xas xat.</cell>
</row>
<row>
  <cell>Zab zad zaf zah zaj zal zav zaz</cell>
</row>
<!-- 5. STRANICA -->
<pb n="5" facs="006.jpg"/>
<row>
  <cell>Bda bla bma bna bra bre bri bro bru.</cell>
</row>
<row>
  <cell>Cla cle cli clo clu cna cra cta cti.</cell>
</row>
<row>
  <cell>Dla dma dna dra dva dve dvi dvo dvu</cell>
</row>
<row>
  <cell>Fla fle fli flo flu fma fna fre fra.</cell>
</row>
<row>
  <cell>Gda gde gla gma gna gra gva gri gro.</cell>
</row>
<row>
  <cell>Hla hma hna hra hva hve hvi hti hto.</cell>
</row>
<row>
  <cell>Kla kma kna kra kta kva kve kvi kvu.</cell>
</row>
<row>
  <cell>Mla mna mra pha pla pna pra pfa pta,</cell>
</row>
<row>
  <cell>Qa que qui quo qu? quae quin quan</cell>
</row>
<row>
  <cell>Ska sla fma fna fpa fra fta fva fte.</cell>
</row>
<row>
  <cell>Tka the tla tma tna tra tva tve tvi tri.</cell>
</row>
<row>
  <cell>Vka vla vma vna vta vra vri vro vru.</cell>
</row>
<row>
  <cell>Babs bebs brod bram bran bras brad.</cell>
</row>
<row>
  <cell>Ceps clam cran cras crad craz clad.</cell>
</row>
<row>
  <cell>Drag dlan dlas flam fras frat frav.</cell>
</row>

```

<row>	<cell>Glah gmaz gnoj grad hman hval hrih.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Klar klam knam kvam kvar kvat kris.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Mlad mraz mlat plah plav prud praz.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Quas quis quae quod quam quem q?ú.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Slar fmer fnur fpan fruk fvek ftor.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Tmen tram tren tvoj tlam tvah t?av.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Vran vrad vdan zlan zvan zvon</cell>
</row>	
<row>	<cell>Groff grozd gruft vkvar fefzt fvenk.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Strum ftrax ftrok klafz fzlan fzmert.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Sztvar fztvor trefzk blifzk.</cell>
</row>	

</table>

</p>

<!-- 6. STRANICA -->

<pb n="6" facs="007.jpg"/>

<p>

A da mus, <persName key="PN31" ref="context.xml#PN31">Eva</persName>, An to ni us, Bal tba far, Bar ba ra, Coe ci li a, Ca tha ri na, Ca ro li na, Fran ci fca, Gre go ri us, Jo fe pha, I gna ti us, Jo an nes, Jo ab, Ju li a na, Lau ren ti us, Mar cus, Ni co la us, Ro fa li a, Ste pha nus, Ve ro ni ka, Xa ve ri us, Za chae us. I to jef za Diake dofta.

</p>

</div2>

<div2 type="chapter" n="1" xml:id="DK1800-III-01">

<head></head>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-01-01">

<head><hi rend="italic">Ovafzu pako ú Slovinskom Jeziku offobita.</hi></head>

<p>

Ac ec ic oc uc. Otac, Stric,
Ca ce ci co cu. Carigrad, ditce.
Niki Harvati pifcu: Otacz, Sztricz.
Czar, poczulicza. Czeliczu, diteza,
Acs, ecs. placs, becs, krics, bics.
Cfa cfe, Cfarka, Cfelo, Cfovik.
Horvati: Plach, bech, krich, noch.
Charam, chelo, chlovek, Chvarak.
Aly, ely: Kraly, cily fpafsitely, xuly.
Lya, lye: Sablya, lyut, lyudi, kralyica
Any, eny: Ogany, kony, pany,

Nya, nye : Konya, nyih nyega.
Gya, gye. gyuro orfagyki, vangyelia
Rogyak vigyen, naregyen, ofugyen.</p>

<!-- 7. STRANICA -->

<pb n="7" facs="008.jpg"/>

<p>

<hi rend="italic">Ali bolyejest ovako pifati:</hi> Kradyen.

Rodyak, vidyen, narodyen, ofudyen.

Pha, phe: kanof. Pharao, Propheta,

Joseph, Seraphin, Nicephor, Philofophus.

Afc. nafc, cfarafe, Dufe, bafe.

Sca, fce: Scaran, nafce, fckvorc.

Scta, fcte: fctap, Klofctar. fctoje.

Xa, xe: xaba, xelud, xivot, Boxji. xut.

Ax, ex: lax, laxes, xaloft, tuxna.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-III-01-02">

<head><hi>U Ime + Otca, + i Sina, i Duha + Svetoga Amen.</hi></head>

<p>

<hi>H</hi>Odi ô Dufce Sveti, i Serdca tvojih Vmih napuni. Profvitli razum moj, okripi pamet moju, i uxexi ogany lyubavi tvoje ú ferdcu momu. Udilimi miloft tvoju, da mogu napridovati ú Nauku, i ú dobrotah Kerftianskih. Tebi Bogu na falu, blixnyemu momu na pomocs, i meni na fpaeny. Amen.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="3" xml:id="DK1800-III-01-03">

<head><hi rend="italic">Molitva Gofpodinova.</hi></head>

<p>

<hi>O</hi>Tcfe nafc, koji jefi na nebefih, fvetife Ime tvoje. Pridyi Kralyefstvo tvoje. Budi volya tvoja,

<!-- 8. STRANICA -->

<pb n="8" facs="009.jpg"/>

kako na nebu, tako i na zemlyi. Kruh nafc fvgdanyi daj namga danas. I odpufstinam duge nafce, kako i mi odpufctamo duxnikom nafcim. I ne uvedi nas ú napaft, da izbavi nas oda zla, Amen.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="4" xml:id="DK1800-III-01-04">

<head><hi rend="italic">Pozdravlyenye Angyeosko.</hi></head>

<p>

<hi>Z</hi>Drava Mario, milofti puna: Gofpodin ftohom, blagofovlyena Ti medyu xenami, i blagofovlyen Plod od Utrobe tvoje Ifus, Sveta Mario, Majko Boxja, moli za nas grifcnike fada, i ú vrime fmerti nafce. Amen.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="5" xml:id="DK1800-III-01-05">

<head><hi rend="italic">Virovanye Apofctolsko.</hi></head>

<p>

<hi>V</hi>irujem ú Boga Otca Svemogucfega, Stvoritelya neba, i zemlye. I ú Jfufakerfa Sina nyegova jedinoga Gofpodina nafsega. Koji zacset jefst po Duhu Svetomu, rodyen od Dvice Marie. Mucfen pod <persName key="PN29" ref="context.xml#PN29">Ponciom Pilatom</persName>, propet, umro, i pokopan. Snidyen nad Pakao, trecyi dan uskerfnuh od mertvih. Uzidyen na nebefa, fidi obdefnu Boga Otca fvmoguchega. Od tuda ima doj

<!-- 9. STRANICA -->

<pb n="9" facs="0010.jpg"/>

tyi fuditi xive, i mertve. Virujem ú Duha Svetoga. Svetu Cerkvu Katolicfiansku, Szvetih obcfinu. Odpufctenye grihah. Puti uskerfnutye. I Xivot Vicfny. Amen.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="6" xml:id="DK1800-III-01-06">

<head><hi rend="italic">Defetere Zapovidi Boxje.</hi></head>

<p>

<table>

<row>

<cell><hi rend="italic">Perva.</hi> 1. Jafam Gofpodin Bog tvoj, nejmaj tugyi Bogova pridamnom.</cell></row>

<row>

<cell><hi rend="italic">Druga.</hi> 2. Neprimaj Ime Gofpodina Boga tvoga ú izpraznoft.</cell></row>

<i>Tretya.</i>	3. Spomenife da pofvetife Dan fvecfani.
<i>Cfetverta.</i>	4. Pofctuj Otca, i Mater.
<i>Peta.</i>	5. Ne ubi.
<i>Scefta.</i>	6. Ne zagrifci bludno.
<i>Sedma.</i>	7. Ne ukradi.
<i>Ofima.</i>	8. Ne govori kriva fvidocfanftva protiva iskernyemu tvomu.
<i>Deveta.</i>	9. Nepoxeli xene iskernyega tvoga.
<i>Defeta.</i>	10. Nepoxeli nikakva blaga iskernyega tvoga.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="7" xml:id="DK1800-III-01-07">
<head><hi rend="italic">Petere Zapovidi Cerkvene.</hi></head>
<p>

1. Sve Svetce naredyene, i zapovidane od fzvete Matere Cerkve pomlyivò fvetkuj.
<!-- 10. STRANICA -->
<pb n="10" facs="0011.jpg"/>
2. Svaki Svetac Svetu Milfu, bogomolyno sluŒcaj.
3. Korizmene, Kvaterne, i oftale Cerkvene PoŒte fverŒenò poŒti, niti po Petki, i po Subotah MeŒa nejidi.
4. Svakufe godinu naj manye jedan pút tvomu vlašitomu PaŒturu, ali drugomu Scnyegovim dopuŒfcenyem izpovidi, i okolo Uskerfa kod nyegaŒe pricfeŒti.
5. Nepiruj ú Vrime zabranyeno; defetinu pako obicfajnu virnò placfaj.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="8" xml:id="DK1800-III-01-08">
<head><hi rend="italic">Sedam Sveti Sakramenta.</hi></head>
<p>

1. KerŒfceny. 2. Krizmany. 3. Pricfcanye, illiti Tilo IfukerŒtovo. 4. Ifpovid. 5. Poslidnye pomayanye. 6. Sveti Red. 7. Xenitba. NauŒlitely. SctoŒce reci: Sedam Sakramenata?
- <hi rend="italic">UcŒenik.</hi> RecfcŒe: danam je GoŒpodin IfukerŒt oftavio fedam Polvetilifctaa, illiti nacfinaa, skojimih (kadajih Cfovik doŒtojnò prima) GoŒpodin Bog duŒcu nyegovu razfvitlyuje, i u Svakomu Sakramentu,
<!-- 11. STRANICA -->
<pb n="11" facs="0012.jpg"/>
tu ofobitu miloŒt daje; navlašito pako ove:
<hi rend="italic">U Svetomu KerŒcŒenyu:</hi> Dafe Cfovik kanoti praporodi, jer od griha iztoctnoga cfiŒt oftaje, i iz grifcnika, Sin Boxi poŒtaje.
- <hi rend="italic">U S. Krizmanyu:</hi> Dafe Cfovik ú Viri KerŒtianskoj utemelyi, na dobar xivot podpomoxe.
- <hi rend="italic">U S. PricfcŒenyu.</hi> Dafe Cfovik kanoti sduhovnom ráhnom na fvako dobro, fuпроти grihu okripi, i ú fvetinyi podraŒte; Ofobitim pako nacfinóm ú cfiŒtoŒi DuŒce, i tila.
- <hi rend="italic">U S. Izpovidi.</hi> Dafe Cfovik, pravi Pokornik, od fviuh grihah odrifci, i kripkii poŒtane, od nyife cfuvati, i uklanyati.
- <hi rend="italic">U S. Poslidnyemu Pomazanyu.</hi> Dafe BoleŒnik oslobodi, od pedepŒe, kojubi morebiti duxan bio podneŒti za Œvoje (premda morebiti odpuŒctene) grihe illi oude, illi ú miŒtu od ocŒifcŒenya, i fvoju boleŒt laŒnie podnofi, i da ali ozdravi, ali na Œmert napafŒ dyavaosku laŒnie pridobie.
<!-- 12. STRANICA -->
<pb n="12" facs="0013.jpg"/>
<hi rend="italic">U Svetomu Redu.</hi> Da Redovnik dobivŒci ofobitu oblaŒt kano pravi NamifŒnik IfukerŒtov polak derxanya fvoga bitya doŒtojno xiviti more.

<hi rend="italic">U Xenidbi.</hi> Da Mux, i Xena lyubeznivo, virnò, ufterplyeno, i sloxnò polak obecfanja fvojega do fmerti xiviti, i fvoju diteu ú ftrahu Boxjemu odrahniti mogu.
<hi rend="center; italic">Ove milofiti tribaje dobro znati, jerbi mersko bilo, da Kerfcfanin neznade, koliku ima Korift, iz Svetih Sakramenatah.

N. Kada nie Redovnika, á diteje ú pogiby, moreli onda slobodno fvitovni Cfovik Kerftiti.</hi>
U. More slobodno fvaki na fvitu, ako ima odluku lfukerftovu, i fвете Matere Cerkve, te ako fpravom naravnom vodom Dite oplivajucí ovako izgovori: Ja te kerftim ú Ime Otca, i Sina, i Duha Svetoga. I kojefe ovako okerfti, i umre, takife fpafi, i morefe ú fvetomu miftu ukopati.</p>

<!-- 13. STRANICA -->
<pb n="13" facs="0014.jpg"/>

<p>
N. <hi rend="italic">Od kolikofu verftih grifi?</hi>
U. Od troje Verfti. 1. Grih iztočni. 2. Grih fmertni. 3. Grih mali.
N. <hi rend="italic">Kolikoje glavni griha?</hi>
U. Sedam. 1. Oholoft. 2. Lakomoft. 3. Bludnoft. 4. Nenavidnoft. 5. Proxderloft. 6. Serditoft. 7. Linoft.
N. <hi rend="italic">Kojefu Kripofti glavnim grihom fuprotivne?</hi> U. Jefu ofobite ove: Oholofti, Ponixenoft. Lakomofti, Blagodomoft. Bludnofti, Cfiftocha. Nenavidofti, Dobroftivnoft. Proxderlofti, Triznoft. Serditofti, Ufterplivnoft. Linofti, Bogolyubnoft.

</p>
<p>
N. <hi rend="italic">Kolikoje griha proti Duhu Svetomu?</hi>
U. Sceft. 1. ú milofcfufe Boxju ufajuch grifici. 2. ú milofchi Boxjoj; illiti odpufctenyu grihah ufanye izgubiti. 3. Poznanu iftinu progoniti. 4. Iskernyemu darove Boxje nenaviditi. 5. Protiva dobromu Svitovanyu ferdece utverdokoriti. 6. U nepokajanyu do fmerti oftati.

N. <hi rend="italic">Kolikoje grihah, koji ú Nebo vicfu?</hi>
<!-- 14. STRANICA -->
<pb n="14" facs="0015.jpg"/>
U. Cfetiri. 1. Povolyno Ubojftvo. 2. Grih Sodomitanski. 3. Pritifnutye Uboгих Lyudih, Vdovicah, i drugih Sirotah. 4. Zasluxene placfe uzderxanye.

N. <hi rend="italic">Kolikoje grihah túgyih?</hi> U. Devet, 1. Drugoga na grih fvitovati. 2. Drugoga na grih nagoniti. 3. Rad imati, da drugi grifici. 4. Drugoga na grih vabiti. 5. Tugye grihe faliti. 6. Mucfati, da drugi grifici. 7. Nepokarati kad drugi grifici. 8. Dopuftiti, da drugi grifici. 9. Zatajiti tugye grihe, kadbi, i komubi valyalo ocfitovati.
N. <hi rend="italic">Odkolikofu verftih dobra Dila?</hi>
U. Od pet Verftih. 1. Pof. 2. Zatuxbina. 3. Molitva. Od kojih Duh Sveti govori: Dobraje Molitva s-Poftom i Zaduxbinom.

N. <hi rend="italic">Kolikoje dilaa Miloferdja tilefnoga?</hi>
U. Sedam: 1. Gladne nahaniti. 2. Xedne napojiti. 3. Gole zaoditi. 4. Tamnicfare odkuplyivati. 5. Nemocfne pohoditi. 6. Putnike na ftan primati. 7. Mertve pokapati.

<!-- 15. STRANICA -->
<pb n="15" facs="0016.jpg"/>
N. <hi rend="italic">Kolikoje dilaa miloferdya duhovnoga?</hi> U. Sedam: 1. Grifnike karati. 2. Neumne ucfti. 3. Sumnyive fvitovati. 4. Za iskernye Boga moliti. 5. Xaloftne razgovoriti. 6. Krivice ufterplyeno podnofiti. 7. Uvridnyena prafefati.

N. <hi rend="italic">Kolikoje Kripoftih Bogoslovnih?</hi>
U. Tri: 1. Vira. 2. Ufanye. 3. Lyubav.
N. <hi rend="italic">Kolikoje Kripoftih ftoxernih, illi glavnih.</hi> U. Cfetiri. 1. Razbornoft 2. Pravica. 3. Triznoft. 4. Jakoft.

N. <hi rend="italic">Kolikoje Darova Duha Svetoga?</hi>
U. Sedam. 1. Mudroft. 2. Razum. 3. Svitovanye. 4. Znanye. 5. Jakoft. 6. Bogomolynoft. 7. Strah
Boxji; kojife zove: pocfetak Mudrofti.

N. <hi rend="italic">Kolikoje Plodova Duha Svetoga; illiti dilaa duhovnih, po milofiti Duha Svetoga Ucfínyenih, á tilefnim upravo fuprotivnih?</hi> U. Dvanajeft: 1. Lyubav. 2. Vefelye. 3. Mir. 4. Ufterplyenye. 5. Dugoterplyenye. 6. Dobrota. 7. Blagoftivoft. 8. Krot

<!-- 16. STRANICA -->
<pb n="16" facs="0017.jpg"/>
koft.
9. Virnoft. 10. Skuplyenoft. 11. Uftegnutye. 12. Cfiftocha.

N. <hi rend="italic">Kolikoje dilah tilefnih, duhovnim fuprotivnih?</hi> U. Devetnajeft ofobitih, od S. Pavla imenuvanih, i od Boga odmetnutim Lyudma obicfajnih. 1. Bludnoft. 2. Kurvaluk. 3. Necfiftocha. 4. Nepoftenye. 5. Putena poxuda. 6. Krivih Bogovah sluxba. 7. Zacfaranye. 8. Nepriatelyftvo. 9. Inad. 10. Nadtcanye. 11. Serdyba. 12. Kaar. 13. Nesklad. 14. Nevirnoft. 15. Nenavidoft. Ubojftvo. 17. Pianftvo. 18. Proxdorloft. 19. Lakomoft, i mloga druga ovim prikladna.

N. <hi rend="italic">Kolikoje Nacfnah Kerftianskoga Ufterplyenya?</hi> U. Sceft: 1. Suprotivctine dobrovolynò podnofiti. 2. Ofvete neizkati. 3. Na protivnike nemeziti. 4. Protivnike lyubiti. 5. Nyemu dobro cfiniti. 6. Za nyegovo fpafenje Boga moliti.

N. <hi rend="italic">Kolikoje Blaxenftvaa Evangyelskih?</hi> U. Ofam. 1. Blaxeni Ubozi duhom, jerje nyiovo Kralyefstvo

<!-- 17. STRANICA -->
<pb n="17" facs="0018.jpg"/>
Nebesko. 2. Blaxeni krotki, jereche oni zemlyu pofidovati. 3. Blaxeni, koji placfu; jerecfefe oni utifciti. 4. Blaxeni, koji gladuju, i xedyaju pravde; jerecfefe oni nafititi. 5. Blaxeni miloferdni: zafctocfefe oni sinovi Boxji zvati. 6. Blaxeni

cifctoga ferdca, zaftocfe oni Boga viditi. 7. Blaxeni mirni, zaftocfele oni Sinovi Bosji zvati. 8. Blaxeni, koji progonftvo terpe radi pravde, zafto nyinovo jeft Kralyefto Nebesko.

N. <hi rend="italic">Kolikoje Svetuvanyaa Evangyelskih?</hi> U. Tri. 1. Uboftvo povolyno. 2. Cifftocha vikovita. 3. Posluh zaradi Boga pod Duhovnim Poglavarom.

N. <hi rend="italic">Kolikoje poslednyih Csovicfjih?</hi>
U. Jefu cfetvera. 1. Smert. 2. Súd. 3. Pakao. 4. Nebo. Od kojih Duh Sveti opominya: ú fvih poslovih tvojih, fpomenise od poslednyih tvojih, i nigda necfes fagrifciti.

<!-- 18. STRANICA -->

<pb n="18" facs="0019.jpg"/>

N. <hi rend="italic">Falyen budi Ifukerft?</hi>

U. Uviki; ali Amen.

N. <hi rend="italic">Prkerftife.</hi> U. U Ime Otca, i Sina, i Duba Svetoga Amen.

N. <hi rend="italic">Tkofi ti?</hi> U. Jafam po milofti Boxjoj Cfovik.

N. <hi rend="italic">Tkoje Csovik?</hi> U. Jeft fvaki oni, koji godi ú fvojemu tilu ima Dufcu na Bosji Kip ftvorenu, illiti budi muftcko, illiti xensko.

N. <hi rend="italic">Kakovefi ti Vire?</hi> U. Jafam Kerftyanin (ka) Vire Katolicfanske.

N. <hi rend="italic">Tkoje Kerftyanin Vire Katolicfanske?</hi> U. Jeft oni, koji jeft fvetim Kerftom okerftcen, i jofctkomu viruje, i izpovida fve ono, fcto S. Mati Cerkva Rimfka Apofctolska viruje, i ucfi po fvemu fvitu jednako.

N. <hi rend="italic">Pocfemufe poznaje pravi Kerftyanin Katolik?</hi> U. Po Zlamenyu S. Krixa, i po dobromu Kerftjanskomu xivotu.

N. <hi rend="italic">Tkoje tebe, i fve druge ftvari ftvorio?</hi> U. Gofpodin Bog Otac Nebeski.

N. <hi rend="italic">Zaftctoteje Gofpodin Bog stvorio?</hi>

<!-- 19. STRANICA -->

<pb n="19" facs="0020.jpg"/>

U. Zato, daga poznajem, lyubim, i damu na ovomu fvitu virno sluxim, i potáfce nacfn fpafim.

N. <hi rend="italic">Zaftofe fvi lyudi nelpafe ?</hi> U. Zato, jerbose griha neuklanyaju, i Bogu pravò nesluxe.

N. <hi rend="italic">Zakógafu fve druge ftvari ftvorene?</hi> U. Za nas, danam budu napomocs zauzderxati ovi xivot, i zadobiti vicfnye fpafenye.

N. <hi rend="italic">Scctofmo zato Bogu duxni?</hi> U. Svaku nami mogucfu Lyubav, falu, i poftcenye.

N. <hi rend="italic">Odkógaje Bog poftao?</hi> U. Nie od nikoga, negoje fam od febe ú vik bio, i bude na vike blaxen, i fvega dobra pun.

N. <hi rend="italic">Moreli Bog fagrifciti, lagati, ali krivò ucfniti?</hi> U. Nemore: Zaftctoboje Bog ifta cfifta Svetoft, vikovita iftina, i Pravica.

N. <hi rend="italic">Kolikoje Bogova?</hi> U. Jedan je Bog, à trifu Kipa, illi Sobftva: Otac, i Sin, i Duh Sveti. Koji Kipi, illi Sobftva jefu ú fvakoi izvarfcenofiti jednaka, i fva tri zajedno

<!-- 20. STRANICA -->

<pb n="20" facs="0021.jpg"/>

zovufe: Prifveto Trojftvo.

N. <hi rend="italic">Buducfi fvako Sobftvo Bog, zaftco dakle nifu tri Boga?</hi> U. Zato; jerbo fva tri Sobftva imaju jedno biteye, i jednu Naravu Boxanftvenu.

N. <hi rend="italic">Imali Bog Tilo, kano i mi?</hi>

U. Nejma nikakva, nego je Bogu ú febi jedan pricfifti Duh, koji jeft na Nebu i na zemlyi, i ú fvakomu miftu vazda, fvaka zna, i fvaka vidi, kôga nifctanemanye mi na ovomu fvitu viditi nemoremo.

N. <hi rend="italic">Jeli nifctanemanye Bog náfce Tilo uzeo, i Csovikom poftao?</hi> U. Jeft: ali fafvim tim jeft zajedno i Bog oftao.

N. <hi rend="italic">Jeli fve prifveto Trojftvo náfce tilo uzelo, i Cfovikom poftalo?</hi> U. Nie, nego famo drugo Sobftvo, tojeft: Sin Otca Boga, kojfe zove: Ifus, Ifukerft, i jeft pravi Bog, i pravi Cfovik.

N. <hi rend="italic">Kakoje Sin Boxji Cfovikom poftao?</hi> U. Po Kripofiti Duha fvetoga, uzeo jeft iz Utrobe Pricfifte Device Marie Tilo Cfovicsje, koje nejma Otca, nego famu Mater, zaftctoboje od

<!-- 21. STRANICA -->

<pb n="21" facs="0022.jpg"/>

me Cfifte Kervi Blaxene Dvice Marie: i za jedno ú ovo Tilo, uzeoje Dufcu Cfovicsju od Boga ftvorenu.

N. <hi rend="italic">Zaftctoje Sin Boxji Csovikom poftao?</hi> U. Zato, da nas od griha, i od pakla odkupi, i danam po fvomu Nauku ú Nebo pút ukaxe, i nas fpafi.

N. <hi rend="italic">Tkoje tebe odkupio?</hi> U. Sin Boxji Ifukerft.

N. <hi rend="italic">Kakoteje Ifukerft odkupio?</hi> U. Mukuje podnefao, kerv prolio, i na Krixu umro zanafce fpafenye.

N. <hi rend="italic">Koliko naravaa ima Ifukerft?</hi> U. Ima dvi: Boxanftvenu, i Cfovicfanskú; tojeft: daje pravi Bog i pravi Cfovik.

N. <hi rend="italic">Jeli Ifukerft Muku podnefao i na Krixu umro polag Narave Boxanftvene?</hi> U. Nie, nego famo polag Narave Cfovicfanske; jer Boxanftvo nemore nifta od nikoga terpiti, niti umerti.

N. <hi rend="italic">Gdie fada Ifukerft?</hi> U. Ifukerft polag Narave Boxanftvene jeft ú fvakomu miftu na nebu, i na zemlyi, kanoti Otac, i Duh sveti: à polag Narave Cfovicfanske; tojeft: Tilo

<!-- 22. STRANICA -->

<pb n="22" facs="0023.jpg"/>

nyegovo, niè ú fvakomu miftu, nego ú Nebu Obdefnu Otcza Nebeskoga vidyenim nacfnom, i ú Svetomu Oltarskomu Sakramentu nevidyenim nacfnom.

N. <hi rend="italic">Jeli višje Tila Ifukerftova ú višeh Ostiah , nego ú jednoj?</hi> U. Nie nimalo višje zafctoboje ú fvakoj povfctefenoj Oftii, i ú fvakoj mervici pravi, xivi, i cio Ifukerft.
N. <hi rend="italic">Sctoje ova Oftia prie; negoju Mišnik povfcteti?</hi> U. Jeft pravi, i isti Kruh, kanoti i ú Kalexu Vno.

N. <hi rend="italic">Kadafe razlomi povfctefena Oftia, razlomilise, i Tilo Iukerftovo?</hi> U. Nerazlomi, nego fama prilika Kruha, â Tilo Ifukerftovo sve cilo oftane ú fvakomu dilku, illiti mervici.

N. <hi rend="italic">Jeli sve ono ú Oftii pod prilikom Kruha, fctoje u Kalexu pod prikom Vina; to jeft: jeli i ú Oftii, i ú Kalexu xiv, i cio Ifukerft Bog, i Cfovik?</hi> U. Jeft, Zafctoboje ú povfctefenoj Oftii xivo Tilo, dakle mora biti i Kerv, buduchi da Cfovicfansko Tilo nemore xiviti brez Kervi. I niti Kervi

<!-- 23. STRANICA -->

<pb n="23" facs="0024.jpg"/>

Ifukerftove nie brez Tila, niti Tila brez Kervi.

N. <hi rend="italic">Sctoje ono, fcto fvitovnyi Lyudi na Pricfctenyu od Mišnika primaju?</hi>

U. Jeft ú onoj Oftii pod famom prilikom Kruha fakriveno pravo, xivo, i iftinito Tilo, i Kerv Ifukerftova; to jeft: xivi i cio Ifukerft Bog, i Cfovik.

N. <hi rend="italic">Jeli ono Kerv Ifukerftova, fctofe lyudma piti daje po Pricfctenyu?</hi> U. Nie niti Kerv, niti prilika Kervi Ifukerftove', nego priprofto, i nepovfctefeno Vno, ali Voda, za probaviti lašniè S. Oftiu, i poprati ufta kômuje vzeti volya.

N. <hi rend="italic">Vidimoli ú Oftii pravo Tilo, i u Kalexu Kerv, illiti pravoga Ifukerfta?</hi> U. Nevidimo, nego ú Oftii vidimo priliku Kruha, â ú Kalexu priliku Vina, premda pod jednom, i drugom veršjom jeft fakriveno xivo Tilo, i Kerv, illiti Ifukerft, kojife nišctanemanye nemore ocfito viditi, nego virovati.

N.<hi rend="italic">Tkocfenas taki pošmerti, i na fver

<!-- 24. STRANICA -->

<pb n="24" facs="0025.jpg"/>

hi fvita fuditi?</hi> U. Drugo Sobštvno Prifvetoga Trojštva; tojeft: Sin Boxji Ifukerft.

N. <hi rend="italic">Sctocfe nam onda dati?</hi> U. Dobrim, i Virnim fvojim daticfe za placu ú nebu uxivanye fvakoga dobra: â zlim, i nepokornim daticfe ú paklu muke vikovite.

N. <hi rend="italic">Pokojiše nacšim more Kralyefštvno Nebesko dobiti?</hi> U. Zapovidi Boxje pomlyivò obšluxujušji; to jeft: zlaše uklanyajušji: â zadošrim našto ešli.

N. <hi rend="italic">Moremolise' fami od febe griha cfuvati, i dobro dilovati?</hi> U. Nemoremo brez milošti Boxje, i pomocí nyegove.

N. <hi rend="italic">Pocšemufe more pakao zasluxiti?</hi> U. Po fvakomu, premda jedinomu šmertnomu grihu, ú kojemu akofe dogodi šovoga fvita priminuti, nemoreše dika nebeska dobiti. I zato grih jeft najvešce zlo, kojefe šfoviku na ovomu fvitu more dogoditi.

N. <hi rend="italic">Moremolife po šmertí griha, ali pakla ošloboditi?</hi> U. Nemoremo ni

<!-- 25. STRANICA -->

<pb n="25" facs="0026.jpg"/>

kada; jere po šzšmerti nišmo vešce napútu zato nemoremo niti dobra, niti zla cfiniti, niti Neba, niti

Pakla Zasluxiti.

N. <hi rend="italic">Ššto mora Cfovik razuman znati, i virovati za dobiti špašenye?</hi> U. Mora virovati fvo ono, fctofe darxi ú Viri Boxjoi, i fcto viruje, i ucšl Sveta Mati Cerkva Rimška Apoštolska.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="9" xml:id="DK1800-III-01-09">

<head><hi rend="italic">Ova pako mora, i Virovati, i znati; Navlaštitu:</hi></head>

<p>

1. Daje jedan Gošp. Bog ú Boxanštvu, Štvoritely, i Ravnitely švega fvita: â troji ú Sobštvih: Otac, i Sin, i Duh Sveti.

2. Da drugo Sobštvno Prifvetoga Trojštva; to jeft: Sin Boxji ú pricšlštoš Utrobi B. D. Marie, po Kripošti Duha fvetoga jeft Cfovikom poštao, i nas na Krixu švojom mukom, Kervjom, i šmertšjom odkupio.

3. Da fvakoga, ko i ú šmertnomu grihu umre; hocfe Ifukerft ú Pakao ošfuditi, da onde vikovicšnye muke podnoš: â koji umre brez šmert

<!-- 26. STRANICA -->

<pb n="26" facs="0027.jpg"/>

noga griha; nyega ú nebo, da z-Bogom vicšnye vefelye uxiva.

N. <hi rend="italic">Jeli Cfovik fcto višje duxan znati, i fvoje mladye ucšliti?</hi> U. Jeft duxan znati, i razumiti sve ono, fctofe zdarxi ú Virovanyu Boxjemu, ú Otfefe našcu, i zdravoj Marii, ú Defet zapovidiš Boxjih, u pet Cerkvenih, ú fedam Šakramenti, i ú pravici Keršctyanšzkoš.

N. <hi rend="italic">Zafctoje to sve Cfovik duxan znati, i razumiti?</hi> U. Zato; Jerbofe ú Virovanyu Boxjemu zdarxi ono, fcto ofobito moramo virovati: ú ocšenašcu i zdravoj Marii ono, fctofe moremo od Boga uffati, i prošliti: ú Zapovidiš Boxjih, i Cerkvenih ono, fcto moramo cfiniti, i od fctafe moramo uklanyati, da ukaxemo Lyubav Bogu, i iskernyemu našcemu: u Šakramentih, kako moramo šzvetinyu xivota dobiti, i ú nyošfe ukorenuti: ú Pravici Keršctyanškoš, kakofe moremo zla uklanyati, i dobro cfiniti, akofe xelimo špašiti.

N. <hi rend="italic">Kojefu Dobrote, illiti Kripošti naj

<!-- 27. STRANICA -->

<pb n="27" facs="0028.jpg"/>

vešfe, i najplemenitje.</hi> U. Jefu ove tri: Vira, Uffanye, i Lyubav, kojefe Boxanštvone zato zovu,

jerbo za švoj cily imaju šamoga Boga.

N. *Zafcto virujes fve ono, fctofe ù Virovanyu Boxjemu darxi, i fcto ucfi fveta Mati Cerkva?* U. Zato; Zafctoboje. Gofp. Bog rekao, i Svetoj Materi Cerkvi objavio fvaka ona, koji fvaka zna, i jeft iftinit, i nemore nifcta drugo, nego iftinu recfi, jerje ifta iftina, i mudroft.

N. *Sctofe uffas, dacfeti Gofp. Bog dati?* U. Uffamfe dachemi dati fvoju milof, adrifcenyegrihaa, i fpaenje, i fve ono, fctomi je potribito za dobiti fpaenye.

N. *Za fctofe ù Boga uffas, dacheti fve to dati?* U. Zatofe uffam: jerboje Gofpodin Bog fvaka ova obechao, koji more fvaka dati, koja obeafa; jer je fvmoguch, i hocfe dati, jer je milofivan, i Viran ù fvomu obechanyu: N. Zafcto Gofp. Boga lyubis, verhu fviuh fvarih? U. Lyubim zato, jerboje Gofp. Bog ù febi najveche do

<!-- 28. STRANICA -->

<pb n="28" facs="0029.jpg"/>

bro i ifta dobrota. I radi toga vridan fve moxne lyubavi, i pofctenya od fvake fvari, verhu fviuh fvarih.

N. *Sctocfe recfi: lyubim Boga verhu Sviuh stvarih?* U. Recfiefce: da volim fvako dobro izgubiti, i fvako zlo podniti; negofe Bogu zamiriti.

N. *Pocfemufe poznaje, da Cfovik pravò lyubi Boga?* U. Po ovomu: ako virnò obsluxeje Zapovidi Boxje, i fvako zlo dobrovolynò terpi, i fvako dobro, febi moxno poradi Boga dragovolyno cfini.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="10" xml:id="DK1800-III-01-10">

<head><i>Obchinska Izpovid.</i></head>

<p>

<i>I</i> Zpovidamfze Bogu Svemoguchemu, Blaxenoi Marii vazda Divici, <persName key="PN30" ref="context.xml#PN30">Blaxenomu Mihovilu Arkangyelu</persName>, <persName key="PN12" ref="context.xml#PN12">Blaxenomu Ivanu Kerfitelyu</persName>, <persName key="PN13" ref="context.xml#PN13">Svetim Apofctolom Petru</persName>, i <persName key="PN14" ref="context.xml#PN14">Paulu</persName>, fvim Svetim, i Sveticam Boxjim, i tebi Otcfe duhovni jerlam veoma fagrifcio (la) fmifclynem, govorenem i cfinyenem moi grih! moj grih! moj priveleki grih! Zato molim Blaxenu Mariu vazda Divicu, <persName key="PN30" ref="context.xml#PN30">Blaxenoga Mihovila Arkangyela</persName>, Bla

<!-- 29. STRANICA -->

<pb n="29" facs="0030.jpg"/>

xenoga <persName key="PN12" ref="context.xml#PN12">Ivana Kerfitelya</persName>, Svete Apofctole <persName key="PN13" ref="context.xml#PN13">Petra</persName>, i <persName key="PN14" ref="context.xml#PN14">Paula</persName>, fve Svete, i tebe Otcfe Duhovni, moliti fame Gofpodina Boga nafcega Amen.</p>

<p><i>center; italic>Skrufcenyegrihe.

Skojimfe u pogibeli xivota najvecfi grifcnik more fpafti akobife rad izpoviditi, á nejmajuchi Redovnika, ovakofe ù ferdcu pokaje, akobi nemogao ni govoriti.</i></p>

<p>

<i>A</i> H Boxe moj, virujem ù te jedinoga Boga, i od tebe fvaka ona, kojame ucfi Sveta Mati Cerkva Katolicfanska. Jerbofi ti fvaka znajuca, i iftiniti Bog rekao, i objavio, koji nemores drugo; nego iftinu recfi. Uffamfe ù te, dachefmi po doftojanftvu lfukerftovu grihe oproftiti, tvoju milof, i diku nebesku dati. Jerbofi ti obechao, kojifi fvmoguch, milofivan, i viran ù tvojemu obechanyu. Lyubimte fafvm ferdcem, verhu fviuh fvarih, jerbofi ti ù tebi ifta neprifexna Dobrota, i Vridnoft, vridan fvmoxne Lyubavi. I zato kajemfe iz pravoga ferdca za fve

<!-- 30. STRANICA -->

<pb n="30" facs="0031.jpg"/>

grihe moje, zato najvecfima: zafctobofam tebe pridragoga Boga uvidio (la) obechajem ftanovito na bolye xivota moga prominyenye, da chufe fpomochjom tvojom, nie famò fvakoga griha oftaviti; nego i od grifcnih pogibelih uklanyati, i ù prvoj priliki, ako ikako bude mogucae, pravò izpoviditi, i doftojnu pokoru na ovomu fvitu ucfniti. O Boxe moj fmilujmife, i oproftimi fve grihe moje. JESUS, Maria, Jofeph.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="11" xml:id="DK1800-III-01-11">

<head><i>Skrufcenyegrihe ù vechoj Pogibeli.</i></head>

<p>

<i>A</i> H Boxe moj, kajemfe fpravim ferdcem za fve grihe moje, zato najvecfima, jerbofam tebe dobroga Boga uvidio (la) obechajem ftanovito pobolcanyegriha xivota moga, i ako mogucae bude, ucfnitiefu doftojnu pokoru. Dakle fmilujmife! ô JESUS, Maria, Jofeph.</p>

<p><i>center; italic>NB. Pazi dobro: lafnobife puko ù fili, i pogibili od ovoga skrufcenyegriha, illiti pokajanya zaboravio, kojibi neimao obicfaj ovakoje cfefchè, á navlaflito fvaku Vecfer

<!-- 31. STRANICA -->

<pb n="31" facs="0032.jpg"/>

pokajati. Zato dafefmerit ù grihu nedogodi, dobro je ovo napamet znati, i vifcje putaa ponoviti.</p>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="12" xml:id="DK1800-III-01-12">

<head><i>Nauk od Ifpovidi.</i></head>

<p>

<hi rend="italic">N. Sctofe priftojji cfniti, dafse dobrò pripraviv k-Ispovidi?</hi> U. Najpervo priftojife zafaliti Gofpodinu Bogu za za fve dare, â navlafito zato, da mie dao miloft od grihafa izpoviditi, i pokoru ucfniti.

<hi rend="italic">N. Kakofe priftojji zafaliti, morebiti na Otcfenaſce molechi?</hi> U. Nie, nego iz ferdca uzdficucfi fovimih ali prlicfnimih ricmah.</p>

<p><hi>O</hi> Dobri Gofp. Boxe faluti uzdamem poniznò, za fve tvoje darove, skojimfime od poftanya moga obilato nadario, navlafito pako, falati zato, dafime dolada na pokoru miloftivo cfekao. Molim, dame jofc pocfekas, dokle doftojnu pokoru za grihe moje ucfnim.

Drugo. <hi rend="italic">Priftojife profiti, fvitloft Duha fvetoga dafè mogu od griha ofititi, fovimi, ali ſprilicfnimih ricmah:</hi></p>

<!-- 32. STRANICA -->

<pb n="32" facs="0033.jpg"/>

<p><hi>O</hi> Miloftivi Gofpodine Boxe, Ti znas, â i ja poznajem slaboft pameti moje, dafè brez tvoje pomoſci nemogu ofititi od grihah mojih, dakle pomozime, dafè mogu dobrò fmisliti za grihe moje, i od nyihfe pravò pokajati, jerfè xelim, i odlucufjem tebi ugodno, â meni koriftno izpoviditi.

Tretye. <hi rend="italic">Priftojife promisliti fve grihe, to jeft: mifclenye, govorenje, cfinyenye, i fvoga posla zapufctenye. Od grihafa pako najlasnie cfovik ofititi more, ako protrefe Zapovidi Boxjeh, Cerkvene, i duxnofti fvoga deryanya, grihe glavne, tugye, i pricfete. Jofc k-tomu valya ocſitovati broj, i verftu grihah, navlafito akofu ſmertni.</hi>

Cſetveto: <hi rend="italic">Valyafe pokajati iz fvoga ferdca za fve grihe fvoje, i na grihe merziti, zato najveſtma: jerbofmo pridragoga Boga uvidili, i tofe moxe ucfniti fovimih, ali ſprilicfnimih ricmah.</hi></p>

<p><hi>O</hi> Dragi Gofpodine Boxe! iz Lyubavi tvoje kajemfe faſvim ferdcem mojim, najveſtma zato: jerbo

<!-- 33. STRANICA -->

<pb n="33" facs="0034.jpg"/>

ſam najveſtè dobro, tebe pridobroga Boga uvidio (la) kogafam verhu fviuh ſtvarih vazda duxan (na) lyubiti, i poſctovati. Ah xaomie! dafè jofc bolyè nemogu kajati.

Peto: <hi rend="italic">Valyafe obeſfati tverdnò, dacfemo vas xivot na bolyè prominiti, i zbxiomſe pomochjom ſvakoga griha oftaviti, i gricfni pogibelih uklanyati, i to fovim nacfnom:</hi></p>

<p><hi>O</hi> Gofzpodine Boxe moj! obeſfajemti tverdnò, dafè ſpomocſjom tvojom hocfu ſvakoga griha oftaviti, i vas moj xivot zaiſto pobolſcati. Volim ſmert, i ſvako zlo ovoga fvita podniti; nego tebe od fada znanò, i hotè uviditi. Poniznote molim! dajmi tvoju Svetu miloft, da odfele poſzvaki nacfn xivot moj na bolye prominim.

N. <hi rend="italic">Kadafe dobro K-Ispovidi pripraviv, ſcto onda cfnis?</hi> U. Idem poniznò prid Redovnika, i neſcekam, dokme pocfne on pitati, nego fovim, ali z-drugim ſlicfnim nacfnom velim:

Otcfe Duhovni, koji ſidite na Box

<!-- 34. STRANICA -->

<pb n="34" facs="0035.jpg"/>

jemu miſtu, profimvas dajtemi Sveti Blagoslov, da mogu fve moje grihe pravედnò izpoviditi, i za nyefe doftojnò pokajati: iſpovidio (la) ſamfe... Pokoruſam izverſcio (la) i od onoga vrimenta tuximſe, daſam dobroga Boga moga zgrifih mojih uvidio (la) protiva pervoj Zapovidi.... Drugoj.... Ali kòmuje volya, ovako: ſmifclenjem... govorenjem.... Cfinyenjem.... Zapufctenjem....

N. <hi rend="italic">Kada fve ocſitujes ſcto onda cfnis?</hi> U. Onda akome Izpovidnik vecfe niſtca nepita iz ferdca bogolyubnò ovako, reſcem:

Otcfe Duhovni jaſe vecfe ú drugomu za fada nemogu ſpoznati; nego za ove, i za fve druge znane, i neznanè grihe moje, i uſluxbi Boxjoj nepomlye kajemfe poniznò (ovde udariſe ú Perſa) i veomami je xao za fve male, i velike grihe moje, najvifcfe zato: ſctofam neprocinyenu dobrotu Boxju toliko putaa tako ruxnò, i gerdobnò uvidio (la) obe

<!-- 35. STRANICA -->

<pb n="35" facs="0036.jpg"/>

cfujem iſtinito, i temeljito pobolſcanye fvoga xivota moga, dacfuſe ſpomocſjom Boxjom od ſvakoga griha cfuvati, i gricfnih prigodah uklanyati. Otcfe Duhovni, molim vas poniznò, dajtemi koriftnu Pokoru, i odricfenye grihah.

Za ovim pako pripravlyajſe na ſveto Pricfclcfenye da vridnò, i doftojnò primifc xivo Tilo, i Kerv pridragoga Iſukerſta pod Kruſenom prilikom ſakrivena.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="13" xml:id="DK1800-III-01-13">

<head><hi rend="italic">Opomena od Pricfclcfenya.</hi></head>

<p>

1. Kojife nahodi ú ſmertnomu grihu, duxanſeje cfiſtò izpoviditi.
2. Mora biti od po nocfi nataſcfe (ofim boleſnika ú pogibii xivota) i doftojnò k-Angyeoskomu Stolu priftpiti.

3. Promifcliyati, tkoje, kòga hocfe primiti, ú ferdcu probuditi Viru, Uffanye, i Lyubav Boxju, ponoviti ſkrucfenye od griha, i obeſfanye bolyega ú napridak xivota. Pak duboko ú ferdcu imati ponixenſtvo, miſlecfi od fvoje nevriddnoſti, illiti

<!-- 36. STRANICA -->

<pb n="36" facs="0037.jpg"/>

nedoſtojanſtva; zatim priklonitò, i uljudnò uftaa otvoriti, na donyu uſnicu jexik namifititi, i pametnò probaviti: â popranyeje na volyu uzeti.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="14" xml:id="DK1800-III-01-14">

<head><hi rend="italic">U Jutro uſtajucs.</hi></head>

<p>

<hi rend="center">U Ime Otca, i Sina, i Duha Svetoga. Amen.</hi>
<hi>U</hi> Ime Gospodina nafcega Ifukerfta gorife uftajem, kojimeje fvojom pridragom kervjom odkupio, on nekame blagofovi, ravna, i u xivot Vicfnyj uvede. Amen.
</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="15" xml:id="DK1800-III-01-15">
<head><hi rend="italic">Kadafe opravlyas.</hi></head>
<p>
<hi>A</hi>H Gospodine Boxe! Kad ja sovom fvitovnom opravom grifcno tilo moje opravlyam; ti milofitvò opravi Dufcu moju s-milofcfom tvojom, i pomozime, da od fada tebi povolyniè, i Svetim tvoim prilicfniè xivem. Amen.
</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="16" xml:id="DK1800-III-01-16">
<head><hi rend="italic"></hi>Zatim kleknufci.</head>
<p>
<hi>O</hi> Svemoguchi Vikovicfnyj Gospodine Boxe! Otcfe moj Nebeski, Stvoritelju fvita, i fvega dobra Pofcetniè, i Darovnicfe lyublyeni! kojega ovde i u fvakomu miftu pri
<!-- 37. STRANICA -->
<pb n="37" facs="0038.jpg"/>
bivajuchega iftinitò poznajem, i ftanovito virujem. Jatife poniznò klanyam Boxe moj! falati, dafime ftvorio, odkupio, i Svetim Kerftom pofvetio, i s-mnogimih darih od poftanya mojega blagodarnò nadario. Navlaftito pako, da me ovu noch od nágle fmerti, i druge nefricfe miloferdnò obcfvuao. Virujem u te! uffamfe u te! i lyubimte! fafvim ferdcem mojim, verhu fviuh ftvarih. Ah digni k-tebi prislabo ferdce moje! profvitli razum, i pamet moju, dame putt, i kerv neoblada, dame himbeni fvit, i kratka slava nyegova neprivari, i dame duh pakleni pod fvoju oblaft nedobie, nego kojifimi dao pofcetak ovoga danka frichno docfekati; time takogyer ftvojom ofobitom kripofiom dan danafnyj, i u napridak tako cfuvaj, i ravnaj; dafe na nikakov grih nepriatelju momu nedam navefti. Zato prikazujemti fve moje danafnye mifcfenye, govorenye, cfinyenye, i podnofenye, fve slufceno,
<!-- 38. STRANICA -->
<pb n="38" facs="0039.jpg"/>
i ujedinyeno s-vridnofiom Ifukerfta, i B. D. Marie. Jerboti xelim vridno, i doftojnò sluxiti, i u fvemu tvoju fvetu Volju izpuniti, iskernyemu momu na radoft biti, i doftojnu pokoru za grihe moje ucfiniti, i fve danas moxno profcftenye za me, i za Dufce u miftu od ocifcfenya zadobiti.
</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="17" xml:id="DK1800-III-01-17">
<head><hi rend="italic">Otcfe nafc, Zdrava Maria, i Virovanye.</hi></head>
<p>
<hi>O</hi> Ifufe fpafitelyu moj propeti, u prifvete tvoje Rane priporucfam fve moje danafnye posle, trude, i brige, da pacfe fvako Dufce, i tila ganutyè, nekafe na tvoju vecsju falu pofcfe, i dofpie, i neka bude ftanovito slamenye, date fafvim ferdcem lyubim i da mislim Tebi ugodnò, à slugam tvojim prilicfnò cfak do fverhe xiviti, i za nyima k-tebi u diku nebesku dojtì, gdite mnogò izverfniè xelim faliti, diefiti, i lyubiti na fve vike. Amen.
</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="18" xml:id="DK1800-III-01-18">
<head><hi rend="italic">Molitva, kojafe u fvako vrime priftoji.</hi></head>
<p>
<hi>O</hi> Gospojo moja Sveta Mario, priodicfena Majko Boxja! u tvoju
<!-- 39. STRANICA -->
<pb n="39" facs="0040.jpg"/>
blagofovlyenu Viru, i ofobitu obranu, i u nidra miloferdya tvoga danas, i fvaki dån, i na cfafu od fmerti moje Dufcu, i Tilo moje priporucfam, fve uffanye i vefelye moje, fve nevolye, i tegote moje, xivot, i fverhu xivota moga tebi u ruke dajem, dafe po tvojoj Svetoj molbi, i doftojanftvu ravnaju, i razredyuju fva moja mifcfyenyà, govorenya, i cfinyenya polak tvoje, i tvojega Sinka volye. Amen.

Angyele Boxji, Cfufvaru moj nebelzki, kòmufam ja priporucfen (na) Time danas profvitli, cfuvaj, ravnaj, i vladaj. Amen.

Blagofovionas Svemoguchi Gospodin Bog Otac, i Sin, i Duh Sveti. Amen. I Virnih Dufce po miloferdyu Boxjemu, da pofcinu u miru. Amen.
</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="19" xml:id="DK1800-III-01-19">
<head><hi rend="italic">Na Pofcelu Posla.</hi></head>
<p>
<hi>G</hi>Ospodine Boxe moj, jati prikazujem ovi moj trud, na falu, i diku tvoju, budi tvoja fveta Volya. Timi daj tvoj Sveti blagofov. U
<!-- 40. STRANICA -->
<pb n="40" facs="0041.jpg"/>

ime Otca, i fina, i Duha fvetoga. Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="20" xml:id="DK1800-III-01-20">

<head><hi rend="italic">Na dofptku Posla.</hi></head>

<p>

<hi>D</hi>Ika budi Otcu, i Sinu, i Duhu Svetomu, kakoje bila ú pocfellu, tako i fada, i vazda, na fve vike vikov. Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="21" xml:id="DK1800-III-01-21">

<head><hi rend="italic">Kada zvoni na Pozdravlyenye.</hi></head>

<p>

I.

<hi>A</hi>Ngyeo Gofpodnyi navifti Marii, i zacfe po Duhu Svetomu.

<hi rend="center; italic">Zdrava Maria.</hi>

2. Evo Sluxbenica Gofpodina, budi meni po ricfi tvojoj.

<hi rend="center; italic">Zdrava Maria.</hi>

3. I rics put ucfinyena jeft, i pribivah u nas.

<hi rend="center; italic">Zdrava Maria.</hi></p>

<p><hi>M</hi>Iloft tvoju, molimote Gofpodine, ú pameti nafce ulii, neka mi, koji po Angyeoskomu naviftcenyu Ifukerfta Sina tvoga uputchenye poznafmo; po mucí, i Krixu nyegovu na uskerfnutya slavu pri--redeni budemo. Po iftomu Ifuker

<!-- 41. STRANICA -->

<pb n="41" facs="0042.jpg"/>

ftu Gofpodinu nafcemu. Amen.

I Virnih Dufce po miloferdju Boxjemu da pocfinu u miru. Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="22" xml:id="DK1800-III-01-22">

<head><hi rend="italic">Blagofov prid Iedyekom.</hi></head>

<p>

<hi>G</hi>Ofpodine Boxe! blagofovi nas, i ove tvoje dare, koje xelimo uzeti, i grifcno tilo nafce na sluxbu tvoju okripti.

<hi rend="center; italic">Otcfe nacs.</hi>

U Ime Otca, & c.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="23" xml:id="DK1800-III-01-23">

<head><hi rend="italic">Za falenye po Jedyeku.</hi></head>

<p>

<hi>F</hi>Alimoti G. Boxe za ove, iza fve darove tvoje. Profimote, dajnam tvoju miloft, da ovako okriplyeni tebi vazda zafalni budemo, i tebe nigda neuvridimo. Otcfe nafc.

I Virnih Dufce po miloferdyu Bosjemu da pocfinu umiru. Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="24" xml:id="DK1800-III-01-24">

<head><hi rend="italic">Dilovanye od Vire ú Boga.</hi></head>

<p>

<hi>O</hi>Prifveto, i nerazdilyeno Trojftvo! virujem ú te jednoga ú Boxanftvu, á trojega ú Sobftvih Boga Otca, i Sina, i Duha Svetoga. Virujem takogyer, da drugo Sobftvo, illiti Sin, jeft Cfovikom poftao, i nas na Krixu odkupio, koji

<!-- 42. STRANICA -->

<pb n="42" facs="0043.jpg"/>

cfe na fzudu fvomu fvim Virnim dati vicfnye Blaxenftvo, á grifenikom, i nepokornikom muke paklene. Virujem verhu toga fvaka ona, kojame ucfí Sveta Mati Cerkva kotolicfánska, i ovo Virujem zato: zacfctobofi ti fvaka znajucs, mudar, i ifiniti Bog tako ocfitovao, i virovati zapovidio, koji nemores nifcfa drugo; nego iftinu govoriti; jerfi ifta, cfiffta, i vikovita iftina. Dakle pridragi Boxe! ú mnoxi, i okripi ovu moju Viru, dati mogu ú nyoí pravicfnò sluxiti, i ifricfnò fovoga fvita putovati. Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="25" xml:id="DK1800-III-01-25">

<head><hi rend="italic">Dilovanye od Uffanya ú Boga.</hi></head>

<p>

<hi>M</hi>Iloftivi Gofpodine Boxe moj! jafe ú te pritemelyito uffam, dacfelcemi po vridnofti, i doftojanftvu Muke Ifukerftove, i po mojih dobrih dilih fpomocsjom tvojom ucfinyeni, vfe moje grihe oproftiti, i verhu toga tvoju miloft, i pomocs miloferdnò dati, daihfè mogu lafnè uklanyati, i ufvemu tvoju fvetu volyu izpuniti. I ovofè uffam zato: zacfcto

<!-- 43. STRANICA -->
<pb n="43" facs="0044.jpg"/>
bofi Ti obetcfao, koji fvaka mores dati, koja obecfalc; jerfi fvemogucs, i hocfcfc dati, jerfi miloftivan,
i viran ú tvomu obecfanyu. Dakle pridobri Boxe! objacfi, i probudi ovo Uffanye moje, dafc ovo uffajucs, i tebi vimò sluxecs mogu na vike fpafiti.
Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="26" xml:id="DK1800-III-01-26">
<head><hi rend="italic">Dilovanye od Lyubavi Bosje.</hi></head>
<p>
<hi>O</hi> Boxe moj, i fve dobro moje! lyubimte iz fvega ferdca, duffc, i kripofti moje, zato najvecfma: zafctobofi ti ú tebi najvecfc dobro, i jefi vridan fvake lyubavi, i pofctenya od fvake ftvari, verhu fviuh flvarih. Ah veomafc kajem, dafam Tebe pridobroga Boga uvridio (la) volim hilyadu pútaa umerti, i fvako zlo podniti; nego tebe odfele fnajmanyim grihom znanò, i hottè uvriditi. Hochufe fpomocsjom tvojom pomlyivò brinuti, vazda tebi ugoditi, i doftojnu lyubav ukazati. Uxexi ú meni ogany tvoje lyubavi. Amen.

</p>
</div3>

<!-- 44. STRANICA -->
<pb n="44" facs="0045.jpg"/>
<div3 type="subchapter" n="27" xml:id="DK1800-III-01-27">
<head><hi rend="italic">Opomena.</hi></head>
<p>
Ova tri dilovanya vellefu Koriftna onomu, koji ô nyima fvaki dan naftoj: Dúg pako, illiti zavezanye
ova dilovanya ucfniti (kako S. Naucfitelyi govore) jefi veliko, nauaftito.
<hi rend="italic">Najpervò:</hi> Dok Cfovik dogye na vrime od razuma.
<hi rend="italic">Drugò:</hi> Najmanyè jedan pút fvaku godinu.
<hi rend="italic">Tretyè:</hi> Kada Cfovik razuman hocfc, koji Sveti Sakramenat primiti, â ú
fmertnomfc grihu nahodi.
<hi rend="italic">Cfetvertò</hi> ú napafiti protiva Viri, duxan jê ponoviti dilovanye od vire; protiva
uffanyu: dilovanye od uffanya; protiva lyubavi: dilovanye od lyubavi.
<hi rend="italic">Peto:</hi> Na skradnyoj uri fvoga xivota: da pacfc i ú fvakoj pogibeli xivota,
navlaftito, akofc ú fmertnomu grihu cfuti.

Kakobi pako to onda ucfnio, ako nebi ú fvojemu zdravju obicfajan bio ova Sveta dilovanya vifcjc
púta ponoviti?
</p>
</div3>

<!-- 45. STRANICA -->
<pb n="45" facs="0046.jpg"/>
<div3 type="subchapter" n="28" xml:id="DK1800-III-01-28">
<head><hi rend="italic">Dilovanye od klanyanya Bogu.</hi></head>
<p>
<hi>O</hi> Priveliki, i Svemogucfi Gofpodine Boxe! tebi fc ja prid Obrazom Velicfanftva tvoga
poniznò klanyam, i molimte za prifveto ime tvoje fmlujimifc fada, i vazda, i udilimi toliko blagofova tvoga; kolikomie potribito na tvoju sluxbu, i
na fpafenye Dufce moje. Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="29" xml:id="DK1800-III-01-29">
<head><hi rend="italic">Dilovanye od Zafaleny Bogu.</hi></head>
<p>
<hi>A</hi>H Boxe moj, i fve dobro moje falimti ponizno za fve Svete darove, i milofti tvoje, s-
kojimfime od pofjanya moga brez fvakoga doftojanftva moga, po famoj neizrecfcnoj dobroti tvojoj na Dufci; i na tilu miloferdnò nakitio, i narefio.
Priporucfujemfc i ú napridak ú tvoju fvetu miloft, dame ocufvas od fvakoga zla, navlaftito pako od fmertnoga griha. I molimte, pomozime, dati
mogu ú fvenu xivotu momu doftojnò zafaleny, i fpoznan biti.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="30" xml:id="DK1800-III-01-30">
<head><hi rend="italic">Dilovanye od dobre Odluke.</hi></head>
<p>
<hi>P</hi>Ridobroftivi Boxe moj! jati prikazujem danas, i fvaki dan fve
<!-- 46. STRANICA -->
<pb n="46" facs="0047.jpg"/>
moje
mifclenye, govorenye, cfinyenye, i terplyenye, vazda slucfeno, i ujedinyeno fodlukom, mukom, i
doftojanftvom pridragoga Sinka tvoga Ifukerfta, Blaxene Dvice Marie, i fviuh Svetih tvojih. Tebi, i nyima na falu, diku, i pofctenye, â meni, i
Dufcam ú miftu od ocifctenya na vikovito fpafenye. Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="31" xml:id="DK1800-III-01-31">

<head><hi rend="italic">Molitve ú Vecfer prie Sna.</hi></head>

<p>

<hi>J</hi>Atife poniznò klanyam Boxe moj! falati za fve tvoje dare, navlastito zato: dafime ovi dan ocfuvaò. U te virujem, ú tefe uffam, tebe falvim ferdcem lyubim. Molimte poniznò, dajmi tvoju miloft, dafe mogu od mojih grihah olfítiti, i za fvekolike pravò pokajati.</p>

<p><hi rend="center; italic">Ovde Dufco draga protrefi tvoje misli, ricfi, dila, i derfanya, illiti posla tvoga nehajftvo. Pakfe fveferdnò pokajaj govorecfi.</hi></p>

<p><hi>A</hi>h fmlilujmife Boxe moj radi velike milofti tvoje! kajemfe falvim ferdcem za fve grihe moje, zato najvechma, dalamte uvridio (la) obecla

<!-- 47. STRANICA -->

<pb n="47" facs="0048.jpg"/>

jem fpomocfom tvojom ftanovito fvega xivota moga pobollfanye. Molimte za prifveto ime tvoje, cfuvajme ovu noch od nágle fmerti, i fvakoga griha. Hocfu polak Svete Volje tvoje opocfnuti, i na sluxbu tvoju grifcno tilo moje objacfiti. Mifhò doftojne fale, i molitve ú jedinofti pridragoga Ifufa doftojanfvtah, darivamti ferdce moga trepetanye, moja, i fviuh Pravovirmih tvojih dila. Am.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="32" xml:id="DK1800-III-01-32">

<head><hi rend="italic">Otcfe nafc, Zdrava Maria, Virovanye.</hi></head>

<p>

<hi>A</hi>Ngyele Boxji, koji jefti Straxanin moj, mene tebi priporucfena (nu) od privicfnye milofti Boxanfvtene, time ovu noch profvitli, cfuvaj, ravnaj, i upravlyaj. Amen.

U Ime Gofpodina nafcega Ifukerfta propetoga igyem fpavati, on nekame blagofovi, od fvega zla brani, i ú xivot vikovicfnji dovede. Amen.

U Ruke tvoje Gofpodine priporucfujem Dufcu, i tilo moje, odkupiofi nas Gofpodine Boxe pravicfni.

Blagofovionas + Svemogucfi Gofpodin Bog Otac, i Sin, i Duh S. Ame.

<!-- 48. STRANICA -->

<pb n="48" facs="0049.jpg"/>

I Virnih Dufce po miloferdyu Boxjemu, da pocfnu ú miru. Amen.

<hi rend="center; italic">Pak uzmi fvette Vode, i kanoti ú grob bogomolynò igyi na opocfnak.</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="33" xml:id="DK1800-III-01-33">

<head><hi rend="italic">Kada fpavat lexes.</hi></head>

<p>

<hi>O</hi> Prifveto Trojftvo jedini Boxe! dajmi tvoju miloft, da fricfhò, i cfeftito fovoga fvita priminem. Priblaxena Divico Mario budimi na pomochoi falvim Dvorom Nebefzkim, i cfuvajme od fvakoga zla noclas, i vazda; â navlastito na cfafu od fmerti moje, da onda, kano i fada bogomolynò izrecfem: JEsus, Maria, Jofeph! ú Ime Otca, i Sina, i Duha Svetoga. Amen.

</p>

</div3>

</div2>

<div2 type="chapter" n="2" xml:id="DK1800-III-02">

<head><hi>LITANIE</hi></head>

Blaxene D. Marie Lavretanske.

</head>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-02-01">

<head></head>

<p>

<hi>G</hi>Ofpodine Pomiluj,

Ifukerfte Pomiluj,

Ifukerfle Pomiluj,

Gofpodine Pomiluj.

Ifukerfte cfuj nas,

Ifukerfte uslifci nas.

<!-- 49. STRANICA -->

<pb n="49" facs="0050.jpg"/>

Otcfe Nebeski Boxe, pomiluj nas.

Sinu Odkupitelyu Svita Boxe, pomiluj nas.

Dufce Sveti Boxe, pomiluj nas.

S. Troico jedini Boxe, pomiluj nas.

[na ravnoj crti uz desnu marginu je okomiti tekst]: Moli Boga za nas.

Sveta MARIO,

Sveta Bogorodico,

Sveta Divo Divicah,

Majko Ifukerftova,
Majko Boxanftvene milofti,
Majko Pribiftra,
Majko Priciftra,
Majko Neoskvernyena,
Majko Nepotlacfena,
Majko Lyubezniva,
Majko Cfudna,
Majko Stvoritelya,
Majko Spafitelya,
Divico Primudra,
Divico Poftovana,
Divico Pripovidana,
Divico Moguchna,
Divico Miloftiva,
Divico Virna,
Ogledalo Praude,
Priftolye Mudrofti,
[na ravnoj crti uz desnu marginu je okomiti tekst]: Moli Boga za nas.
<!-- 50. STRANICA -->
<pb n="50" facs="0051.jpg"/>
Uzrocfe nafce Radofti,
Sude Duhovni,Sude Poftovani,
Sude velika Bogolyubftva,
Ruxico zlamenita,
Turne Davidov,
Turne Bilokoftni,
Kucfo Zlatna,
Korablyo Mira,
Vrata Nebeska,
Zvizdo Jutarnya,
Zdravje Nemocfnikah,
Utifcenyje Xaloftnih,
Pomocfnico Kerftiánska,
Kralyico Angyeoska,
Kralyico Patriarkah,
Kralyico Prorokah,
Kralyico Apofctolah,
Kralyico Mucfenikah,
Kralyico Iŕpovidnikah,
Kralyico Divicah,
Kralyico Sviuh Svetih.
Jagancfe Boxii, koji odnimas grihe Svita, oproftinam Gofpodine.
Jagancfe Boxji, koji odnimas grihe Svita uslifci nas Gofpodine,
<!-- 51. STRANICA -->
<pb n="51" facs="0052.jpg"/>
Jagancfe Bosji, koji odnimas grihe Svita, pomilujnas.</p>

<p><hi rend="center">
Ifukerfte cfui nas,
Ifukerfte uslifci nas,
Gofpodine pomiluj,
Ifukerfte pomiluj,
Ifukerfte Pomiluj,
Gofpodine Pomiluj.
</hi>
</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-III-02-02">

<head>Otcfe nafc, Zdrava Maria.</head>

<p>

<hi>P</hi>Od tvojuŕe Obranu uticfemo Sveta Bogorodico, od Nafcife molitvicah neogluŕci ú potribah nafcih, nego od fviuh pogibelyah oslobodinas vazda Divico slavna, i blagoslovlyena, Golpojo nafca, Medjugovrnico nafca, odvitnico nafca, s-tvojim Sinom nas pomiri, tvomu Sinu nas priporucfi, tvomu Sinu nas prikaxi.</p>

<p><hi rend="center">

?. Moliŕe za nas Sveta Bogorodico.

<hi rend="italic">?. Da doftojni budemo obecfanya Ifekerftova.</hi>

</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="3" xml:id="DK1800-III-02-03">

<head>Pomolimofe.</head>

<p>

<hi>M</hi>Iloft tvoju, molimote Gofpodine, ú Pameti nafce ulij, nekami koji po Angyeoskomu navifctenyu
<!-- 52. STRANICA -->

<pb n="52" facs="0053.jpg"/>

Ifukerfta Sina tvoga uputyenye poznafmo; po mucí nyegovoj, i Krixu na uskerfnutya slavu budemo privedeni,
po iftomu Ifukerftu Gofpodinu nafcemu. Amen.</p>

<p><hi rend="center">

?. Moli za nas <persName key="PN26" ref="context.xml#PN26">Sveti Jozipe</persName>,</p>

<hi rend="italic">?. Da doftojni budemo obecfanja Ifukerftova.</hi>

</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="4" xml:id="DK1800-III-02-04">

<head>Pomolimofe.</head>

<p>

<hi>P</hi>Rifvete Rodice tvoje Zaruchnika, molimo, Gofpodine z-doftojanftvom, dafé pomoxemo, i fcto nafca
moxnoftnie vridna; nyegovimi profenyamih nekafé nami daruje po Ifukerftu Gofpodinu nafcemu. Amen.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="5" xml:id="DK1800-III-02-05">

<head>Malitva k-Blafenof D. Marii.</head>

<p>

<hi>Z</hi>Drava Kralyico! Majko od miloferdya, xivot, slatkofti, i uffanye nafce zdravo! k-tebi vicfemo
iztirani Sinci Eve, k-tebi uzdfcemo, cvilechi, i placfuchi ú ovoj dolini od fuzah. Daj dakle Odvidnico nafca, one tvoje miloferdne Ocfi na nas
okreni, i Ifufá Blagofovlyenoga, Ploda od Utrobe tvoje nami za ovim progonom ukaxi. O miloftiva!

ó

<!-- 53. STRANICA -->

<pb n="53" facs="0054.jpg"/>

Bogolyubna! ó slatka Divico Mario! Amen.</p>

<p><hi rend="center">

?. Molife za nas Sveta Bogorodico.

<hi rend="italic">?. Da doftojni budemo obecfanya Ifekerftova.</hi>

</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="6" xml:id="DK1800-III-02-06">

<head>Pomolimofe.</head>

<p>

<hi>S</hi>Vemoguclí vikovicfníy Boxe! kojifí slavne Divice Majke Marie Tilo, i Dufcu (da doftojno Sinka
tvoga pribivalifctie poftane) po Duha Svetoga dílovanyu pripravio; dopuftinam: da po kojefe ufpmenutyu vefelimio; po bogolyubnojfe nyezinoj
molitvi od fvakdanyega zla, i fmerti vikovite oslobodimo. Po iftomu Ifukerftu Gofpodinu nafcemu, Amen.</p>

<p><hi rend="center; italic">Pazi dobro: Letanie Lauretanske mogufé, i ovako primetnucí pivati:</hi></p>

<p><hi rend="center">

Sveta Mario lipi Liliúm,

Sveta Bogorodico a Draga ruxico.

Tifí fama vridna Bogorodica,

Ti nam vazda budi fvim pomochnica.

<!-- 54. STRANICA -->

<pb n="54" facs="0055.jpg"/>

I tako po fviuh Litaniah.

Maria Mati Milofti,

Mati od Miloferdnofti,

Od nepriatelya brani nas,

I na cfás fmerti primi nas.

Ifufe Tebi budi slava,

Kojifí rodyen od Divice,

Z-Otcem i Duhom Prifvetim,

Na fve vike vikaa Amen.

Priè, ali posliè Blagofova.

Ifufe neoftavi nas,

Nego blagofovi nas,

I na ftan fprovodi nas,

Gdi od zla obrani nas,
K-Tebi ú nebo primi nas,
I ondi naftani nas.
</hi>
</p>

</div3>

</div2>

<div2 type="chapter" n="3" xml:id="DK1800-III-03">
<head><hi>NACSIN</hi></lb>

POSLUXITI k-S. MISSI
</head>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-03-01">

<head></head>

<p>

<hi rend="italic">Kad Knyigu na Otar metnes; onda na livo klekavfci, prikerftife z-Mifnikom ovako.</hi>

<hi>I</hi>N Nomine Patris, & Fili, & Spiritus Sancti, Amen.

<hi rend="center; italic">Prikerftife.</hi>

Sacerdos. <hi rend="italic">Introibo ad Altare DEI.</hi>

<!-- 55. STRANICA -->

<pb n="55" facs="0056.jpg"/>

<hi rend="italic">Minifter.</hi> Ad Deum, qui laetificat juventutem meam.

S. <hi rend="italic">Judica me Deus... dolofu crue me.</hi>

M. Quia tu es Deus fortitudo mea. quare me repulifti, & quare triftis incedo, dum affligit me inimicus?

S. <hi rend="italic">Emitte lucem tuam... tabernacula tua.</hi>

M. Et introibo ad Altare Dei: ad Deum, quilaetificat juventutem meam.

S. <hi rend="italic">Confitebor tibi... conturbas me.</hi>

M. Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi, falutare vultus mei, & Deus meus.

S. <hi rend="italic">Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sancto.</hi>

M. Sicut erat in principio, & nunc, & femper, & in faecula faeculorum. Amen.

S. <hi rend="italic">Introibo ad Altare Dei.</hi>

M. Ad Deum, qui letificat juventutem meam.

S. <hi rend="italic">Adjutorium nostrum in nomine Domini.</hi>

<hi rend="center; italic">Prikerftife.</hi>

M. Qui fecit coelum, & terram.

<!-- 56. STRANICA -->

<pb n="56" facs="0057.jpg"/>

S. <hi rend="italic">Confiteor Deo... Deum nostrum.</hi>

M. Mifereatur tui omnipotens Deus, & dimiffis peccatis tuis perducatur te ad vitam aeternam.

S. <hi rend="italic">Amen.</hi>

<hi rend="center; italic">Glavu nagnuvfci.</hi>

M. Confiteor Deo omnipotenti, Beatae Mariae femper Virgini, Beato <persName key="PN30" ref="context.xml#PN30">Michaëli Archangelo</persName>, Beato Joanni Baptiftae, <persName key="PN13" ref="context.xml#PN13">Sanctis Apoftolis Petro</persName>, & <persName key="PN14" ref="context.xml#PN14">Paulo</persName>, omnibus Sanctis, & Tibi Pater, quia peccavi nimis cogitatione, verbó, & opere: mea culpa! mea maxima culpa! ideó precor Beatam Mariam femper Virginem, Beatum <persName key="PN30" ref="context.xml#PN30">Michaëlem Archangelum</persName>, Beatum Joannem Baptiftam, <persName key="PN13" ref="context.xml#PN13">Sanctos Apoftolos Petrum</persName>, <persName key="PN14" ref="context.xml#PN14">Paulum</persName>, omnes Sanctos, & te Pater orare pro me ad Dominu Deum nostrum.

S. <hi rend="italic">Mifereatur veftri... ad vitam aeterna.</hi>

M. Amen.

S. <hi rend="italic">Indulgentiam... mifericors Dominus.</hi>

M. Amen.

S. <hi rend="italic">Deus tu converfus vivificabis nos.</hi>

M. Et plebs tua laetabitur in Te.

<!-- 57. STRANICA -->

<pb n="57" facs="0058.jpg"/>

S. <hi rend="italic">Oftende nobis Domine mifericors diam tuam.</hi>

M. Et falutare tuum da nobis.

S. <hi rend="italic">Domine exaudi orationem meam.</hi>

M. Et clamor meus ad te veniat.

S. <hi rend="italic">Dominus vobifcum.</hi>

M. Et cum Spiritu tuo.

S. <hi rend="italic">Kyrie eleifon,</hi> M. Kyrie eleifon.

S. <hi rend="italic">Kyrie eleifon,</hi> M. Chriftite eleifon.

S. <hi rend="italic">Chriftite eleifon,</hi> M. Chriftite eleifon.

S. <hi rend="italic">Kyrie eleifon,</hi> M. Kyrie eleifon.

S. <hi rend="italic">Kyrie eleifon.</hi>

S. <hi rend="italic">Dominus vobifcum.</hi>

M. Et cum Spiritu tuo.
 <hi rend="italic">Na fverhi Molitve odgovori..</hi> Amen.
 <hi rend="italic">Na fverhi Epistole odgovori.</hi> Deo gratias.
 NB. <hi rend="italic">Ovde pazi: kada Mišnik odftupi od Knyige, takuju prinefi akoje vecfe rekao: Dominus
 vobifcum. Akoli pako nie, tako na mištu klecfi.</hi>
 S. <hi rend="italic">Dominus vobifcum.</hi>
 M. Et cum Spiritu tuo.
 S. <hi rend="italic">Initium. Ali fequentia Sancti Ev.</hi>
 M. Prikerftife: Gloria tibi Domine.
 <hi rend="italic">Na fverhi Evangelia odgovori:</hi>
 Laus tibi Chrifte. Klekni.
 <!-- 58. STRANICA -->
 <pb n="58" facs="0059.jpg"/>
 S. <hi rend="italic">Dominus vobifcum.</hi>
 M. Et cum spiritu tuo.
 <hi rend="italic">Na odkrivanye Kalexa, vino i vodu podaj, pako na ruke vodu ulii.</hi>
 S. <hi rend="italic">Orate Fratres.</hi>
 M. Klekavfci, i glavu nagnuvfci reci: Sufcipiat Dominus Sacrificium de manibus tuis ad laudem, &am
 gloriam Nominis fui, ad utilitatem quoque noltram, totiusque Ecclesiae fue fanctae.
 S. <hi rend="italic">Per omnia Saecula Saeculorum.</hi>
 M. Amen.
 S. <hi rend="italic">Dominus vobifcum.</hi>
 M. Et cum Spiritu tuo.
 S. <hi rend="italic">Surfum corda.</hi>
 M. Habemus ad Dominum.
 S. <hi rend="italic">Gratias agamus Domino Deo noftro.</hi>
 M. Dignum &am; iuftum eft.
 <hi rend="italic">Na Sanctus tri púta pozvoni, na prikrixenye jedan pút, i na fvako podizanye jedan pút
 pozvoni. Kafulu derxecfi.</hi>
 Na Nobis quoque peccatoribus, malo odftupi.
 S. <hi rend="italic">Per omnia faecula faeculorum.</hi>
 M. Amen.
 <!-- 59. STRANICA -->
 <pb n="59" facs="0060.jpg"/>
 S. <hi rend="italic">Et ne nos inducas in tentationem.</hi>
 M. Sed liberanos à malo.
 S. <hi rend="italic">Per omnia faecula faeculorum.</hi>
 M. Amen.
 S. <hi rend="italic">Pax Domini fit femper vobifcum.</hi>
 M. Et cum Spiritu tuo.
 <hi rend="italic">Kadafe Mišnik pricfefti, podajmu vino. Akocfefe pako tko drugi pricfeftiti, tako klekavfci
 reci:</hi> Confiteor Deo, &am; c.
 S. <hi rend="italic">Dominus vobifcum.</hi>
 M. Et cum Spiritu tuo.
 S. <hi rend="italic">Per omnia faecula faeculorum.</hi>
 M. Amen.
 Na lte mišla eft. Ali, na Benedicamus Domino. Odgovori. Amen.
 Na blagofov klekni.
 S. <hi rend="italic">Benedicat vos... Spiritus Sanctus.</hi>
 <hi rend="center; italic">Prekerftife.</hi>
 M. Odgovori. Amen. Gori uftani.
 S. <hi rend="italic">Initium Sancti Evangelii. ali Sequntia Sancti Evangelii.</hi>
 <hi rend="italic">M. Gloria tibi Domine.
 Prikerfti cfelo, ufta, i perfa.
 Na fverhi:</hi> Deo gratias.
 </p>
 </div3>
 </div2>
 <!-- 60. STRANICA -->
 <pb n="60" facs="0061.jpg"/>
 <div2 type="chapter" n="4" xml:id="DK1800-III-04">
 <head><hi>NACSIN BROITI.</hi><lb>
 Pervi Broj Harapski, fadafe zove,<lb>
 Diaski: à drugi je Rimski.
 </head>
 <div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-04-01">
 <head></head>

```

<p>
      <table>
        <row>
          <cell>Jedan. 1. I.</cell>
          <cell>Petd. i dev. 59. LIX.</cell>
        </row>
        <row>
          <cell>Dva. 2. II</cell>
          <cell>Sceftd. 60. LX.</cell>
        </row>
        <row>
          <cell>Tri. 3. III.</cell>
          <cell>Scertd. i dev. 69. LXIX.</cell>
        </row>
        <row>
          <cell>Cfetiri. 4. IV.</cell>
          <cell>Sedamdef. 70. LXX.</cell>
        </row>
        <row>
          <cell>Pet. 5. V.</cell>
          <cell>Ofamdef. 80. LXXX.</cell>
        </row>
        <row>
          <cell>Sceft. 6. VI.</cell>
          <cell>Devetd. 90. XC.</cell>
        </row>
        <row>
          <cell>Sedam. 7. VII.</cell>
          <cell>Devet. i dev. 99. XCIX</cell>
        </row>
        <row>
          <cell>Ofam. 8. VIII.</cell>
          <cell>Stotina. 100. C.</cell>
        </row>
        <row>
          <cell>Devet. 9. IX.</cell>
          <cell>Sto. i jed. 101. CI.</cell>
        </row>
        <row>
          <cell>Defet. 10. X.</cell>
          <cell>Sto. i defet. 110. CX.</cell>
        </row>
        <row>
          <cell>Jedanaift. 11. XI.</cell>
          <cell>Dvifto 200 CC.</cell>
        </row>
        <row>
          <cell>Dvanaift. 12. XII.</cell>

```

<cell>Trifto 300 CCC.</cell>
</row>
<row>
<cell>Trinaift. 13. XIII.</cell>
<cell>Cfet fto 400 CD.</cell>
</row>
<row>
<cell>Cheternaift. 14. XIV.</cell>
<cell>Pet fto 500 D.</cell>
</row>
<row>
<cell>Petnaift. 15. XV.</cell>
<cell>Sceft fto 600 DC.</cell>
</row>
<row>
<cell>Sceftnaift. 16. XVI.</cell>
<cell>Sedam fto 700 DCC.</cell>
</row>
<row>
<cell>Sedamn. 17. XVII.</cell>
<cell>Olam fto 800 DCCC.</cell>
</row>
<row>
<cell>Ofamn. 18. XVIII.</cell>
<cell>Devet fto. 900 CM.</cell>
</row>
<row>
<cell>Dvadefet. 20. XX.</cell>
<cell>Hilyada 1000 M.</cell>
</row>
<row>
<cell>Tridefet. 30. XXX.</cell>
<cell>Hily. i fto 1100 MC.</cell>
</row>
<row>
<cell>Trid. i pet 35. XXXV.</cell>
<cell>Dvi hily 2000. MM.</cell>
</row>
<row>
<cell>Trid.i dev. 39. XXXIX.</cell>
<cell>Pet hily 5000. MMMMM.</cell>
</row>
<row>
<cell>Cfeterd. 40. XL.</cell>
<cell>Ofam hily 8000.</cell>
</row>

```

                <row>
                <cell>Cfet. i pet. 45. XLV.</cell>
                <cell>Devet hil. 9000.</cell>
        </row>

                <row>
                <cell>Cfet. i dev. 49. XLIX.</cell>
                <cell>Defet hil. 10000.</cell>
        </row>

                <row>
                <cell>Petdefet. 50. L.</cell>
                <cell>Sto hily 100000.</cell>
        </row>
        </table>

        <p>

</div3>

        <!-- 61. STRANICA -->
        <pb n="61" facs="0062.jpg"/>
        <div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-III-04-02">
        <head>Nahodife kadkad i ovako.</head>
        <p>
                Sto. C. ali IC.
                Dvifto. CC. ali IIC.
                Pet fto. D. ali: VC. ali I??
                Devet fto. 900. CM. ali IX??
                Hilya. M. ali IM. ali ???
                Dvi hilyade MM. ali IIM.
                Defet hilyad. 1000. ?????
                Sto hilyad. 100000. ???????
                Pet fto hilyad. 500000. D. M
                Hilyada hilyad. Million : 1000000. ali ?????????</p>
        <p><hi rend="center; italic">Nahodife kod starih, da Slovo A. valya jednoga. B. dva, C. tri... Ali pako kod
starih ovako:</hi>
        <p>
                <p>
                <table>
                <row>
                <cell>A. 500.</cell>
                <cell>L. I.</cell>
                <cell>R. 80.</cell>
        </row>

                <row>
                <cell>B. 300.</cell>
                <cell>S. 70.</cell>
                <cell>K. 50.</cell>
        </row>

                <row>
                <cell>C. 100.</cell>
                <cell>L. 50.</cell>
                <cell>T. 160.</cell>
        </row>

                <row>
                <cell>D. 500.</cell>
                <cell>M. 1000.</cell>
                <cell>V. 5.</cell>

```



```

</row>
      <row>
<cell>E. 250.</cell>
<cell>N. 90.</cell>
      <cell>X. 10.</cell>
</row>
      <row>
<cell>F. 40.</cell>
<cell>O. II.</cell>
      <cell>Y. 150.</cell>
</row>
      <row>
<cell>G. 400.</cell>
<cell>P. 400.</cell>
      <cell>Z. 2000.</cell>
</row>
      <row>
<cell>H. 200.</cell>
<cell>Q. 500.</cell>
</row>
      <!-- 62. STRANICA -->
      <pb n="62" facs="0063.jpg"/>
</table>
<p>
<p>
<hi rend="center; italic">Ako fe pako na Slovo metne linia; tako valya toliko hilyada, koliko broja
famo Slovo prieje valyalo, na priliku ovako:</hi>
<p>
<p>
<table>
<row>
      <cell>I. Jedna hilyada.</cell>
      <cell>H. Pet fto hilyada</cell>
</row>
<row>
      <cell>V. Pet hilyada</cell>
      <cell>M. Hilyada hilyada</cell>
</row>
<row>
      <cell>X. Defet hiljada</cell>
      <cell>O. Jedanaift hilyad.</cell>
</row>
<row>
      <cell>L. Petdefet hilya.</cell>
      <cell>Z. Dvi hiljade hilyad</cell>
</row>
<row>
      <cell>C. Sto hilyad.</cell>
</row>
</table>
<p>
<p>

```

```

<hi rend="center">I tako od drugih Slovaa.</hi>

<hi rend="center; italic">Niki pako broj na Slovo metnu.</hi>

</p>

<p>
<table>

<row>
<cell>2 3 4</cell>

</row>

</table>

</p>

<p>
Dvadefet X. tri flo C. Cfetiri hiljade M.
<hi rend="center; italic">Ali na broj metnu linu ovako:</hi>
2 Dvi hilyade. 10 Defet hiljad. 12 Dvanait hiljad. 20 Dvadefet hilyad. 50 Pet defet hiljad.
Paziti valya: kadaje Diacskoga broja vecs. Tako iz defne ruke pervi izgovarase sam po febi. Drugi po
defet. Tretyi po fto, Cfetverti po hilyadah. Peti po defet hilyad. Scefti po fto hiljad. Sedmi po hilyade hilyad, ili milion.
U Broju Rimskom, vecsè obicfajnom: ako fe metne manji na livo prid vecfim; tako manji toliko
uzima od vecfega. Kanoti: I. prid V. ovako IV. valja pet manye jedan, dakle cfetiri. IX. devet. XL. cfeterdefet.
I tako na dalye.
</p>
<!-- 63. STRANICA -->
<pb n="63" facs="0064.jpg"/>
<p>
<hi rend="center; italic">Prilika radi broja Diacskoga, i Latinskoga, da vidis kakofe ima pifati i
izgovoriti.</hi></p>

<p>Od Narodnyenya Ifukerfta ima godifeta, hilyada, fedam fto,cfeterdefet, i ofam. To jeft 1748. ali
ovako: MDCCXXXVIII. ali ovako: MDCCXLVIII.
Od pocfela Lutheranaa 231. CCXXXI.
Od Pocfela Kalvinaa. 212. CCXII.
Od Pocfela Turaka. 1132. MCXXXII.
Setofu Patri Jefuite ú Pofegu dofcli godine Gofpodina. 1698. MDCXCVIII. Sada ima godin 50.
L.</p>

<p><hi rend="center">I to Neka bude od oviuh dofti.</hi>
</p>

</div3>

</div2>

<!-- 64. STRANICA -->
<pb n="64" facs="0065.jpg"/>
<div2 type="chapter" n="5" xml:id="DK1800-III-05">
<head><hi>NACSIN</hi></lb>
Velle Koriftan, kojegabi dobro na pamet</lb>
znati, za berzo proefapiti.</lb>
Jedan put, ali jenkrat jedan je jedan.
</head>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-05-01">
<head></head>
<p>
<table>
<row>
<cell>1 krat 1 je 1</cell>
<cell>5 krat 5 je 25</cell>

</row>

```

<row> <cell>2 krat 2 je 4</cell>	<cell>5 krat 6 je 30</cell>
</row>	
<row> <cell>2 krat 3 je 6</cell>	<cell>5 krat 7 je 35</cell>
</row>	
<row> <cell>2 krat 4 je 8</cell>	<cell>5 krat 8 je 40</cell>
</row>	
<row> <cell>2 krat 5 je 10</cell>	<cell>5 krat 9 je 45</cell>
</row>	
<row> <cell>2 krat 6 je 12</cell>	<cell>5 krat 10 je 50</cell>
</row>	
<row> <cell>2 krat 7 je 14</cell>	<cell>6 krat 6 je 36</cell>
</row>	
<row> <cell>2 krat 8 je 16</cell>	<cell>6 krat 7 je 42</cell>
</row>	
<row> <cell>2 krat 9 je 18</cell>	<cell>6 krat 8 je 48</cell>
</row>	
<row> <cell>2 krat 10 je 20</cell>	<cell>6 krat 9 je 54</cell>
</row>	
<row> <cell>3 krat 3 je 9</cell>	<cell>6 krat 10 je 60</cell>
</row>	

<row> <cell>3 krat 4 je 12</cell>	<cell>7 krat 7 je 49</cell>
</row>	
<row> <cell>3 krat 5 je 15</cell>	<cell>7 krat 8 je 56</cell>
</row>	
<row> <cell>3 krat 6 je 18</cell>	<cell>7 krat 9 je 63</cell>
</row>	
<row> <cell>3 krat 7 je 21</cell>	<cell>7 krat 10 je 70</cell>
</row>	
<row> <cell>3 krat 8 je 24</cell>	<cell>8 krat 8 je 64</cell>
</row>	
<row> <cell>3 krat 9 je 27</cell>	<cell>8 krat 9 je 72</cell>
</row>	
<row> <cell>3 krat 10 je 30</cell>	<cell>8 krat 10 je 80</cell>
</row>	
<row> <cell>4 krat 4 je 16</cell>	<cell>9 krat 9 je 81</cell>
</row>	
<row> <cell>4 krat 5 je 20</cell>	<cell>9 krat 10 je 90</cell>
</row>	
<row> <cell>4 krat 6 je 24</cell>	<cell>10 krat 10 je 100</cell>
</row>	

```

        <row>
        <cell>4 krat 7 je 28</cell>

        <cell>10 krat 100 je 1000</cell>

</row>

        <row>
        <cell>4 krat 8 je 32</cell>

</row>

        <row>
        <cell>4 krat 9 je 36</cell>

</row>

        <row>
        <cell>4 krat 10 je 40</cell>

</row>

        </table>

        </p>

</div3>

        <!-- 65. STRANICA -->
        <pb n="65" facs="0066.jpg"/>
        <div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-III-05-02">
        <head>NACSIN LASNO PROESAPITI</head>
        <p>

                <table>
                <row n="1">
                <cell>1</cell>
                <cell>2</cell>
                <cell>3</cell>
                <cell>4</cell>
                <cell>5</cell>
                <cell>6</cell>
                <cell>7</cell>
                <cell>8</cell>
                <cell>9</cell>
                <cell>10</cell>
                <cell>11</cell>
                </row>
                <row n="2">
                <cell>2</cell>
                <cell>4</cell>
                <cell>6</cell>
                <cell>8</cell>
                <cell>10</cell>
                <cell>12</cell>
                <cell>14</cell>
                <cell>16</cell>
                <cell>18</cell>
                <cell>20</cell>
                <cell>22</cell>
                </row>
                <row n="3">
                <cell>3</cell>
                <cell>6</cell>
                <cell>9</cell>
                <cell>12</cell>
                <cell>15</cell>
                <cell>18</cell>

```

```

<cell>21</cell>
<cell>24</cell>
<cell>27</cell>
<cell>30</cell>
<cell>33</cell>
</row>
<row n="4">
<cell>4</cell>
<cell>8</cell>
<cell>12</cell>
<cell>16</cell>
<cell>20</cell>
<cell>24</cell>
<cell>28</cell>
<cell>32</cell>
<cell>36</cell>
<cell>40</cell>
<cell>44</cell>
</row>
<row n="5">
<cell>5</cell>
<cell>10</cell>
<cell>15</cell>
<cell>20</cell>
<cell>25</cell>
<cell>30</cell>
<cell>35</cell>
<cell>40</cell>
<cell>45</cell>
<cell>50</cell>
<cell>55</cell>
</row>
<row n="6">
<cell>6</cell>
<cell>12</cell>
<cell>18</cell>
<cell>24</cell>
<cell>30</cell>
<cell>36</cell>
<cell>42</cell>
<cell>48</cell>
<cell>54</cell>
<cell>60</cell>
<cell>66</cell>
</row>
<row n="7">
<cell>7</cell>
<cell>14</cell>
<cell>21</cell>
<cell>28</cell>
<cell>35</cell>
<cell>42</cell>
<cell>49</cell>
<cell>56</cell>
<cell>63</cell>
<cell>70</cell>
<cell>77</cell>
</row>
<row n="8">
<cell>8</cell>
<cell>16</cell>
<cell>24</cell>
<cell>32</cell>
<cell>40</cell>
<cell>48</cell>
<cell>56</cell>
<cell>64</cell>
<cell>72</cell>
<cell>80</cell>
<cell>88</cell>

```

```

</row>
<row n="9">
  <cell>9</cell>
  <cell>18</cell>
  <cell>27</cell>
  <cell>36</cell>
  <cell>45</cell>
  <cell>54</cell>
  <cell>63</cell>
  <cell>72</cell>
  <cell>81</cell>
  <cell>90</cell>
  <cell>99</cell>
</row>
<row n="10">
  <cell>10</cell>
  <cell>20</cell>
  <cell>30</cell>
  <cell>40</cell>
  <cell>50</cell>
  <cell>60</cell>
  <cell>70</cell>
  <cell>80</cell>
  <cell>90</cell>
  <cell>100</cell>
  <cell>110</cell>
</row>
<row n="11">
  <cell>11</cell>
  <cell>22</cell>
  <cell>33</cell>
  <cell>44</cell>
  <cell>55</cell>
  <cell>66</cell>
  <cell>77</cell>
  <cell>88</cell>
  <cell>99</cell>
  <cell>110</cell>
  <cell>121</cell>
</row>
<row n="12">
  <cell>12</cell>
  <cell>24</cell>
  <cell>36</cell>
  <cell>48</cell>
  <cell>60</cell>
  <cell>72</cell>
  <cell>84</cell>
  <cell>96</cell>
  <cell>108</cell>
  <cell>120</cell>
  <cell>132</cell>
</row>
<row n="13">
  <cell>13</cell>
  <cell>26</cell>
  <cell>39</cell>
  <cell>52</cell>
  <cell>65</cell>
  <cell>78</cell>
  <cell>91</cell>
  <cell>104</cell>
  <cell>117</cell>
  <cell>130</cell>
  <cell>143</cell>
</row>
<row n="14">
  <cell>14</cell>
  <cell>28</cell>
  <cell>42</cell>

```

```
<cell>56</cell>
<cell>84</cell>
<cell>98</cell>
<cell>112</cell>
<cell>126</cell>
<cell>140</cell>
<cell>154</cell>
</row>
<row n="15">
<cell>15</cell>
<cell>30</cell>
<cell>45</cell>
<cell>60</cell>
<cell>75</cell>
<cell>90</cell>
<cell>105</cell>
<cell>120</cell>
<cell>135</cell>
<cell>150</cell>
<cell>165</cell>
</row>
```

<row n="16">

```
<cell>16</cell>
<cell>32</cell>
<cell>48</cell>
<cell>64</cell>
<cell>80</cell>
<cell>96</cell>
<cell>112</cell>
<cell>128</cell>
<cell>144</cell>
<cell>160</cell>
<cell>176</cell>
</row>
```

<row n="17">

```
<cell>17</cell>
<cell>34</cell>
<cell>51</cell>
<cell>68</cell>
<cell>85</cell>
<cell>102</cell>
<cell>119</cell>
<cell>136</cell>
<cell>153</cell>
<cell>170</cell>
<cell>187</cell>
</row>
```

<row n="18">

```
<cell>18</cell>
<cell>36</cell>
<cell>54</cell>
<cell>72</cell>
<cell>90</cell>
<cell>108</cell>
<cell>126</cell>
<cell>144</cell>
<cell>162</cell>
<cell>180</cell>
<cell>198</cell>
</row>
```

<row n="19">

```
<cell>19</cell>
<cell>38</cell>
<cell>57</cell>
<cell>76</cell>
<cell>95</cell>
```



```
<cell>114</cell>
<cell>133</cell>
<cell>152</cell>
<cell>171</cell>
<cell>190</cell>
<cell>209</cell>
</row>
```

```
<row n="20">
```

```
<cell>20</cell>
<cell>40</cell>
<cell>60</cell>
<cell>80</cell>
<cell>100</cell>
<cell>120</cell>
<cell>140</cell>
<cell>160</cell>
<cell>180</cell>
<cell>200</cell>
<cell>220</cell>
</row>
```

```
<row n="21">
```

```
<cell>21</cell>
<cell>42</cell>
<cell>63</cell>
<cell>84</cell>
<cell>105</cell>
<cell>126</cell>
<cell>147</cell>
<cell>168</cell>
<cell>189</cell>
<cell>210</cell>
<cell>231</cell>
</row>
```

```
<row n="22">
```

```
<cell>22</cell>
<cell>44</cell>
<cell>66</cell>
<cell>88</cell>
<cell>110</cell>
<cell>132</cell>
<cell>132</cell>
<cell>176</cell>
<cell>198</cell>
<cell>220</cell>
<cell>242</cell>
</row>
```

```
</table>
</p>
```

```
<p>
NB. Ako trikrat 7. je 21. dakle takojer 7. krat 3. je 21. i tako na dalje efapi.
</p>
```

```
</div3>
</div2>
<!-- 66. STRANICA -->
<pb n="66" facs="0067.jpg"/>
<div2 type="chapter" n="6" xml:id="DK1800-III-06">
```

```
<head><hi>NACSIN</hi>
```

```
</head>
```

```
<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-06-01">
```

```
<head>Pridavajucs Eƒapiti.</head>
```

```
<p>
```

<hi>M</hi>etni jedinke pod jedinke u ravan: a na livo defetke pod defetke, ftotine pod ftotine, pako pod nyima ucfni liniu, kako vidis kod Figure A. Pako od zdola, iz defna pocfni, i reci: 3. a l. jefu 4. pako gori malo vice 4. toje 8. dakle pod lin u pifci 8. Zatim na drugom redku reci: 4. a 2. je 6. pako gori 3. dakle na livo pifci 9. i tako na dalye.</p>

<p>Sada za Probu, da vidis, jefili dobro efapio, nachini Krix, kako vidis pod Fig. B. Pako u zdolnyem broju pod liniom, odmetni po 9. fctoti oftane, ono pifci na livo Krixa. 5. Potla nad liniom u broju, odmetajucs 9. nahodis 5. tere na defno Krixa pocfi 5. Dak

```
<!-- 67. STRANICA -->
<pb n="67" facs="0068.jpg"/>
lefli dobro efapio, jer drugacife nebi jednako izlazilo.
[Figure A, B, C i D]</p>
<p>Ovde drugih upitaj, navlastito od Fig. C. koje sada ne mogu govoriti.
</p>

</div3>
</div2>
```

```
<div2 type="chapter" n="7" xml:id="DK1800-III-07">
<head><hi>NACSIN</hi>
</head>
```

```
<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-07-01">
<head>Efapiti odjimajucs.</head>
<p>
```

<hi>O</hi>Vde manyi broj metni na vecfega. Tako radbi znati, koliko ima godin, fctoje Oflik bio Turcfm dobio, kadfzeje pifala godina 1627. nad ovu metni sadafnyu godinu: 1748. pako pod ovima ucfni liniu, kako vidis Figuru F. tako reci: ako uzmem 7. od 8. ostane l. kojega pod liniu pifci. Ako 2. od 4. oftanu 2. koje na livo pod liniom pifci, i tako

```
<!-- 68. STRANICA -->
<pb n="68" facs="0069.jpg"/>
na dalye. Ali: dati je tko duxan forinti 1748 pakoje platio 1627. Dakle kolikoje jofc duxan? to ifto ucfni kakoje recfeno: 7. od. 8. i tako na dalye. Jeli dobro, na Krix probai ovako: u abodvojem dolnyem broju odnimaj 9. i fcto oftane pokraj Krixa pifci na livo. Pako onda u famom gornyem 9. odnimaj, i fcto oftane, pifci na defno Krixa. Fig. G. Pako od ovih, i drugih vecs pitaj od drugih.
[Figure F, G, H i K]</p>
```

```
<p>Ako ova neumies, upitaj, navlastito od Fig. K. od koje ovde nemogu dati nauka.
</p>
<figure>
<graphic url="pics/graphic2.jpg"/>
<head></head>
<figDesc></figDesc>
</figure>
```

```
<!-- 69. STRANICA -->
<pb n="69" facs="0070.jpg"/>
<figure>
<graphic url="pics/graphic3.jpg"/>
<head></head>
<figDesc></figDesc>
</figure>
```

<p>Sva ova neka budu Bogu na vecfu Slavu, Marie na poftenye, vilaetu na korift, a virnih Lyudih na vichno fpafenye. Amen.

```
</p>
<figure>
<graphic url="pics/graphic4.jpg"/>
<head></head>
<figDesc></figDesc>
</figure>
```

```
</div3>
</div2>

</div1>
</body>
</text>
</TEL>
```

Prilog 2 – Označavanje teksta pomoću TEI-a na primjeru knjige Od Pri Szvetoga Troisztva

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<?xml-stylesheet type="text/xsl" href=" ../xsl/xhtmll/tei.xsl"?>
<!--<TEI xmlns="http://www.tei-c.org/ns/1.0" xml:id="DK1800-III" xml:lang="hr"-->

<TEI xmlns="http://www.tei-c.org/ns/1.0" xml:id="DK1800-III" xml:lang="hr"
  xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"
  xsi:schemaLocation="http://www.tei-c.org/ns/1.0 file:/D:/Obrazovanje/Doktorski/Digitalizirano/XSD/tei_all/tei_all.xsd">

  <teiHeader xml:lang="hr">
    <fileDesc>
      <titleStmt>
        <title>Od Pri Szvetoga Troisztva: elektronička verzija</title>
        <editor>
          <persName>Zoran Velagić</persName>
        </editor>
        <funder>Filozofski fakultet u Osijeku</funder>
        <principal>Zoran Velagić</principal>
      <respStmt>
        <persName>Milijana Mičunović</persName>
        <resp>lektoriranje</resp>
      </respStmt>
      <respStmt>
        <persName>Boris Bosančić</persName>
        <resp>konverzija u TEI format</resp>
      </respStmt>
      <respStmt>
        <persName>Tomislav Jakopec</persName>
        <resp>programiranje aplikacije za prikaz TEI dokumenata</resp>
      </respStmt>
      <respStmt>
        <persName>Ivana Čadovska</persName>
        <resp>OCR teksta</resp>
      </respStmt>
      <respStmt>
        <persName>Tihomir Vranješ </persName>
        <resp>OCR teksta</resp>
      </respStmt>
    </titleStmt>

    <editionStmt><p></p></editionStmt>

    <extent>15 300 dpi G4 TIFF images</extent> <!-- rezolucija i format slika -->

    <publicationStmt>
      <idno>DK1800-IIII</idno> <!-- vrijednost atributa xml:id u korijenskom TEI tagu -->
      <publisher>Filozofski fakultet u Osijeku</publisher>
      <pubPlace>Osijek</pubPlace>
      <address>
        <addrLine>L. Jägera 9</addrLine>
        <addrLine>31000 Osijek</addrLine>
      </address>
      <availability><p></p></availability>
      <date when="2010"></date>
    </publicationStmt>

    <notesStmt>
      <note></note>
    </notesStmt>

    <sourceDesc>
      <biblStruct> <!-- Bibliografski opis (Marijana) -->
        <monogr>
          <author>
            <persName></persName> <!-- nedostaje autor -->
          </author>
          <title level="m" type="marc245a">Od Pri Szvetoga Troisztva</title>
        </monogr>
      </biblStruct>
    </sourceDesc>
  </teiHeader>
</TEI>
```

```

    <imprint>
      <pubPlace></pubPlace>
      <publisher></publisher>
    </imprint>
  </monogr>
  <note></note>
</biblStruct>
</sourceDesc>
</fileDesc>

<encodingDesc>
  <projectDesc>
    <p>Digitalizirani i označeni tekstovi starih knjiga na hrvatskom jeziku za potrebe Digitalne knjižnice hrvatske baštine do 1800. god. i istoimenog znanstvenog projekta</p>
  </projectDesc>
  <editorialDecl n="4" xml:lang="en">
    <p xml:lang="hr">Elektronički tekst nastao je postupkom optičkog prepoznavanja znakova. Obavljene su ispravke teksta u navedenom postupku. Označavanje je provedeno na osnovi preporuka za Razinu 4 (Level 4) označavanja "Vodiča za TEI u knjižnicama". Digitalizirane slike su povezane s elektroničkim tekstom.</p>
    <p xml:lang="en">This electronic text file was created by Optical Character Recognition (OCR). Some corrections have been made to the OCR-ed text. Encoding has been done using the recommendations for Level 4 of the TEI in Libraries Guidelines. Digital page images are linked to the text file.</p>
    <p>Soft hyphens encoded as U+00AD</p>
    <p>Hard hyphens as U+002D.</p>
  </editorialDecl>
  <tagsDecl>
    <!-- CSS za oznaku poravnanja teksta na naslovnoj stranici; CSS će biti pozvan na samoj stranici preko rendition atributa -->
    <rendition xml:id="center" scheme="css">text-align: center;</rendition>
    <!-- Primjer objašnjavanja čemu služi pb element u dokumentu -->
    <namespace name="http://www.tei-c.org/ns/1.0">
      <tagUsage gi="pb" occurs="8" withId="8">Koristi se za oznaku prijelaza na novu stranicu</tagUsage>
    </namespace>
  </tagsDecl>
  <refsDecl>
    <!-- Primjer izražavanja kanonske reference odnosno identifikacijskog sustava koji se koristi za oznaku broja knjige i broja stranice -->
    <p>Atribut <att>xml:id</att> u svakom <gi>div</gi> elementu sadrži kanonsku referencu u formi 'DK1800-XX-YY-ZZ' gdje je XX broj knjige označen rimskim brojevima, YY broj poglavlja u knjizi označen arapskim brojevima, a ZZ broj potpoglavlja označen arapskim brojevima. U slučaju kada nije sigurno da li je riječ o poglavlju ili potpoglavlju oznake YY i ZZ iskazuju se također rimskim brojevima a vrijednost atributa <att>type</att> u <gi>div</gi> elementu je "undetermined".</p>
  </refsDecl>
  <appInfo>
    <!-- Aplikacije koje su se koristile za stvaranje i uređivanje dokumenta -->
    <application ident="AbbyFineReader" version="10.0" notAfter="2009-09-01">
      <label>Abby FineReader</label>
    </application>
  </appInfo>
</encodingDesc>

<profileDesc>
  <!-- Da li ovdje Zoran može nešto napisati o porijeklu dokumenta? -->
  <creation>1736</creation>
  <!-- 90% se koristi hrvatski jezik 18. stoljeća, a 10% današnji hrvatski jezik u dokumentu -->
  <langUsage>
    <language ident="hr-HR" usage="10">hrvatski</language>
    <language ident="shr-HR" usage="90">hrvatski 18. stoljeća</language>
  </langUsage>
  <textClass> <!-- Ovdje će se označiti Zoranovi POJMOVI i SIMBOLI -->
    <keywords scheme="">
      <term></term>
    </keywords>
  </textClass>
  <!-- SLUČAJ KADA SU KONTROLIRANI RJEČNICI TERMINA (context.xml) UNUTAR TEI HEADERA
  <particDesc>
    <listPerson type="historical">
      <person n="1" xml:id="PN01">
        <persName>
          <forename>Petar</forename>
          <surname>Regalat</surname>
          <addName type="alias" xml:lang="es">Regalado</addName>
          <addName type="alias" xml:lang="la">Regalatus</addName>
        </persName>
      </person>
    </listPerson>
  </particDesc>
  </profileDesc>

```

```

<roleName>svetac</roleName>
<roleName>španjolski franjevac</roleName>
<state type="life" from="1390" to="1456"></state>
</persName>
</person>
<person n="2" xml:id="PN02">
<persName>
<forename>Franjo</forename>
<surname>Asiški</surname>
<roleName>svetac</roleName>
</persName>
</person>
<person n="3" xml:id="PN03">
<persName>
<forename>Abraham</forename>
<roleName>patrijarh</roleName>
</persName>
</person>
</listPerson>

<listPlace>
<placeName key="GN1" n="1" xml:id="GN01">
<settlement type="city">Valladoid,</settlement>
<country>Španjolska</country>
</placeName>
<placeName key="CN1" n="2" xml:id="CN01">
<settlement type="country">Španjolska,</settlement>
<country>Španjolska</country>
<bloc type="continent">Europa</bloc>
</placeName>
</listPlace>
</particDesc>
itd.
-->
</profileDesc>

<revisionDesc> <!-- npr. kad Marijana pošalje bibliografski opis i on bude ugrađen u <biblStruct> -->
<change who="#MARIJANA" when="2010-05-25">Header generated from export of MARC record</change>
</revisionDesc>

</teiHeader>

<facsimile>
<graphic url="002.jpg"/>
<graphic url="003.jpg"/>
<graphic url="004.jpg"/>
<graphic url="005.jpg"/>
<graphic url="006.jpg"/>
<graphic url="007.jpg"/>
<graphic url="008.jpg"/>
<graphic url="009.jpg"/>
<graphic url="0010.jpg"/>
<graphic url="0011.jpg"/>
<graphic url="0012.jpg"/>
<graphic url="0013.jpg"/>
<graphic url="0014.jpg"/>
<graphic url="0015.jpg"/>
<graphic url="0016.jpg"/>
<graphic url="0017.jpg"/>
<graphic url="0018.jpg"/>
<graphic url="0019.jpg"/>
<graphic url="0020.jpg"/>
<graphic url="0021.jpg"/>
<graphic url="0022.jpg"/>
<graphic url="0023.jpg"/>
<graphic url="0024.jpg"/>
<graphic url="0025.jpg"/>
<graphic url="0026.jpg"/>
<graphic url="0027.jpg"/>
<graphic url="0028.jpg"/>

```



```

<graphic url="0099.jpg"/>
<graphic url="0100.jpg"/>
<graphic url="0101.jpg"/>
<graphic url="0102.jpg"/>
<graphic url="0103.jpg"/>
<graphic url="0104.jpg"/>
<graphic url="0105.jpg"/>
<graphic url="0106.jpg"/>
<graphic url="0107.jpg"/>
<graphic url="0108.jpg"/>
</facsimile>

    <text>
<body>
    <pb n="1" facs="002.jpg"/>

<div1 type="book" n="5" xml:id="DK1800-IIIII-00">
  <!-- Prihvaćen primjer ako se naslov i podnaslov shvate kao dijelovi body-a -->

  <div2 type="undetermined" xml:id="DK1800-IIIII-front">
  <head>
    <title type="main">
      <emph>OD PRI SZVETOGA TROISZTVA</emph>
    </title>
    <title type="sub">
      To jeszt OCZA, SZINA, J DUHA SZVETOGA
      Pod SZLAVNIM, IMENOM I Rafzvienom Zafztavom, u Czerqvi Druftva Ifzuzfovogh, dâvnò
      zidânoj, i pravlyennoj, po fzveto Ladiſlau Krályu, ù Szlobodnome i Pervome Kralyévszkome Grádu <placeName key="GN5"
      ref="context.xml#GN05" type="city">Budimu</placeName>;
      Po, uzvfíenome Kralyévszkome Mácsárfzkóme Duóru, pozfli IfzuckerSztovogh porodgyénya, lita
      1725. drugi dán Nedilyni Mifzécza Ruina, Szlavnò podígnuté Congregátie Knyixicza.
      MDCCXXXVI.
    </title>
  </head>
</div2>

  <div2 type="undetermined" n="1" xml:id="DK1800-IIIII-i">
  <head></head>
  <p>
    Stámpáno ú Gradu <placeName key="GN5" ref="context.xml#GN05"
    type="city">Bndimu</placeName> po Ivanu Gerog Nottenftein, 1736.
  </p>
  </div2>
  <!-- 2. STRANICA -->
  <pb n="2" facs="003.jpg"/>
  <div2 type="undetermined" n="2" xml:id="DK1800-IIIII-ii">
  <head></head>
  <p>
    Bláxeni Nârod, komu jezť Gofzpodin Bogh nyegov; Púk, kogâe obrao za bacftinu febbi. Pfal.
    32.V.12.
    Na fályénje fzlavé milofztivnozti nyegové. Eph. 3.v.6.
  </p>
  </div2>

  <!-- 3. STRANICA -->
  <pb n="3" facs="004.jpg"/>
  <div2 type="chapter" n="1" xml:id="DK1800-IIIII-01">
  <figure>
    <graphic url="pics/graphic1.jpg"/>
    <head></head>
    <figDesc></figDesc>
  </figure>
  <head>PERVO POGLÁVJE.</head>
  <p>Od tomacsénya, ovogh Bratinzva, fzvété Troicze.</p>

  <div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-IIIII-01-01">
  <head><hi rend="center">§. I.</hi></head>
  Stoje ovo Bratintzvo fzvetoza Troitzva?

```

</hi></head>

<p><hi>O</hi>VO nie drugo, nego na ovome fzvitu, verno, náj fzlávníe, i prid Bogom náj dráxie Druftvo, ù komu, xivujuchiégħ i pravednogħ, (a) od vika, i uvike,

<!-- 4. STRANICA -->

<pb n="4" facs="005.jpg"/>

(b) vazda, fzvagdi buduchégħ Boxántzva, (c) nevidgenogħa necfujenogħa, i nepromignivlivogh bittia (d) fzvemoxnogħa jákogħa Moguztva, (e) verhovnogħa Gofzpodztva i blaxenztva, (f) fzváká videchiégħa Znánýa, neprivarlyivé mudrozti, (g) bezkrájne pravednofti i milofzerdnozti, (h) nedofztignuté lipoté i fzvetozti, (i) fvkójáké dobrote i fzver[?]tozti, (k) jedno Boxanztvene Náravi, á u trimá nerazdillyenij kipovij (l) JEDNOGA Boga, (m) tojezt: Boga ocza, fzina, i Duha fzvétoga, (n) neprifzrance, nochiom i dányom, (o) s Angyeofzkim fálenyii (p) fáli, z dobrima dili poftuje, (q) iz fzviu Náródá, i porogyénýá, puka fzvakogh, i fzviu jezíká, (r) obráni Náród, krályevsko Popovztvo fzveto porogyénýe, odkuplyeni púk, (s) tojeft na vicíni Xivot Ztvádni, i obráni Virmi (t) Xivujuchégħ Boga fzinovi, (u) kojeie Bogħ, napoklon, lyubavi fzvoe (x) primilovao (y) tojeft obrao

<!-- 5. STRANICA -->

<pb n="5" facs="006.jpg"/>

prie, negoje fzvit fztvorio, (z) i kádžé joft nífzu rodili (aa) obrao za fzinove po Ifzufzu Ifzucarztu, o fzebi, po odluki vollyé fzvoje, za pofálití fzlavu milofzerdnozti fzvoje. (bb) Poszli porogyennia nyiovog, Boxána zverhu lyubav uli u fzerca nyiouá (cc) da jednákogħ fzerca buduchi, jednim uztna poftuju blágoga Boga. (dd) Iz ovoga Tomacfényá, gdífze fáli, i kazuje: Stocħe rechi Brátintzvo fvté; oga Trojftva, dobri kerlyanine ftuuchi, rafumichies.

</p>

<p><hi rend="italic">Perui pút,</hi> Da ova rics diacski Congregatio dalmatinszki fzkupftina ovde drugo ne jávгла, nego poboxno jedno Bratintzvo, fabráno i fzalztavglyeno od muski glavá i Xenszki, u Kome Bratintzvu, na ovome fzvitu, iz megyu fzinová fzvita, po milofzti Boxioj, obráni (ee) Xivujuchégħ Boga fzinovi (ff) Boxántzvenóm lyubavju gánúti, fzveto Troitzvo jednoszercfno, s jednim uztna fále. (gg)

</p>

<!-- 6. STRANICA -->

<pb n="6" facs="007.jpg"/>

<p>Zato ovo Bratintzvo fzvetoza Troitzva moxelzè pravò rechi: Dajè Druftvo, fzkupftina, aliti Bratintzvo, uiko Verhovno, náj fzlávníe, i prid Bogom náj draxe pribráno, fzkladenno, i fzfzavlyeno od fzámj fzinová Xivujuché Boga.

</p>

<p><hi rend="italic">Drugi pút,</hi>Ova fzvétá Congregatia, Kazujéfze Congregatia fzvétoga Troitzva, jer Virmi, Koyfze u nyoi Nahodé, pervi pút pod imenom i Zálztavom fzvétoga Troitzva zovu. Drugi pút, fzvétu Troiczu ofzobitim nácfinom fzlavé i falé. Trechi pút, nyegovu Boxánvenu Szlavu fzvuda gláfzè i fcfire.

</p>

<p><hi rend="italic">Trechi pút,</hi> Daje ová fzvétogħa Troitzva Congregatia, na fzvitu ovome, nájperva otudífze poznae, jer kakógod fzveta Troicza nadmeché fzve koliche fzvécze, tako i ova fzveta Congregatia nádmeché i nadvífuje fzve koliche ofztálé Congregatie, kojéfzu pod imeni fzvetik Boxii.

</p>

<!-- 7. STRANICA -->

<pb n="7" facs="008.jpg"/>

<p><hi rend="italic">Cfétverti pút,</hi>Ovoga fzvétogħa Troizva Congregatia kazujéfze náj fzlávnia Congregatia, jer u nyoi buduchi Virmi; ne fzamò ufztná ofzobitim nácfinom fále, nego i z, dobrima dilii fzlavé fzveto Troiczu.

</p>

<p><hi rend="italic">Pétí pút,</hi>Ovoga fzvétogħa Troitzva Coogregatia kazujéfze prid Bogom náj dráxja Congregatia, jer fzvéta Troicza, fzvoje lyubovnike, fáli i poftenike, lyubi, (hh) i yubi- che na ovome fzvitu, i u Tílu i u Dufti cfíni blaxene, á na drugom fzvitu vechom fzlavom krúni.

</p>

<p><hi rend="italic">Séfzti pút,</hi>razumiches, da u ovoi fzvétogh Troizva Congregatii, buduchi Virmi, u iftinu jéfzu obráni fzinovi xivujuchégħ Boga, jér fzvétu Troiczu pravò lyubiti, fálití, i fzlaviti nitie otichega, nitie tercfechege, nego milujuchéga Boga (ii) tojezt: fzvétu Troiczu nitko nemoxe pravó fálití, niti lyubiti, niti fzláviti, nego fzamò oni, koga fzveta Troicza pri mi

<!-- 8. STRANICA -->

<pb n="8" facs="009.jpg"/>

lovála jezft (kk) tojezt, obrála jezft prie negoje fzvit fztvoren (ll) na pofáliýénye fzlave milofzftivnofzti nyégove (mm) i potim, pofzle nyegovogħa rodgyenýa (nn) boxanztvenu lyúbav lie u fzerce nyegovu (oo) da nyu lyubi, fáli i fzlavi. Otud Tkofzgedo upífé u ovu fzveto Congregatiu, gánuvfífze iz ove Boxántzvene lyubavi, i potom, priko fzvegá xivota fzvoga, pored Regule, álití Uredgyénýá fzvété ové Congregatié, pravó lyubi, fáli, i fzlavi fzveto Troiczu, iztínito; czillo zlaménye jeft, daje on fzin xivujuché Boga, i baftinik kralýévtzva nebefzkgóga.

</p>

<p><hi rend="italic">(a) 1. Thef. 1.v.9. (b) Dan. 6.v.26. (c) Bar. 3.v.25. (d) 1. Tim. 1.v.17. (e) Gen. 17.v.1. (f) Ifá. 3.v.1. (g) Dan. 13.v.42. (h) Joel. 2.v.23. (i) Jer. 32.v.19. (k) Exod. 33.v.19. (l) 1. Joan. 5.v.8. (m) Exod. 6.v.3. (n) Math. 28.v.19. (o) Apoc. 4.v.8. (p) Ifá. 6.v.8. (q) 2. Pet. 1.v.10. (r) Apoc. 7.v.9. (f) 1. Pet 2.v.9. (t) Apoc. 17.v.14. (u) Rom. 9.v.26. (x) Rom. 3.v. 24 (y) 1. Joan. 4.v.19. (z) Ephéf.

<!-- 9. STRANICA -->

<pb n="9" facs="0010.jpg"/>

1.v.4. (aa) Rom. 9.v.11. (bb) Ephes. 1.v.5. (cc) Rom. 5.v.5. (dd) Rom. 15.v.6. (ee) Rom. 3.v.24. (ff) Rom. 9.v.26. (gg) Joan. 15.v.5. (hh) Rom. 15.v.6. (ii) Prov. v.17. (kk) 9.16. (ll) Joan. 4.v.19. (mm) Ephes. 1.v.4. (nn) Ephes. x.v.5. (oo) Rom. 5.v.5.</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-IIII-01-02">

<head><hi rend="center">§. II.</hi></head>

Kakvu fzverhu imádé ová fzvéta Congregatia?

</hi></head>

<p><hi>T</hi>ri fzveté i fzaránitelne fzverhe imádé ovo, fzveto Druftvo iliti Bratinzvo.

</p>

<p><hi rend="italic">Perva,</hi>Da u nyemu buduchi Virni fzvetu Troiczu, na ovome fzvitu, fonim nácfinom fále, kakogod nyu fále na nebézi, vazda, neprifzftancze, nohom i danyóm Angyeli, i fzveti. Nato glédéchi, ová fzvétá Congregatia, hotiví fzvétu Troiczu, na priliku Angyeofzku fálití, i vidiví, da naovome fzvitu, nitko ne moxe od mloghi pozfzlová, nyu, né

<!-- 10. STRANICA -->

<pb n="10" facs="0011.jpg"/>

prifzftancze, nohom i danyom vazda fálití, uz ti uzrok kolikogodie u cziloi godini fzaãti, aliti Urá, à imádéj 8760. onoliko Troroghi czedulicza, jezvu prigotovili, i na nyima fzve koliké one Ure aliti fzaãte upifzali, i na te czedule fzvoi peclat uftampála, dajuch jednu po jednu Virnim, kadfze koi upijífe, da fzvaki, po reguli aliti Urredbi, ove fzvete Congregatie, za jednu czilu Uru aliti fzaãt fzvetu Troiczu fáli, i dajoifze moli i poklanya za one Virne, koifze nahodé u Congregatii ovoj fzvetoj. Náiprie za fzvaku tilesnu in Duhovnu dobnu fzrichu onizii, kojí xive. Izátim za laku i blaxenu fzmert onizii, koi u fzmertni bolefsti jezvu. Trechi pút Mertvim za Dúfe nyine. Odovud kádé u ovoi fzvetoi Congregatii buduchi Virni tolikofze umloxé, da ona Ura, aliti fzahat godifnyi, troiczi, jali fefztoriczi, jali i defztoriczi dopadné, kolikoche to

<!-- 11. STRANICA -->

<pb n="11" facs="0012.jpg"/>

Bogu drágo bitti, à i nami na fzpfzzenyé, kade toliki neprifzftancze, nohom i danyóm fzvetú Troiczu, faliti budú, i za náfz nyu moliti! O Kolikoje blaxen, koi u ovakoj prifzvétoj i fzpfzzenoi Congregatii moxe bitti!

</p>

<p><hi rend="italic">Druga</hi>fzverha i odluka ove fzveté Congregatie jezft ová, da u nyoi buduchi Virni ne fzamo brezprifzftancze, vazda, fzvetu Troiczu, fále, nego dá i gláfzé i firé fálu nyeizinu fzvudé, navlafztitó u ovoj naffoi Zemlyi Macfarfzkoí. Po zarádi togá, dalze po ovoi fzvetoj Congregatii fzvude ráz firi fzlava i fála fzvete Troicze, u ovu fzvetu Congretiu, megyu fzinove xivujuche Boga. Muxi i xene od fzvakoga plemena, verfzte, i jezika upifzafzte hoche. Na to glédi ova fzvéta Congregatia uzdfifuch xéli, da u ovoj fzvoi Zemlyi naffoj, buduchi právi, dobri Duhovni Pafztiri fzámi fzebe,

<!-- 12. STRANICA -->

<pb n="12" facs="0013.jpg"/>

fza fzvoim Ovczami dadu upifzafat u Knyígú bratinszku fzvete Troicze, i upifzáfvi fznamí rávnim fzerczem fále i fzlavé fzvetu Troiczu. O Kolikobi fzveto, i Bogu drago, à nami na fzpfzzenyé bilo, kadbi, ftojedod u Zemlyi ovoi náffoi Pafztirá Duhovni, fza fzvoim pozfzluftnim Ovczami, fzvaké nedillyé i fzvakogh fzvczca falili fzvetú Troiczu.

</p>

<p><hi rend="italic">Trecha</hi>fzverha, ove fsvete Congregatié ova jezft, da u nyoi buduchi Virni, Kakono prifacheni fzinovi Boxij, ne fzámó fzvétu Troiczu fále, i nyeizinu fzlavu fzvude gláfzé i firé, nego da nyu iz dobríj aliti Kripoftiníi dílií profzlavé, i tako <hi rend="italic">po dobríi dílií da upofzljaju, nekaje iftiníto i czilo zuanye obráne nyino.</hi> 2. Pet. 1.v.10. Togá rádi, da u ovoj fzvétoj Congregatii buduchi Virni, na Vichnyi xivot dofztojná mlogá dobrá díla fzátvoré, ova fzvetá Congregatia dala jezft ucílnit jednu blagoderxnu skrignu, aliti

<!-- 13. STRANICA -->

<pb n="13" facs="0014.jpg"/>

fzanduk, u kojuskrgniú, fzvaki Brat, priko godiné, tri novcza, ilimu tri groficha, víffé ja manyé, po moguftvu fzvojemu metnuti hoche, i iz ovii nováczá, fzaké godiné. Pervi pút, Trij fziromaska, ofztatna, i fzirotna Dicza zaoditfze hoche, i datichefze na skulu, jali ako nie za to, datichefze na zanát koígod, dok naucí pakchefze; iz fzlobodit, da unapridak fzvrímenom more tilefzna; Duhovna pogibélyá obichi, i fzvoim naukom, jali zanátom poboxnò xiviti: Na ovu fzverhu i trima fziromaskim i fzirotam Divojkami datichefze pomoch Kojagod, dalze mogu pofteno udomiti. <hi rend="italic">Drugi pút,</hi> fzvaké godiné Poftovani Otacz, Paeftes fzávefztom, i dogovorom ofztalé Bráché, na czilu godinu pogoditfze hoche z Docturóm aliti Likárom, z Berberinom, i z, Apotekárom, koi fzve kolike u ovoj fzvetoCongregatii budu fziromae i poj

<!-- 14. STRANICA -->

<pb n="14" facs="0015.jpg"/>

tribite boleftníke nágedati i licífti hoche; koima, za nyinu trubdu i likarie iz ovii nováczá plachatífze bude. Trechi pút, ako izvan ovoga, jofft koi novacz ofztane u skriníy, priko godine dobrimchefze podílit onakovim fziromahom, koi u golemoi nevolvy buduch, profzít nemogú. Ove tri odluke i fverhe imádé fzveta Ova Congregatia, koje prid Bogom kolikofzu dráge, i nami kolikofzu na fzpfzzenyé, ftíjuhíi kerfchanine promíftli.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="3" xml:id="DK1800-IIII-01-03">

<head><hi rend="center">§. III.</head>

U cšemú imádé rázliku ová fzueta Congregatia, od ofztáli fuveti Congregatióna?
</hi></head>

<p><hi rend="italic"><hi>P</hi>ervi pút u dobrii dilii:</hi>Jer ová fzetá Congregatia; polák fzvoje regule aliti Uregyenýa, radi Boxie lyubavi, ofzobitu fztarofzt imáde na fzirote, i

<!-- 15. STRANICA -->

<pb n="15" facs="0016.jpg"/>

fzvaké potribniké, uz ti rázlogh, poklem ova fzetá Coogregátia, fáv fzvoj dohodak derxi i trofi fzamó na razfirénye fzlavé Boxié, i podpomágánye potribnikov, dofztoinó Morefze imenovat Dom blágodivni, lyúdiij potribnij.

</p>

<p>Drughi pút is Boxij Fáalényii: Jer ová fzetá Congregátia, ofzobitim Nácfinom fzetu Troiczu Angyeofzkimii i Apofofzkimii falenyii fáli. Zató u ovom fzetome Druftvu buduchi Virni, nífzu drugi, nego oni Xivujuchi Bogu pravi Bogomolyefi, koim Ifzuckerft reako jefzt: <hi rend="italic">Doitiche, Vrime, i jurue jefzt, kadé právi Bogomolitiche Oeza u Duhu i právdi, jer i otac ovaki tráxi, koifze molé nyemú.</hi> Joan. 4.V.23.

</p>

<p>Trechi pút, U razfirényu Szlavé Boxie: Jer u ovoy fzuetoj Congregátii buduchi Virni, ofzobitim nácfinom firé fzvuda fzlavu i fálu fzvétoza Troifztva, ftonoie na Dusé fzpáfzé

<!-- 16. STRANICA -->

<pb n="16" facs="0017.jpg"/>

nye náí korifztnia. Zató Bogbi dao, daje fzvágdi, navlafztitó u Zemlyi náffoi, po fzi miľzti, ová fzetá, fzlávná Congregatia! Onda bi bio doifzta práui i trajuchi mir u Zemlyi, tihòta, jedinoz, fzpaľzénye, i fzvaki blagofzov Boxii.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="4" xml:id="DK1800-IIIII-01-04">

<head><hi rend="center">§. IV.</head>

Dakle fzetu Troiczu né fzvi lyudi fzlave.

</hi></head>

<p><hi>S</hi>zvetu Troiczu doifzta maloye Koi fzlave, Jer mlogo je Zváni, ali maloje obráfti (a) mlogoye fztovoreni, ali malochey bitt fzpáfzeni (b) vecheie koiche poginut, negoli koichefze fzaránit (c) toga rádi, ako pogledné fzvita ovogh cfetiri fztráne, tojefzt: Afriku, Ameriku, Afíu, i Europu, Náiprie: Náchiches nefzámo megyu pogani, nego i megyu kerľchanií, mloge brez broja Bogotájzce, Ather,

<!-- 17. STRANICA -->

<pb n="17" facs="0018.jpg"/>

Athee, tojefzt: Diavoráue, Pliniáne, Pitagoráne. Druftnu Caligelaie i Neruna, <hi rend="italic">Koima Bogh jefzt terbúnyi (d) Koi u fzerctu vele: Nejma Boga: (e) tkoje fzvemogúchi da fzluximo nyemu? i ftoche nafz pomoch akofze molimo nyemu (f) brezpolzlen jefzt, koi Bogu fzluxi (g) haedimo dakle i uxivájmo dobrá fzadalnýá fzkupim Úion is pomafzti napunimofze, da nie polya ni jednógh, kude neche hodit bludnofzt náffa, da pritifznemo fziromaha pravednogh, i ne hodimo Udovicfni &c., jer ovo jefzt hífze náffe, i nas xdrib. (h)</hi>

</p>

<p><hi rend="italic">Drughi pút,</hi>Náchichès od cfetiri verfzte mloge pogane. Pervò onakvé, koy jali Ognya, jali Vatru, jali trepecha aéra aliti Daha, jali okruglofzt Zvizdá, jali berzu vodu, jali fzungca; Mifzécfa Bogom nazivlyu (i) Takó Hereclidáni nebéľzá, Anaximanderáni Zvizde, Anaxagoráni fzungce, Heraclitáni vatru, Anaximenáni trepécha Aéra aliti Daha: Prodicanu

<!-- 18. STRANICA -->

<pb n="18" facs="0019.jpg"/>

vodu za Bogove derxe. Drugò Imáde i onakvi i koifzu <hi rend="italic">prominili; prinefzli cfafzt i fzlavu neumerloga Boga, na obraz umerloga cfóveka, pticzá, cfetvoronoxni, i puzechii Xiviná.</hi> (k) Ovako za Bogove derxe Afiriani Golúba: Archivani Zmiu, Babiloniani Asdaju, Trogloditáni Kornyaclu; Thefaliani Ródu; Ambraciani Lava; Delficani Vuka; Samiani Ovczu; Thebaniani Tvora; Tenediáni Kravu; Aegyecziani Tele. Trechiput náchiches i onakve, Koiij prikázuju fzinove i kchere fvoje Gyavolom (l) Ovako Filifincti Dagonu (m) Amonite Molochu (n) fidonczy Aftartu (o) Moabite Aftarotu (p) Samiritáni Baalu (q) Ninivire Nefrochu Boxantzva poľzveta prikazujú, i ovima, u Idoli pribivajugyjim, Gyávolom, na poľténye, fzvoju Diczu, nemilomczé xive fzxegú. <hi rend="italic">Cfetverti pút</hi> Imade pogáná Idolaczá, koji pifzáne, jáli diláne lyudfzke kipove mifzto xivujuchega Boga poftuju (r)

<!-- 19. STRANICA -->

<pb n="19" facs="0020.jpg"/>

Ovako Ninus, Nemrodov fzin, po fzmerti oca fzvoga, zapovídi pribivajuchmii u zemlye Afirijfzkoí, da obraz aliti priliku nyegovu ouak poftuju i fzlavé, kako ifztóga Boga fzvoga (s) takogyer u Aegyptu Syrofanes zapovidaó jefzt daľze lyudi klanyaju obrázu fzina nyegovogha, kako Bogu (t) poti nácfín Nabugodonofor (u) i ofztáli oholii kráľyevi, Poglavicze, i Gofzpoda i fzamifzebe, i xene fzvoje, i Diczu, i junaľtvom gláľzne i Virne fzlughe fzvoje, hotelifu profzľaviti obráze nyine kako Bogove, Boxánztvenom fzlavom zapovídiľi jefzu profziti i za Bogove imenovati, i derxati. Odovud megh ovi pogani, mlogé nebrojene himbene i laxlyive Bogove Zlamenujúchá Idoli jefzu.

</p>

<p><hi rend="italic">Trechi pút</hi>Náchiches mloge nebrojene Mahometove fzinove i nyn zákon prem dáľzeje na cfetiri fztráne razczipio (pervi imenujefze Melich koga Affricáni fzlíde; Drughi Azaf, koi jefzt

<!-- 20. STRANICA -->

<pb n="20" facs="0021.jpg"/>
u Medchi, Arabii, i u Damasku Trechi Alambeli, koga jeft pri fatila Armentzka i Perfiánszka Zemlya, Cfetverti Buhanfi, koi jezť potugima lyudma u Alexandrii i Syrii) niťanemanyě ovi ľzvi koliczi ľzvetu Troiczu táje, i u ľzamome jednom kipu áľiti ľzobľftvu buduchega Boga izpovidaju, kakoono u pervoi Azoar, aliti u prvom pogľávju Turszkogha Alcorana ocľitě ľzťoi.

<p><hi rend="italic">Cfetverti pút</hi>náchiches Nebrojene, od cfetiri verľzťe Xidove, aliti Cľfifute; prililke rádi: Saducce (x) Farifee (y) Samaritáne (z) Eľfenufe (aa) koi ľzada ľzvi pogerďgyuju ľzvetú Troiczu, koiľzľzľzťe ľzťári Xidovi klányali, govorechi: A A A Gofľzpodine Boxe Jer. 14.v.13. Ezech 4.v.14. Joel 1.v.25. i nazivaliľzťu nyu ovijm ricľma: Abrahamov Bogh, ľľakov Bogh, Jakovľyev Bogh. Tob. 7.v.15.

<p><hi rend="italic">Peti pút</hi>Náchiches meghu kerťtjani mloge razľicľfťe odmetnieke, koi táje
<!-- 21. STRANICA -->
<pb n="21" facs="0022.jpg"/>
ľzvetu Troiczu, takovi jeľzťu: Ariáni, Sabelliani, Cerintani, Ebionite, Macedoniáni, Apollinári, Eutycheľfiáni, Antitrinitani, Unitariani, Origeniľtae i Affreani Oczľipniczi. Zakona ovezi odmetniľgá, tajúchij ľzvetú Troiczu, premdaľzľzťe izťribili i digľi, niťanemanye po Macľarľzľzťkoi, Polyáľzťkoi, i po Erdelyu koi gdi gdi poofťzťajaliľzťu izopirczi nyini i bokľuľtine; iz megyu koi jedni ľzina Boxieľgai Bogom táje; jedni Duha ľzvetěľga; jedni ocza, ľzina, i ľzvetoga Duha tri Boga razľicľfťa kazuju; jedni ocza, ľzina i Duha Szvetěľga, za jednogh kipa aliti ľzobľfta Boxánľtvenogh izpovidaju. Jedni Viruju daje otac vechi kip, ľzin manyi. Duh ľzvetu nájmanyi. Schizmatici Raczci, Rufugáčzi, Molquályi i Perczi: tajuch izhodenye Duha ľzvetěľgh od Boga ľzina mloge od ľzvetoga Troiľzťva, ľzřampotne ricľľi, ľzvi raľáľvi, gláľgolye. Od oľzťáli odmetniľga, po

<!-- 22. STRANICA -->
<pb n="22" facs="0023.jpg"/>
Naćľarľzľzťkci, (ki právvogha nauka neche da terpi, nego po ľzvojoi voli, ľzľebika Meľtrove Kupi, i cľľujěnye ľzvoje odvráťivľfi od právde, nagoněťke ľze obrachaju) (cc) něchemo ovde govorit, nego ľzvetu i ľzľáľvnu Troiczu neprifľzťanczě molimo, da ij proľzľviti, i proľzľvitjyeni po Viri právoi, ľzňami za jedno, právě da ľáľě i ľzľavě ľzvetu Troiczu.

<p><hi rend="italic">Seľzťi pút</hi>u Rimľzľzťkoi ľzvetoj Majki Czerqui, navľatľzťitě u Zemľy náľľoi Apofťolľzľzťkoi, o goleme xalofťzi! ľťaije naiľpriá Naucsni, koi od ľzvetoga Troiľzťva, malě, já i niťa neznadú; křoz neznánozť ľzvoju ľzvetu Troiczu niti ľáľě niti ľzľavě. Drugě: ľťaije ucľeni, koi prem daľzťu, po Viri, ľzvetu Troiczu poznali, niťanemanyě nyu niti ľáľě ni ľzľavě, nego volě ľzľuxiti ľzťvorěnyu, negoli ľzťvoritelyu Bogu ľzvojěmú. Trechě: ľťaije křotki i Viri, koi prem da náľzťojě ľľuxiti Bogu, niťane manyě ľzvetú Troiczu Angyeoľzľzťkimi ľalenjy ne ľzľavě.

<!-- 23. STRANICA -->
<pb n="23" facs="0024.jpg"/>
Ráďťoga, da ľzľveta Troicza, ľzľváľdi, á navľazitě u náľľoi, s' mľogii Odmetniczi, napunyeno i Zemľy, od kerľchána Viri, vazda, nohom i danyóm, neprifľzťancľzě, poľáľyena i proľzľavľyena bude, Verná Křalyevľzťka Macľarľzľzťka Curia: tojeť: Verna i priľzľvľta ľeptem Viráľľzťka, i promolvěna Křalyěvska, ľzudľľzťke Table, po ľľzľzľzťovv porodgyenyu, ľita 1725. drugě Nedillyě Miľľzeeza Rűjna, ú dánaľľyoi Czerqui Dřuľťva ľľzľzľzťovogh s' velikim Ceremoniami, na rázeľřirenye ľzľáľve ľzvetěľga Troiľzťva, na ľzľpaľžěnye mľoghim Duľami, na pomiroványe, blaženťtvo i napřidak Zemľe náľľě, ovu ľzvetu Congregatiu podigľi jeľzťu; u cľľiu Knyigu po ľľzľzľzťovim porodgyěnyu, ľita 1727. ľzňami ľzebe upiľzľali jeľzťu. Náľpřie Priuzľviľeni VI. Carolus Rimľľzťki Czeľřzar, I okřunyeni Křaly nas, i priuzľviľěna Křalyicza Gofľzľzťka náľľa. II. put, Mľogá ľzľvľťá

<!-- 24. STRANICA -->
<pb n="24" facs="0025.jpg"/>
Gofľzľzťoda Czerkovna; ľzľvitovna, mľogi Neměľzťci, aliti pľemeniti Gofľzľzťodári. III. put iz megyu ochenľzľkoge púka nikoliko hillyáľ. Koije, ľzľveta Troicza ľzľvákim tileľzňim i Duhovnim dobřom da blaľgofľzťovi, joľť na ovome ľzľvľtu, á na drugom ľzľvľtu da ij obogati vikovľľnyom ľzľlavom i ľzľpaľžěnyem.

<p>(a) Math. 22.v.14. (b) 4. Eľľd. 8.v.3. (c) Ibidem cap. 9.v.15. (d) Phil. 3.v.19. (e) Pľal. 13.v.1. (ľ) Job. 21.v.15. (g) Malath. 3.v.14. (h) Sap. 2.v.6. (i) Sap. 13.v.2. (k) Rom. 1.v.23. (ľ) Pľal. 105. v. 37. (m) 1. Reg. 5.v.1. (n) Iev. 18.v.21. (o) 3. Reg. II.v.6. (p) Jud. 6.v.6. (q) 3 Reg. 16.v.31. (ř) 4. Reg. 19.n.37. (ľ) Sap. 14.v.17 (t) Antiqu. Hiľť. (u) Dioph. Hiľť. (x) Dan. 3.v.1. (y) Math. 22.v.23 (z) Act. 15.v.5 (aa) 4. Reg. 17.v.29. (bb) Math. 14.v.6 (cc) 2. Timot. 4.3.

</div3>

</div2>

<!-- 25. STRANICA -->
<pb n="25" facs="0026.jpg"/>
<div2 type="chapter" n="2" xml:id="DK1800-III-02">
<figure>
<graphic url="pics/graphic2.jpg"/>
<head></head>
<figDesc></figDesc>
</figure>
<head>DRUGO POGLAVJE.</head>

<p>Od Angyeofzke kronicze fsvetoga Troifztva.</p>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-02-01">
<head><hi rend="center">§. I.</hi>
Stoje ova fsvete TroiczéAngyeofzka kronicza?
</hi></head>

<p>Ovo nie drugo, nego ná fsvétie Boxie profzlavlýene s kojim Angyeli, na nebu fsvetu Troiczu fzlavé, neprifztañzè nohom i danyóm (a) govoréchi, Szvét, Szvét, Szvét

<!-- 26. STRANICA -->
<pb n="26" facs="0027.jpg"/>
Gofzpodin Bogh Sabaoth, puna jezft czila Zemlya fzlávom nyegovom. (b) Blágozov i fsvitlozft, i mudrofzt, i zafálnofzt, pofténye i jákoft Bogu nálfému uvike vikom Amen. (c) Zato ova fsvetogh Troifztva kronicza imenujefze kronicza Angyeofzka, jer je polztala od Angyéla; i fzlóxena aliti fzafztavita jezft od Angyeofzkij profzlavlýena. Na to gledi, keð Zajednò, jednákim fzerzem i úzfzta (d) govorimo ovu Angyeofzku kroniczu, k Angyelomfze prilikujemo. (c)

<p>(a) Apoc. 4.v.8. (b) Ifa. 6.v.3. (c) Apo. 7.v.12. (d) Rom. 14.v.9. (c) Apoc. 22.p.5.
</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-III-02-02">
<head><hi rend="center">§. II.</hi>
Kákoje ová Angyeozka kronicza od Angyel polztala?
</hi></head>

<p><hi>AN</hi>gyeli, u nebu, fsvetu Troiczu vidívi s liczem u lice, (a) i nyu uzaimczè lyubiti, i ofzobitím nacfinom fzlaviti, odma kako bife fztvoreni, pocséfe fsvetu Troiczu fzláviti, ovim nácfinom: Serafini verhovni Angyeli rekofo: Szvét, Szvét, Szvét Gofzpodin Bogh Sabaoth &c. (d) à olzfáli Angyeli za nyimá: Blagozou i fsvitlozft &c. (c) s koima profzlavlýenyi fsveta Troicza fzlavifze od Angyéla, neprifztañzè nohom i danyóm (f) od pocséla fzvita, i uvike vikom. Odávdeje poznat kolikoje dávnafnyá; fzlávna, i prid Bogom drága ova fsvete Troicze kronicza Angyeofzka.

<p><hi rend="italic">(a) Cor. 13.v.12. (b) S. Aug. lib. de Trinit. cap. 3. (c) Ibidem. (d) Ifai. 6.v.3.
(e) Apoc. 7.v.13. (f) Apoc. 4.v.8.</hi>

<p>
<figure>
<graphic url="pics/graphic3.jpg"/>
<head></head>
<figDesc></figDesc>
</figure>

</div3>

<!-- 28. STRANICA -->
<pb n="28" facs="0029.jpg"/>
<div3 type="subchapter" n="3" xml:id="DK1800-III-02-03">
<head><hi rend="center">§. III.</hi>
Kákoje ova Angyeofzka kronicza iz neba, knami dosla?
</hi></head>

<p><hi>N</hi>ajpríe Ifaia Prorok u sztarome Zekonu (a) á <persName key="PN17" ref="context.xml#PN17">fsveti Ivan Evangelifita</persName> u novom Zákonu (b) cfújuchi kavvim nácfinom Angyeli fzlave fsvetu Troiczu Angyeofzkimi profzlavlýenyi, obiávi fe lyudma. Odovud, iz megyu lyudii, ftaije god odrégyenii na vicfnyi xivot (c) kako obráni fzdovoi, (d) uztopczè pocséfe fzlaviti fsvetu Troiczu: Ovakò fzvaki bogovetni dán, fzlavlýáfe nyu Daniel po tripot (e) <persName key="PN11" ref="context.xml#PN11">fsveti David</persName> fzedam puti (f) fsveti macháirion 48. puti. (g) <persName key="PN23" ref="context.xml#PN23">fsvéti Bártol Aboftol</persName>, i fsvéta Divicza Márta 200. puti. (h) fsvéti Pávao pufztinyák 300. puti. (i) fsveti Egidio i filveria 10000.

<!-- 29. STRANICA -->
<pb n="29" facs="0030.jpg"/>
puti.(k) á fsveta Maria Mandálina, takóje u pufztinyi fzlávila fsvetu Troiczu, daje fzvaki dán, po fzedam púti u Air gore dignuta. (l) odvisè fsveti Auguftin tolikoje fzlavio fsvetu Troiczu u fsvom xivotu, dá i pofzle fzmerti, fzerce nyegovo (kojenoje Angyeo nyegov fztraxanin, po fzmarti fsvétoga Auguftiga, u jednóme bízftróme fztaklu poklonio Sigisbertu Biskupu Lugdunskomu) fzvake godine vefzelò ígrá po váfzdugi dán na dán fsvetoga Troifztva; i koligogod púti tkogod govori prid nyim, jali Angyeofzka profzlavlýena, jali fzpoméne ime fsvetoga Troifztva, jali pofztavi pored nyegá knyigu onu, kojuje fsveti Auguftin pízfao od fsvétoga Troifztva; A gdífze derxi fzerce fsvétogh Auguftina onde nemore dochi nikakav poganin, jali odmetnik, i ako ukrádom i nyigye, ú ti nia napriko umre.

<p>

<p><hi rend="italic">Drugi pút,</hi>Apoftoli, Krozi promo

<!-- 30. STRANICA -->

<pb n="30" facs="0031.jpg"/>

trivfi dofztojánftvo fzlavé Angyeofzské. fžvétu Troiczu fzlavili jefzu, ne fžamo Angyeozskimi profzlávlyenyij, negofzu jofť Angyeofzkoj fzlavi pridáli ovo Apoftoloszko profzlávlyénye Szlava Ocz, i fžinu, i Duhu fžvetome, (n) Koima rieľma, u fžaboru Niceifzkomu, fžvéta Májka Czerqva, pridade ová fžlova: Kako u pocsélu bi, i fžadá, i vazda, i uvike vikom Amen. (o) Koim Angyeozskim i Apoftolzkim profzlávlyenyém, fžvi Kerľchani fžlavili jefzu fžvagdi fžvétú Troiczu, za tri fžtotine godiná. Potim, za Ifžukerľztovim porogyényém lita 324. U AEgyptu, u grádu Alexandriiskomu, Arius, fža fžvoimi Uefeniczi, Zabludéché Duhve, i Diávolľzke Náuke fžlufajuch, po liczomirľtvu, las izrekávfi (p) Zatája fžvetu Troiczu, i toliko privari fžvita ovogh, daje fžav fžvit fžamóga fžebé Arianom fšinio (q)

</p>

<p><hi rend="italic">Trechi pút,</hi>Radi fžlave, i pofténya

<!-- 31. STRANICA -->

<pb n="31" facs="0032.jpg"/>

fžvétóga Troifžtva, po Arij i drugih odmetniká, ukinute, i priľztale, fžvéta Troicza fžvoju fžlavu i pofténye s'mlogimi fšudéľzami opetdixe i ponovi. Pervi put po Ifžukerľztovom porogyényu, lita 446. u Czarigrádu, tolikofzeje Zemlya tráľzla, daľzve pod Grádom neprifžtanczé tako nihala, Kako Móre, kad velike talafze dixe, pedefzet i fžedá Kúli oborileľzejeľzu i fžvi domovi.

</p>

<p>Toga ráni Theodofius Czeľzar, i Proclus Biskup, s Púkom zajedně, u pollye odbegávfi kade poľzli mlogiľ molitává diczu vodechi ú proceľlinu hodife, gdi jedno malano Ditencze na nyih, ocľi bih vgrablieno ú nebo od onud po Angyeozskoi kripofžti, kadľze povráti, drugo ne recfe, nego iľžto na nebu fšujenu Angyeozszku fžlavu: Szvet, fžvet, fžvet & amp;c. Koju fžlavu kako izgovori, tē fšasz i umri. Czeľzar i Biskup, iz ovoga Boxiega fšuda razumife, da Angyeozskom fžlavom vallyádé nyima fžlaviti fžvetu Troizu,

<!-- 32. STRANICA -->

<pb n="32" facs="0033.jpg"/>

ako xeľe izbavitifze iz onolikogh pogibéľlya; kako Angeozskim profzlávlyenyém pocféfe fáľiti fžvétu Troiczu, taki priľztade i u Grádu tréľnya Zemlye, i kuga megy lyudma- To promotrivfi, poszli toga ú kerľfánzkoj Zemlyi, i po drugi Dexava, púk szlavlyáfe fžvétu Troiczu Angyeofzkmii profzlávlyenyii. (r) Drugi pút, po Ifžukerľztovom porodyényu lita 566. Radegundis Kráľyicza, Elcľfiu fžvogh poszla k Czeľzaru, koi za 40. nochi, i 40 daná, od veliki vitrová i gólemogh talafza, na móru nikudľze niľzu mogli ganuti. Poľzli nyiné mlogé molitvé, jedan bili goľub, lágyu, ú kojoj bíau, tripub oľeti, á fžoti zimľzeje jávľyalo da fžvetu Troiczu fáľé, ako xeľe od pogibéľlya, daľze opofžté, kakoje fáľit pocféfe i závit ucfinife, dachie fžvude gláľzit i cfí(n)it fžlavu fžveté Troicze, takifze móre utifi, radi toga kade zdravò i mimò, fžrechni, doma fžtígoľe, fžla

<!-- 33. STRANICA -->

<pb n="33" facs="0034.jpg"/>

vu i pofténye fžvétóga Troifžtva fžvude jefzu gláľzili. (s) Trechi pút, po Ifžukerľztovom porodyényu lita 1068. Gottifredus Princip od Lotharingie, fža fžtó hillyádmii kogniczii, i feľzt fžtotin hillyádmii Picľzii, Kerľchánzskimi Voiniczi fžvu Antiochii od Pogána otte, i u nyoi od nebrojeni Pogána obuzet bi; od velikogh gládá vojnikie fžvoje pogubi, s nikolikii nejáki i ofžtade, hotiulfifze s Poganii udarit, pri boja, kako fžvetu Troiczu Angyeofzkmii profzlávlyenyii fáľiti fžtade, taki odma na nyih ocľi gledi, tri Mulke glave iz neba na pomoch dógyofe, i fnyima zajedně protivá Pogani takofžufze bili, daje iz megyu Turáká fžtó hillyádá palo, á ofžtalifzu odbigli. Kerľfánzski Voiniczi oni neja ki, ofžtadofe fžvi na broju, nitko od nyi nepogibe. (t) Cľetverti pút, kade Turczí, i odmetniczi fžvetu Rimľzku Apoftolsku Czerqvu ofzobitím nácfinom fža fžvi fšráná prgonit pocféfe,

<!-- 34. STRANICA -->

<pb n="34" facs="0035.jpg"/>

onde Rimľzki Pápa, peti Pavao, kakono fžvete Májké Czerqué prvi i verhovni Paľztir, hotivfi Poganom i Odmetnikom, s Boxiom pomochu, fžuprot fžtat, i Pogane fža fžvima odmetniczi iztribit, u Rimu digao jefzt Congregatiu fžvétóga Troifžtva, cfíu pomoch i dobrotu promotrivfi Kerľchani, po mlogi miľzti digofe ovu fžvétogh Troifžrva Congregatiu. Otud i mi u dobrom uffányu joľzmo, dache i u náľoj. Macľarszkoj Zemlyi Czerkovna i fžvitovnya Zemalyszka Gofžpoda, Duhovni Paľztiri, i fžvi koi duhovno fžpafžénye zaktivaju národí, kakono obráni fšinoví Boxij, u Knyigu ové Congregatie od fžvetogh Troifžtva, fžami fžebé datti upifzat, i buduch upifžáni, poľzvi Miľzti, gdi fžtoje, fžvude dignut hochie ovu fžvetogh Troifžva Congregatiu. Naľtoi fžveta i fžľávna Troicza pomogla. Ondache ova naľla Zemlya proczvitat: Rajemchefze fžatvorit, kade lyudi, po

<!-- 35. STRANICA -->

<pb n="35" facs="0036.jpg"/>

fžvi miľzti, gdi fžtoje, s jednim fžerczem, jednom vollyom prvi rēd fžvetu Troiczu fáľiti budu s' Angyeofzkom Kroniczom; Drugi rēd, ovo fžveto profzlávlyénye hochie fžvudé cfiriti: trechi rēd, na fžirote, potribnikie, i boleľtnike dobru fžtarofzt hochie imati.

</p>

<p><hi rend="italic">(a) Ifá. 6.v.3. (b) Apoc. 4.v.8. (c) Act. 13.v.48. (d) 2. Tim. 2.v.21. (e) Dan. 6.v.13. (f) Pľál. 118.v.164. (g) Pa'ed. Hil. cap. 19. (h) Mar. lib. v. 1. (i) Sozom. lib. 6.29. (k) Lud. de Aug. 1.6. (l) in Vita S. Maria (m) Vita S. Ang. (n) Litur. S. Jacobi (o) Conc. Valenfē. (p) 1. Tim. 4.v.1. (q) Conc. Nicaen. (r) Niceph. l. 14. cap. 46. (s) Baron. tom. 7. ad Annum 566. (t) Paulus AEmil. lib. 4. Hiľt.</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="4" xml:id="DK1800-IIII-02-04">

<head><hi rend="center">§. IV.

U cfmú lztoi, i kakofze govori ova Angyeofzka krunicza?
</hi></head>

<p><hi>U</hi>Trima defzetinami lztoi, i ovako fze govori: Pervi put govorifze

<!-- 36. STRANICA -->

<pb n="36" facs="0037.jpg"/>

Virováye Apoftolszko, tojefzt: Virujem u jedinoga Boga otza fzvemoguchiéga & c. fzve dokraja. Drugi pút, za Viroványem govorifze Angyeofzka popivka: Blagofzov i fzvitolfzt, i mudroftz i zafálnofzt, poftenye i jakofzt Bogu nallemu uvike vikom Amen. I zatim: Ocfé nás koi jefzi na nebéfzi & c. fzve dokraja. Poftzli ocenáfá, opet Angyeofzka popivka: Blagofzov i fzvitolfzt. & c. Poftzli ovoga, defzet puti za fzebiczé govorefze Angyeofzke i Apoftolfzke fále, fzvét, fzvét, fzvét, Gofzpodin Bogh Sabaoth, punaje fzva Zemlya fálom nyegovom. Szlava Otzu i Szimiu i Duhu fzvetomu, kako ú pocfelu bi, i fzad, i uvike vikom Amen. Trechi pút, druga i trechia defzetina opét s ovimfze nácfinom govori: Blágozfzov i fzvitolfzt & c. I zatim: Ocfé nás. & c. poftzli nyega: Blágozfzov i fzvitolfzt & c. i defzet puti: Szvet, fzvét, fzvét Gofzpodin Bogh Sabaoth & c. fzlava otzu i fzinu, i Duhu fzvetóme & c. Cfetverti pút, poftzli tre

<!-- 37. STRANICA -->

<pb n="37" facs="0038.jpg"/>

chie de fzetiné, govorifze: <hi rend="italic">Zdrava Maria, Kcheri Boga otza, Majho Boga fzina; Zarucfnicze Duha fzvetogh, Kralyiczo Neba i Zemlyé, Gofzpojzo fzvakogh fztvorénaya, Gofzpodin fztobom, blazena ti jefzi megyu xenami. & c.</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="5" xml:id="DK1800-III-02-05">

<head><hi rend="center">§. V.</head>

Sto zlamaju ove Angyeofzke i Apoftolfzke fále?

</hi></head>

<p><hi>N</hi>Aiprié: po ovimá trima ricfmi: Szvét, fzvét, fzvét, zlamenujefze u jednomu xivujuchemu Boxánfztvu, tri nerazdillyena kipa, aliti fzoftva Boxánfzteena, tojefzt: otacz, fzin i Dúh fzveti. Otud ove tri ricfi: Szvét, fzvét, fzvét govorechi, ne fzámo fálimo tri kipa Boxánfztvena, nego zajedno i izpovidámo, da kakogodje Otacz u kipu fzvomu fzvét, brezkrajan, vicfnyi lip, mudar, jáki & c. i u fzvakome dilu fzvómu pravedan, do

<!-- 38. STRANICA -->

<pb n="38" facs="0039.jpg"/>

bar, milofztiv & c. takávje i fzin, takav i Dúh fzveti.

</p>

<p><hi rend="italic">Drugi réd,</hi>ová rics Xudijzcki Sabbaoth Dalmatinszki Mloxina Boga naléga ime jefzt, koimfze imenom u fztarome zákonu dvifztotini puti imenuje. Otud ovu rics Mloxina izrekávfi, jávlyámo, da nás u trima kipovi budúchi Bogh, fzváké mloxiné, tojefzt, fzvakogh fztvorénaya Bogh jefzt. Trechi réd; po ovima ricfmi: Gofzpodin Bogh, zlamenujéfze, dáfzu tri kipa Boxánfztvena ifztom, a jedán Gofzpodin, jedna Boxánfztvena Nárav, vollya, jedna fzvétolft, jedna lipota, jedna dobrotá, jedna mudroftz, jedno Boxánfztvo. Otud Angyeli, tri kipa Boxánfztvena fálechi, i tripút rekávfi, Szvét, fzvét, fzvét, ne vele tripút Gofzpodin Bogh, niti Gofzpodá Bogovi, nego cigli jedán pút, jednogh Gofzpodina, jednogh Boga imenuju, jávlyajúchi dáfzu tri kipa Boxánfztvena ifztom jedán jedini Gofzpodin, i jedán Bogh.

</p>

<!-- 39. STRANICA -->

<pb n="39" facs="0040.jpg"/>

<p><hi rend="italic">Cfetvérti réd,</hi>ove ricfi: puna jefzt fzva Zemlya fzlavom nyegovom, zlamenuju da fzveto i fzlávno Troifztvo, po fzvomu Boxánfztvenom bichu, vazda, fzvagdí, u fzvakom fztvorényu jefzt, i ü nyemu fzvako fztvorenye xivi, micfeno jefzt, i nyemu, u fzvakom fztvorényu fzlava jefzt.

</p>

<p><hi rend="italic">Péti réd,</hi>Po ovoi Angyeofzkoj popivki: Blagofzov i fztitolfzt & c. Naiprié dájémo fzvétome Troifztvu, gdi brezkrájno i vikovicfuye Boxénfztvo, fzvétolft, lipotu, dobrotu, blexenfztvo, & c. imáde. Drugi réd, uzdfufuch xelimo, da ove Boxánfztvene brezkrájne dobrote u nyemu vazda uvike vikom ofztanu. Trechi réd, zaktivámo dáfze, na ove Boxánfztvene brezkrájne dobrote glédi, fzvétó Troifztvo fzlavi, od fzvakogh fztvorénaya, uvike vikom.

</p>

<p><hi rend="italic">Sefzti réd,</hi>s ovom Apoftolzkom fálom: fzlava otzu, i fzinu, i Duhu fzvetóme, fálu uzdájemo fzvetóme Tro

<!-- 40. STRANICA -->

<pb n="40" facs="0041.jpg"/>

ifztvu, gdi nálzje fztvorio, odkupio, poftvétio, xivit, cfíni, derxi, Kreche, odívá, csúvá, ucfi, tilefznim i Duhovnim nácfinom ráni, i megyu fzinove fzvoie obraojefzt.

</p>

<p><hi rend="italic">Szédmi réd:</hi>Ovimá ricfmá: Kako u pocfélu bi, i fzad, i vazda, i uvike vikom. Amen. Zlamenujefze da fzveto Troifztvo dvoftztruku fzlavu imáde. Perva jefzt ne fztvorena; brezkrájna, fzkjojom tri Boxánfztvena kipa, odvika, vazda, i fzad, i uvike vikom fzlavé fzami fzebe, ovim nácfinom. Otacz vidéchi u fzinu i u Duhu fzvetome, brezkráinu Boxánfztvenu

dobrotu, fzlavi fzlina i fzlvetóga Duha. Szin opét vidivlí onu ifztu brezkráinu Boxánfztvenu Dobrotu u Oczu i u fzlvetóme Duhu, fzlavi Otza i fzlvetoga Duha Dúh fzlvetí opét vidivlí onu ifztu brezkrájnu Boxánfztvenu dobrótu u otzu i fzinu, fzlavi otza i fzlina.

</p>

<p><hi rend="italic">Drugá</hi>fzlvetogh Troifztva, fzlava, jeftz fzlvtvorena i brezkráinó nixa, <!-- 41. STRANICA -->

<pb n="41" facs="0042.jpg"/>

skojomfze fzlavi od fzlviu fzlvtvorényiá; i ová fzlvtvorena fzlava opét je dvoftztruca. Perva, kada fzlvtvorénye nyega fzlavi fzlamo zarad nyega ifztogh, na nyegovu brezkrájnu dobrotu gledí; tojeftz, kada nyega fáli, fzlamo ifztom kroz to gdi u nyemu jeftz brezkrájna lipota, jali dobrotu, jali fzlvetóftz &c. Drugá fzlvtvorena fzlava jeftz, Kada fzlvtvorénye fzlavi fzlveto Troifztvo, za fzlvoju horifzt, tojeftz: Kadé nyegá fáli zató, gdie nyega fzlveto Troifztvo fzlvtvorilo, odkupilo, derxi, bogátogh cfíni &c. I obechialo jeftz nyemu, Rajfzku fzlavu. Ova druga fzlvtvorena fzlava, prem daje prid Bogom mila i dofztójna, ali mlogoje milia ona perva fzlvtvorena fzlava: jer cfovik kolikogod puti fzlvetó Troifztvo, zarad nyega ifztoga fzlavi, za nyegovu brezkrájnu Bovanfztvenu dobrotu, onoliko púti opraftajufze nyemu fzlvi kolíki grízi nyegoví fzlve ono pokáránye i kaftiga, koje bífe zaftzluxio

<!-- 42. STRANICA -->

<pb n="42" facs="0043.jpg"/>

fzlvoijm griami. Otud mi, kadé s Angyeofzkom kruniczom fzlavimo fzlvetó Troifztvo, fzlavimo nyegá ne fzlamo na korifzt nafú, nego na nyegovu Boxánfztvenu dobrotu gledimo i xelimo (daje mogúche) pézkrájnom Boxánfztvenom fzlavom fzlaviti, kakonofze fzlavé Boxánfztveni kipovi megyu fzlzobom.

</p>

<figure>

<graphic url="pics/graphic4.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

</div3>

</div2>

<!-- 43. STRANICA -->

<pb n="43" facs="0044.jpg"/>

<div2 type="chapter" n="3" xml:id="DK1800-III-03">

<figure>

<graphic url="pics/graphic5.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

<head>TRECHE POGLAVIE.</head>

<p>Od opproftényaâ ové Congregaczié fzlvetóga Troifztva.</p>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-03-01">

<head><hi rend="center">§. I.</hi></p>

Kakva opproftényaâ jeftz u ovoí fzlvetój Congregaczi?

</hi></head>

<p><hi>X</hi>III. Benedicto fzlvetí Rimfzki Pápa, po Ifzuckerfztvome porodgyé

<!-- 44. STRANICA -->

<pb n="44" facs="0045.jpg"/>

nyu, lita 1726. 5ti dán mífzécza Trávna Aprila, ovoj fzlvetoi Congregatij troftztruco opprofténye na viké dade; Naípervo: Od fzlviu griha opprofténye. Drugi pút: opprofténye, koje traje za fzedam godina, zajedno s Cfeterdefzniczami opproftényi. Trechi pút: opprofténye od felfzdelfzét dáná.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-III-03-02">

<head><hi rend="center">§. II.</hi></p>

Na ftofzu ovaâ opproftényaâ?

</hi></head>

<p><hi>N</hi>Aipriè: od fzlviu grihá opprofténye, na to jeftz, dafze s ovim Vrimenito pokáránye i kaftiga s grióm zaftzlúyena fzlvim opproftzi: Jer Bogh prem da, po ifzpvovídi i pokori, opraftá grihe cfovíku, i vicfnju kaftigu s griom zasfúxenu, od fzlamoga mílofzferdgya fzlvoaga, na Ifzuckerfztova dofztójánftva gledéch (a) níftanema

<!-- 45. STRANICA -->

<pb n="45" facs="0046.jpg"/>

nye Vrimenito pokáránye ne opraftá, negoga do Vrimena kárájuch ofíníva. Na Príliku: Prem da bífe opproftzio grihe <persName key="PN32" ref="context.xml#PN32">Adamu</persName> (b) <persName key="PN11" ref="context.xml#PN11">Davidu</persName> (c) Marij Moyfíevoj fzfzfztri (d) u pufztinyi mermlyajuchiém Xudíom (e) Moyfíi i Aaronu (f) níftanemanyé Vrimenitím pokárányem oczu <persName key="PN32" ref="context.xml#PN32">Adama</persName> (g) <persName

key="PN11" ref="context.xml#PN11">Davida</persName> (h) Mariu (i) Xudie (k) Moyfiu i Aarona (l) Otud prem da Bogh opproftzi grihe Petru (m) Mandalini (n) nifanemanyè i Petar i Mandalina mucfnu pokoru u fzvem Xivotu derxafe (o) ifztom da bi ij Bogh Vrimentim pokarányem ne ofinuo. Zato, poklem Bogh opráftaiuch Cfóviku grihe, i grihom zafzluxeno vicfnye pokarányei ne opráftá Vrimentu kaftigu, nego nyega, jali na ovome fzvitu, jali po fzmerti, u Purgaiorii ofsfibi (p) potrbno je da cfóvik zadovolynofzt ucfini Bogu za ovo Vrimentu pokaránye fzvoje. A odkudeche cfóvih zadovolznofzt ucfi

<!-- 46. STRANICA -->
<pb n="46" facs="0047.jpg"/>

nit, za ovo fzvoje Vrimentu pokaránye? jeda fzvoimi dofztojanfzti; tojeftz mucfnom pokorom fzvjom? tefkò. Odkudcke dakle lákfé? Iz blága fzveté Májké Czerqué, tojeftz iz dofztojánfzti i zadovolynofzti Ifzuckerfztovií, Divicze Marié, imlogií ofztaíi nebrojenij fzvetií, kojaá dofztojanfztvá, i zadovolynofzti u fzvetoí Majki Czerqui, kakono u blagodivnom Domu, fzlóxena fzrojé. Ali kakoche cfóvik zadovolynofzt ucfinít s ovim fzlóxenim blágom fzkupim? jedali moxe fzvjom vláfzchiu iz ovoga blága ftogod izvadit, i dat Bogu za fzebe? Ni po koi nácfín. Jer Gofzpodin Ifzuckerfzt fzamò ifztom <persName key="PN13" ref="context.xml#PN13">fzvetome Petru</persName>, i nyegovim Námfzfztnikom, kakonofzveté Májké Czerqué verhovnijm Pafztirom, pridade od Doma nyegovogh blagodivnogh klyucfeve (q) otud dakle Rimfzki Papa, kakono Námfzfztnik <persName key="PN13" ref="context.xml#PN13">fzvetóga Petra</persName>, i verhovni Pafztiir- Czerkovni, iz blága Czerkovnóga

<!-- 47. STRANICA -->
<pb n="47" facs="0048.jpg"/>

daje od fzvju griha opprofténye, da Cfóvik po ovomu, zadovolynofzt ucfini Bogu za Vrimentu pokaránye fzvoje.

</p>

<p><hi rend="italic">Drugi pút.</hi>Opprofténye za fzedam godiná; i za fefztdcfzet dáná, na tojeftz, da pognymá Bogh Cfóvikú opproftzi onu mucfnu pokoru, kojubimu vallyalo podnéti po fztárom obicfáju i fztúdu fzveté Májke Czerque, za fzedam godifftá, jali za fefztdcfzé dáná. Kakò u dávnasnye Vrime, za jedán fzmertni grih, po fztudu Czerkovnomu, za cfzet, za dvajefzt godiffta pokoru derxáli jeftzu Kerftiani ali poklem fzade, na izhodku fzvita, oládila fzejeftze lyubav, á zlochía fzeje razifla, nahodcfze onakovi lyúdi, koima, akobi vallyalo po Czerkovnom fztudu terpiti, nebi íjm ni hillyadu godiná dofzti bilo. Zato za ovake godiffnye brojeve, fzluxe ovakáa opproftényáa. Po opproftényu cfeterdcfzétó bífze od one pokore, koju

<!-- 48. STRANICA -->
<pb n="48" facs="0049.jpg"/>
bi imali podneftzi, po fztudu Czerkvenome.
</p>

<p><hi rend="italic">(a) Rom. 3.v.24. (b) Sap. 10.v.2. (c) 2. Reg. 12.v.13. (d) Num. 12.v.14. (e) 14.v.29. (f) Num. 12.v.24. (g) Gen. 3.v.19. (h) 2. Reg. 12.v.1. (i) Num. 12.v.15. (k) Num. 14.v.23. (l) Deut. 32.v.48. (m) Luc. 22.v.61. (n) Math. 19.v.5. (o) Vita S. Petri, & Mar. (p) Math. 13.v.34. (q) Math. 16.v.19.</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="3" xml:id="DK1800-III-03-03">

<head><hi rend="center">§. III.</hi></head>

Kadé i Kakvim nácfínom dobivaju ovaá opproftényáa, u ovoj Congregaczij buduchii Virmí?</p>
</div3>

<p><hi>N</hi>Aipriè oni dán kadfze upífu, ako oni dán pervò izpovidivíftze, poboxnò uxivaju fzvétó i fzlávno Tilo i Kerv Ifzuckerztovu. <hi rend="italic">Drugi pút,</hi> na cfaft od fzmerti, ako izpovidivíftze

<!-- 49. STRANICA -->
<pb n="49" facs="0050.jpg"/>

Ifzuckerfztovo Tilo uxivaju, jali ako to nemore bitt, ifztom pokornim, kroz grihe, pokajányem, Ifzufzovo ime, ufztfmi fpoménu i jali akobi i to nemoglo bitt, u fzerctu to fzveto ime uzimádu, i na pomoch zovu.

</p>

<p><hi rend="italic">Trechi pút:</hi>Szváké godiné na dán Nedelyni fzvetóga Troifzftva, na dán Zacsécha Blaxené Diviczé Mariae, na málu Gofzpoinu, na dán od Navífténya blaxené Gofzpe; na velíku Gofzpoinu. Takogyer na dán fzvetóga fztípána králya; fzvetóga Imré Duke; Lojola fzvétogh Ignaczié; Xaverie zvétogh Franceska; i Borgié fzvetóga Franceska, ako na ove dnéve izpovidivíftze, i Ifzuckerfztovo fzveto Tilo primiví, Budmifzku Druftva Ifzufzovogh Czerqvú pohoditi budu, i u nyoi ftogoditfze uzmolé za jedinfzftvo megyu Poglaviczam Kerfchánszkim; za iztriblýénye odmetnikov, i za uzvisénye fzveté Májké Czerque.

</p>

</div3>

<!-- 50. STRANICA -->
<pb n="50" facs="0051.jpg"/>
<div3 type="subchapter" n="4" xml:id="DK1800-III-03-04">

<head><hi rend="italic">Opprofténye za fzedam godina, S. Cfeterdcfzeticzom zajedno dobivaju fzváké godine.</hi></head>

<p><hi>P</hi>Ervi pút, treché Nedilyé po Vodokerfchu. Drugi pút, treché nedilyé korizmé. Trechi pút, treché nedilye po Ufzkerfzu. 4ti pút, drugé Nedilye Mífzécza Rujna, ako na ove dnéve izpovidivíftze, i fzveto Ifzuckerfztovo Tilo primiví, Budimifzku Druftva Ifzufzovogh

dávnaľnyu Czerqvu, pohoditi budu, i ũ nyoi ftogodirfze uzmolé, za jedinfztvo megyu Poglaviczam Kerfchánfzkim; za iztriblyénye Odmetnikov, i za uzvifénye fzvete Májké Czerqué.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="5" xml:id="DK1800-III-03-05">
<head><hi rend="italic">Opproftényé za fefztdefzet dáná dobivá fzvaki.</hi></head>

<p><hi>P</hi>Ervi pút; Szváke Nedillye, i kolikogod puti dogyè na Mifzu fzvé

<!-- 51. STRANICA -->
<pb n="51" facs="0052.jpg"/>

té Congregáczie. <hi rend="italic">Drugi pút:</hi> Kolikogod púti Angyeofzku Kroniczu zajedno govori s ofztáalom Bráchom. Trechi pút: Kolikogodfzputi potruđi na Proceffion fzveté Congregácié, jali na drugu Boxiu fzlusbu nyeizinu. IV. pút: Kolikogod puti u ime fzvetóga Troifztva, jali gládnogh naráni jali xédnogh napoi, akoche ifztom i s jednim napitkom friske i bifztre vodicze, jali gológh zaodíé, jali fzfufnya ofzlóbodi, jali bolefztogh nagledá, jali putniku konak dá, jali Ubogu lemofnyu pruxi. V. pút: Kolikogod puti megyu onakvima koifzufe polzvagyalí, i lipofze ne gléde, mir ucfini, jali po fzebi, jali podrugóme. VI. pút: Kolikogod púti fze potruđi na pokopánye Brata kogágod, jali i drugogh mertvogh Cfóvika; jali ako to nemoxe bitti, pet ocenáfa, i pét Zdravi Mariá, za nyegovu Dufu namini. VII. pút: Kolikogod púti fzetogh i fzlavnogh oltár

<!-- 52. STRANICA -->
<pb n="52" facs="0053.jpg"/>

fzkogh Sacramenta (kadfze u proceffiu, jali k bolefztniku nolzi) odprati, jali ako to nemoxe bitti, czigló jednogh ocenáfa, i jednu Zdravu Mariu izgovori. VIII. púti: Kolikogod púti Odmetnika na Viru právu, jali grifnogh na pokoruu, obráti, jali fze u razfirényu Viré právé trudi, jali ako fto za Viru právu tépi. IX. pút: Kolikogod púti praediku, jali drugogh kogágod duhovnogk Nauka pomlyivó slufa. X. pút: Kolikogod púti fzvoju Dicficzu, jali kojegod gruge Neuke, na poboxne fztvari naucí, jali ako to od nyegá nemoxe bitti akoiť pošalye na nauk Kérfchánszki i Duhovni. XI. pút: Kolikogod púti zaradi Boxie lyubovi, kogágod grifnika za grihe nyegove pokará, jali ako bi to bilo bezkorifznó neka Duhovnim, jali fzvitovnim Birovom dokáxe. XII. pút: Koliko god púti, jali nevezelogh razvezeli jali Brixnome dobro fzvitoványe dá

<!-- 53. STRANICA -->
<pb n="53" facs="0054.jpg"/>

de, jali u Tilefzni i Duhovni polzlovi, kogágod pomogné. XIII. pút: Kolikogod púti fzamóga fzebe, jali drugogh od griha, fte, pogibéllya, nevollye fzačfuvá i obráni. XIV. pút: Kolikogodfze púti fzfvezerdó trudi na kakvemagod polzlove ové fzveté Congregácié. XV. pút: Kolikogod púti Zlotvoru fzvomu opproftzi, jali oprofténye od nyegá, zaiťe jaliťe Bogu molí za nyegá, jali fnyime kojegod drugo dobro ucfini XVI. pút: Kolikogod púti Zlè mifzli iz Uma fzvoga iztira, jali fze od koi fzvéti i poboxni fztvári razmiflyává. XVII. pút: Kolikogod púti drugogh Cfóvika; za neprikladne i grifne ricí pokará, jaliťe od poboxni fztvári prid drugim, razgovará. XVIII. pút: Kolikogod púti fzvoju Duhovnu fzfvezft izkusává, grihe fzvoje placzé i izpovidá, Ifzuckerfztovim fzetim Tilom Xivi, fzvete Knyige ftié, jali kad fze ftiu, pomlyivo fzlusá.

<!-- 54. STRANICA -->
<pb n="54" facs="0055.jpg"/>

XIX. pút: Kolikogod púti, u lme fzvetóga Troifztva s koleni poboxnó poklon ucfini, fza Zlaményém fzfvetogh krixa prikerfzti i kakvámugod polzla i trúda pocfme, ifztom da zlo nebudné. XX. pút? Kolikogod púti zaradi lyúbavi fzfvetóga Troifztva, ũ cfemúgod fzamóga fzebe ponizi; druge po dofztójánfztvu poštuje drugimáťe pokori, i poddádé, prid drugimá pošftidnó fza fzobom vládá, i dobru priliku dáťe drugim. XXI. pút: Kolikogod púti zaradi fzfvetóga Troifztva radó terpi, od drugi, kojegod laxlyivu fzumnyu, iz, dáványe, jali pokáránye, ftetu, nenávidofzt, merfzkochu, i kojumugod drágo protivnu fztvár. XXII. pút: Kolikogod púti Zimu, Uruchinu, i Kakvumugod drágo nezgodu, jali boléftz, jali fziromafstvo, i kakvogagod od Boga polzlanogh bicfca vezfeló terpi. XXIII. pút: Kolikogod púti, tilefznom i Duhovnom po

<!-- 55. STRANICA -->
<pb n="55" facs="0056.jpg"/>

gibéllyu ũ nevolyi, u potribi, u hudnom fztányu, fza fzfzvimfze ofzlóni na Boxiu volyu. XXIV. pút: Kolikogod púti s drugim kojúgod praviczu, jali milofzergyé, jali umilynofzt, i kakvomugod drágo tilefzno i Duhovno dobro ucfini. XXV. pút: Kolikogod púti, od griha (na kógh najveckmá fzebe prignutógh náhodí) uzderxi fzamóga fzebe. XXV. pút: Kolikogod púti s pošftom, difzciplinom, s Cziliczom, i cfim mugod drágo fzvoje Tilo, zaradi Boga namucí. XXVII. pút: Kolikofzegod púti od fzfvetóga Troifztva razmiflyáva, jaliťe u nyegovoj Boxánfztvenoj dobroti nafzláđgyuje, jali knyemu uzdáne, jali nyega fzlavi, jali nyegovo pošfténye firi, jali na razfirénye pošfténya nyegovogh prilike, medulyicze & amp;c. cfiniti dáťe. XXVIII. pút: Kolikogod púti, u jutru, ũ podné, u vecfér fzfvetóga Troifztva Angyeofzkim profzlavlyéným fáli i pozdravlya.

<!-- 56. STRANICA -->
<pb n="56" facs="0057.jpg"/>

XXIX. pút: Kolikogod púti, na pošfténye fzfvetóga Troifztva, u jutru, fzvojá fzvahá mifzlyénýá, ricí, dilá, terplyenye, prikáxe, i namini, i priko dán onamo derxi; á u vecfér fzfvojú fzfvezft izkusává i grihe xali. XXX. pút: Kolikogod púti ove fzvete Congregácié od fzfvetóga Troifztva Virne, primloxi i firi.

</p>
</figure>

<graphic url="pics/graphic6.jpg"/>
<head></head>
<figDesc></figDesc>
</figure>

</div3>
</div2>
<!-- 57. STRANICA -->

<pb n="57" facs="0058.jpg"/>
 <div2 type="chapter" n="4" xml:id="DK1800-III-04">
 <figure>
 <graphic url="pics/graphic7.jpg"/>
 <head></head>
 <figDesc></figDesc>
 </figure>
 <head>CSETVERTO POGLAVJE.</head>
 <p>Od Regulaa ové Congregácie Szvétóga Troifztva.</p>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-04-01">
 <head><hi rend="center">PERVA REGULÁ.</hi>
 OD UPYZANYA.
 </hi></head>

<p><hi>D</hi>Alze xivi Bogh, na ovome fzvitu od fzvoj Virni, fiudé fáli, ú to ime, u ovo fzvéto i fzlavno Druftvo, fzvaki, koi Boga xivógh miluje, i Dufévno fpalzénye ifté, Kerfchanin, i Kerfchánka, Musko i Xenfzko, od kogámugod kolena, plemena, jezika, Réda, i Mifzta bio, bádavá, i brez pláché upifzatzé moxe fzvagda,

<!-- 58. STRANICA -->
 <pb n="58" facs="0059.jpg"/>
 návlaftitò na dán nedilyni fzvétóga Troifztva; Treché nedillyé po Vodokerfchu; Treché nedillyé korizmè; Treché nedillyé po ufzkerfzu; i drugé nedillyé Mifzécza Ruina. Otud na Duhovno Pafztirfztvo od Boga obráni Poftováni Plebánofí, Kakono na Duhovno fpalzénye Voditeli, mogu i fzámi fzebe, i pod nyimá buduče Virne, fzvagda datti upifzat, ovim nácfinom: Peti pút: Rázgovetnò iztomaczéchi Virnim fzvoim, pod praedikom, odluku, fzverhu, i Regule, ovoga fzvétogk Druftva, nekajim napoménu da u ovo fzveto Druftvo dadu fzami fzebe upifzat. II. pút: Razumiví vollyu nyinu, neka javé Poftovánome oczu Praefefu, kolikoije, hoijfze upifzat zaktivaju. III. pút: Poftováni otacz Praefes, fzvakome Poftovánom Plebánofu onoliko pòfzvècheni Czedulá imá pofzlati, kolikogod ije onde, kojifze zaktivaju upifzat u knyigu naféga fzvétogh Druftva.

</p>

</div3>
 <!-- 59. STRANICA -->
 <pb n="59" facs="0060.jpg"/>
 <div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-III-04-02">
 <head><hi rend="center">DRUGA REGULÁ.</hi>
 Od Náredbé Upifzánya.
 </hi></head>

<p><hi>K</hi>Oigod zaktivá, fzamoga fzebé, u ovo fzvétó Druftvo datti upifzat, ili ovde, ili doma kod Poftovánogh Plébánufa fzvóga. I. pút. Izpovidivífze od griháa, fzvéga Xivota, i fzvéto Tilo Boxié k fzebi primiví, fza fzvim imádé fzamóga fzebé odlucít i pofzvetit na fzlavu fzvétóga Troifztva, i na razlírénye fzlavé nyegové, i na to imádé fzamogh fzebé Závitom zadúxit. II. pút. Szvoje kerfztno ime, i prizime imá upifzat, jali upifzati dat, megyu Virne. III. pút. Onde taki, iz fzúda, godifnyéga fzáata ukazujuchi jednu czedulu imá fzebi izvaditi, izdruge fztráné, fzvoje ime neka upisé, jali upifzati dádé Ovim nácfinom i Poftováni Plébánofí fzvoje fzlífaocze imádú úpifzáne ámò pofzlat Poftovánome Oczu Praefefu

<!-- 60. STRANICA -->
 <pb n="60" facs="0061.jpg"/>
 koičeij u Album, aliti ú knyigu Bratinfzku upifzat.
 </p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="3" xml:id="DK1800-III-04-03">
 <head><hi rend="center">TRECHA REGULÁ.</hi>
 Od fzvakdafnye Falé.
 </hi></head>

<p><hi>P</hi>Oklem ovo fzveto Druftvo, na ovome fzvitu, prama odluké i fzvérhe fzvojé, duxno jefzt fzvetoga Troifztva fzvagda neprifzanczé fáiliti; uzti uzrok, koi fzegod u ovome fzvétom Druftvu náhodi imá dobro pámtit onogh fzáata godifuyéga, kogaje na czeduli 12. fzúda izvadio, Iermu vallyá, doklegod Xivujé, za oni czio fzáat, fzvaké godiné, fzvetoga Troifztva fáiliti, klecfечи poboxnò na koleni, i izgovoriví tri Angyeofzke kronicze, za buduče u ovom fzvetom Druftvu Virne, tojefzt <hi rend="italic">I. pút Xivim, za fzvaku Tilefznu i Duhovnu dobru fzrichu. II. pút, Búduchéu u fzmertnoi bolefti, za nyinu

<!-- 61. STRANICA -->
 <pb n="61" facs="0062.jpg"/>
 fzmert bláxenu. III. pút, Za Dúfje Mértvé Brache.</hi> Akolibi tkogod ni po fzebi, ni po kome drugome, ovu Boxiu szlusbu, nemogao dokonati, u oni nyegov fzáat, koimuje dopao, nék odberé fzebi, ilmu pri, ilimu poszlé onogh fzáata nyegovogh, drugi koigod fzáat, i zgodno Vrime, i onoga fzáata, kogáje obrao neka prikáxe i pofzvéti fzvétome Troifztvu, mifztó onoga fzáata, u kojem fzáatu valyalobi dagaje fálio. A gdi néjmá fzáati, neka fzebi odberé jali pria poldne, jali po poldnevu kojegod zgodno Vrime, za koié tri Angyeofzke kronicze moxe poboxno izgovoriti.

</p>
 </div3>

CSETVERTA REGULA.
Od Izvagdányé Poboxnofzti.

Oi ú ovo fzveto Druftvo fzamóga fzebe upifzao jefzte, izvan fzaata fzvoga godifnyéga, fzvaki dán

62. STRANICA

0063.jpg

na fzlavu fzvétóga Troifztva fzve fzvoje mifzli ricfi, i dilá, imáde naminit i polfzvétit; á térpnyene, i dobra dilá imáde prikázat fsvetóme Troifztvu, za Virne, koifze nahode u ovómé fsvétóme Druftvu, tojefzt, *I. pút, Xivim, za fzvaku tilefznu, i Duhovnu dobru fzrichu. II. pút, Buduchém ú fzmertnoi bolefzti, za nyinu fzmert fzrichnu. III. pút, Za Dúfe Mertvé Bráché.* Ofzim ovoga, fzváci dan tri pút, tojefzt u jutru, u póldne, i ú vecfer, klecfech na koleni, fsvetóga Troifztva imáde fálit, govoréchi: *Szvét, fsvét, fsvét Gofzpodin Bogh Sabbaoth, puna jefzt fva zemlya fzlavé njegové i fzlava Oczu, i fzinu, i fsvetóme, Duhu kako ú pocselu bí, i fzađ, i vazda, i uvike vikom. Amen.*

PETA REGULA.
Od poboxnofzti fzváké Nedillyé

Zvaki Nedilyni dán ovo fzveto Druftvo, imáde fzvoju fsvétu

63. STRANICA

0064.jpg

Mifzu i pod kojom Virni, zajednò, na gláfz, Angyeofzku kroniczu molé, za Virne koi jefzu ú ovoj Congregácizij, tojefzt: *I pút, Xivim, za fzvákú Tilefznu, i Duhovnu dobru fzrichu. II. pút, Buduchém u fzmertnoi bolefzti, za nyinu fzmert, blaxenu. III. pút, za Dusé mertvé Bráché.* Otud, akobi tko nemogao bitti na ovoj fsvétoj Mifzi; tú Angyeofzku kroniczu, na ovú odluku, jali doma s cfelyádma, jali akobi i tó nemoglo bitti, gdigod, na fzámú, imáde izmolit. A Poftováni Plébánofi (koifzu fzebe i fsvòje fzlifaocze megyu náfz upifzali) Doma, u Czerqui s Púkom zajednò, prid Mifzom, jali praedikom, ovu Angyeofzku kroniczu, na gláfz u jednò imádu molit. Iedna fztrána púka imáde izgovorit polák Viroványa Apofofztkóga, i polak ocfenafa, á drugu polu, druga fztrána púka. Opétjedna fztrána ima réchi: Svét, fsvét, fsvét &c. A drugá: Slava Oczu &c.

64. STRANICA

0065.jpg

U drugoj defzetini, opét drugá fztrána imá rechi: Svét, fsvét, fsvét, &c. á pervá: Szlava Oczu.

SESZTA REGULA.
Od godifnyé poboxnofzti.

Oklem ovo fsvéto Druftvo, priko godiné, pét vlafztiti fsvétkoviná imáde; tojefzt: Na dan nedilyni fsvétóga Troifztva. Tréché nedilye po Vodokerfchu. Tréché nedilyé korizmé. Tréché nedilye po Ufzkerfzu. Drugé nedilyé Mifzécza Rujna. Uzti uzrok, po ovi fsvéczi, Naipri na dan nedilyni fsvetoga Troifztva, tojefzt na pervoi fsvetkovini; i drugé nédilyé mifzécza Rujna, u jutru jefzt Procellion, pofzli toga, Macsárfzák, Nimacsák, fzlovaacsák, i Dalmatinfzka Praedika, u jednò, po rázlicfiti Mifzti. Pofzli ovoga fzvéga, pivána Veliká fsveta Mifza, pod

65. STRANICA

0066.jpg

kojom jefzt Offertorium. A po drugi dnevi fsvétkovni, naiprié govorifze Angyeofzka kronicza Macsárfzaki, pofzli nye, Praedika Macsárfzák. Potim Angyeofzák kronicza govorifze Nimacsaki, poszli nye Praedika nimacsák; po Praediki jefzte Procellion okolo prilike fsvétóga Troifztva; á poszli fzevágá ovogá, pivána Mifza jefzt, á pod nyom Offertorium. U ovi dnévi Poftovani Plebanofi (koi fzu u nafsému fzéetome Druftvu) ovu poboxnofzt i fzlusbu Boxiu, doma mogu fzverfíti. Akolibi tko od Bráché u ovi recfeni dnévi fsvetkovni, ovdi nomogao bitti, á on na komugod mifztu budné, imádefze izpovidit i pricfefztit, i jednu Angyeofzku kroniczu réchi, i kákvugod lemosfinu fziromau pruxiti; jali akobi to nemoglo bitti; neka ucfniiokojégod dílo od milofzégrya za one Virne koifze nahodé u ovome fsvetóme Druftvu,

66. STRANICA

0067.jpg

hovu dobru fzrichu. II. pót, Budúchém u fzmertnoj bolefzti, za njinu fzmert bláfenu. III. pút, Za Dúfe mértve Bráche.

SEZEDMÁ REGULA.

Od fzaverfiti Dobrotà.
</hi></head>

<p><hi>P</hi>Oklem <i>náfzje xivi Bógh zvaou u Druftvo, fzina fzóga, Gofpodina Ifzufza Ifzúkerfzta (a) i obrao náfz je ú nyemu, prinegoje fzviti fztvoren, da fzveti budnémo i brez pége prid liczem njegovim</i> (b) uz ti uzrok, da na ovome fzvitu, prid nyime fzverfitò hodimo, kako právi Szinovi nyegovi, potribnefzu nami ove fzlidchê fzverfite dobróte. Perva; Xiva Vira (c) po kojoj poznávfi Boga nalféga, i vidivfi nami prigotovlyeno nebefzko Mifzto naffe, mloga dobra dilá cfinimo (d) Druga; Jáko uffánye (e) po kojemu u fzvafcmu jakofze uzdá

<!-- 67. STRANICA -->

<pb n="67" facs="0068.jpg"/>

mo u Boga nalféga, i od nyega, bez fzvega dvouména cfekámo vicfnyi xivot (f) Trecha; Verhovna Boxia lyubav (g) s kojom Boga nalféga fzamò zarádi nyegá ifztozh, fzverhu fzvéga, iz czilogh fzerca nalfégh, lyubimo (h) IV.ta; prava lyubav ifzkernyega (i) s kojom bez obiránya, fzev kolike ifzkernye i blifxnye naffe, joft i zlotvore, zarádi Boga nalfégh lyubimo, kako i fzami fzebe (k) Vtá, duboká poznifzft (l) po kojoj poznávfi tilefze i Dukovne nevolye naffe, od fzviu náj nixie, iz právogh fzerca náhodimo i fzudimo mi fzami fzebe (m) VItá; Pofztidna cfiftocha (n) po kojoj, Um i pamét naffu, fzerce, ufztá, czilo Tilo i Dufu naffu, vazda, fzvagdí, prid fzvimá, u fzvafcmu, toliko pofztidnò cfifzto i poftenò derximo, da nitko ne more nikakovogh zlá protiva nam rechi (o) VIlmá; Ifztinito Duhovno Uboftvo aliti fziromaftvo (p) po kojoj

<!-- 68. STRANICA -->

<pb n="68" facs="0069.jpg"/>

joft i Gofzpoda, zarádi Boga, fzvako fvitovnye Gofzdodfzto, bogatfzto, i náfzladgyénya pogerdivfi i omerznufvi, kakono balegu (q) ifztoz ono iftu od Boga, ftoijm potribuje da mogu xivit (r) i u fzamome nyemu fze ifztoz náfzlagyujú na ovome fzvitu (s) VIII.má, obfztojecha Mira (t) po kojoj u jelu, pichu, i fsvafcmu, tako fzámi fzebé trizmenò derximo, da vazda i fzvagdí, ifztoz onoliko, i na tu fzverhu jidemo, piémo, fzpávámo, &c. da Bogu nalfému bolymá dallyè fzluxiti moxemo (u) IXtá; Tilefzno Duhovno namucfnye (x) po kojoj Tilo i Dufi naffoi, fzev kolike zle xelye nyine, takò zauzdámo, i pofztom, s difciplinom, s czilicim, i z drugojacfim na mucfnyém na fzlúxbu Boxiu natirujémo, da tilefznima i Duhovnimá poxelyényém fza fzvim umrivfi, jedinò ifztoz Bogu nalfém xivémo. X-ta, Szkrufena pokora (z) po kojoj

<!-- 69. STRANICA -->

<pb n="69" facs="0070.jpg"/>

grihe naffe szkrufenim iz szerca kajanyém placfuchi xalimo, gdismo milofztivnogh Boga nalfégh uvridili; otud Tilo Boxie cfeszto uxivajuch, vazda Cerqua Boxie jeszmo (aa) XIta; Míro uzterplyénye (bb) s kojim od Boga na náfz posláne fzvakojáke tileszne i Dukovne bicfeve radò podnoszimo (cc) XII-tá, poboxná pokornofzt (dd) s kojim, vollyu naffu, s vollyom Boxiom jako szasztavifvi i szajédinifvi, xelimo, dasze u szvacsemu vollya Boxia izpuni nad nami, otud vollye nalfé fza fzvim ofzlányámo na vollye sztarefiná nalfi (ee) XIII-tá, fzvahdafnýá poboxnóft (ff) po kojoj, szvaki dán, Vrilim molitvama, nalfima traximo pervószvéga Boxie krályészto i právdu nyegovu. (gg) XIV-ta, Umilyno milofzterdgye, po kom zarádi Boga fzev potribnike szveszerdò ú szvacfemu pomáxemo. (ii) XV-ta; právo priateľyfzto, po kom, szvako lukavtzt

<!-- 70. STRANICA -->

<pb n="70" facs="0071.jpg"/>

vo iz szerca nalfégh izgonifvi, szvimá pravò, govorimo, Virnò szluximo, i po nyinom dosztojánstvtu, nyi poftujémo (II) XIV-tá, fzvétò rasmiflyivanye (mm) u komu, szvieszto Dusé nalfé pogledávfi, iz praznoszt ovogh szvita dobrotami ze nebeszkima primirifvi, na szlusbu Boxiu szami fzebe fza fzvim dájémo. (nn) Po ovima Dobrotami, poklem fzvimá nami u Ráj ulizti vallyádé, zato fzvaki Viran, u ovima Dobrotami imádé okrétan bitti, i pria izpovidi fzvojé promotrit imádé: gdi, kadé, s koim nacfinom, uzko i uzrok je fzagrifio protiv kojégod dobroté.

</p>

<p><i>(a) I. Cor. I.v.9. (b) Eph. I.v.4. (c) Heb. II.v.6. (d) Jac. 2.v.14. (e) Prov. 3.v.5. (f) Heb. 6.v.19. (g) Deut. 6.v.5. (h) Matth. 22.v.36 (i) Luc. 10.v.27 (k) Mar. 12.v.31. (l) Eccl. 3.v.20. (m) Pfál. 21.v.7. (n) I. Tim. 2.v.2 (o) Tit. 2.v.8. (p) Math. 5.v.3. (q) Phil. 3.v.18. (r) Prov. 30.v.8. (s) Efth. 14.v.18. (t) Eccl. 37.v.32. (u) I. Cor. 10.v.13. (x) 2. Cor. 4.10. (y) Gal. 2.v.19. (z) Math. 2.v.2 (aa) I.

<!-- 71. STRANICA -->

<pb n="71" facs="0072.jpg"/>

Cor. 3.v.16. (bb) Hebr. 10.v.36. (cc) Job. 13.v.16. (dd) I. Reg. 15.v.28. (ee) Hebr. 14.v.17. (ff) I. Theff. 5.v.17. (gg) Math. 6.v.33. (hh) Luc. 6.v.33. (ii) Eccl. 4.v.10. (kk) Prov. 17.v.17. (ll) Prov. 3.v.29. (mm) I. Tim. 4.v.15. (nn) Pfalm. 38.v.4.</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="8" xml:id="DK1800-III-04-08">

<head><i>center</i>OSZMA REGULA.

Od milofzterdni Diláa.

</hi></head>

<p><hi>D</hi>A' ovoga fzvétogh Druftva Virni, kakono obráni fzinovi Boxii, po dobri dili ifztino i czilo ucfiné zvánje i obránye nyino (a) fzvaki Viran, priko godine, u blagodivni fzanduk ovoga fzvétogh Druftva, pod Offertoriom imádé metnuti tri novcza, jali tri groficka, villé, ja mané, u koima novczi, poklemfze malaan i tanakan dohodak vidí, nato gledeh, níkká Macfarfzka Gofzpoda koima imená Jefzu popifzána na nebu (b) u knygi xivujuhegh Jagancza (c) ne kupech fzebi blágo na Zemlyi, nego

<!-- 72. STRANICA -->

<pb n="72" facs="0073.jpg"/>

na nebu (d) ifztinitu i obfztojechu Fundatiu u glavni novczi pofztaviti hoche, od kogá glávnoh, godifnyi dohodak u blagodvni fzanduk pofztavitfze hoche, i odonud fzvaké godine troje ubogi i fzirotinfzke Dicze zaoditfze hoche i pofzlachefze

na skule; Tri na zanát datifze hoche, á pozfli kad naucfé ozfloboditi; Trima ubogim i fzirotinfzkim Divojkama dalze poštenò Udomiti mogú, flogodchefze pomochi datti. Ofzim fzvoga ovogá, vazda na mládo lito, Doctor aliti líkár, Berberin, i Apotekár izplatifze hoche. Od ovi fto, ofztané, Bolefztnikom, i potribnikom, priko goginé podilitfze hoche iz fzanuka blago divnóga, koiche imati tri klyùcfa, jedán imádé sztajat kod P. Ocza Praeféfa, drugi, i trechi, kod fzivtzké Goszpodé.

</p>

<p><hi rend="italic">(a) 2. Pet 2.v19. (b) Luc. 10.v.20. (c) Apoc. 21.v.27. (d) Math. 6.v.20.</hi></p>

</div3>

<!-- 73. STRANICA -->

<pb n="73" facs="0074.jpg"/>

<div3 type="subchapter" n="9" xml:id="DK1800-III-04-09">

<head><hi rend="center">DEVETA REGULA.</div>

Od boléfzni i Mertvi Virni.

</hi></head>

<p><hi>K</hi>Akófze koi iz megyu Virni ovogh fsvétogh Druftva razboli, odma nechafze dá ná glafz Poftovánome Oczu Praefefu, koi po fzvome moguftvu, koliko jáki budé, i po fzebi, i po drugima imatiché fztarofzt na nyega, á navlafztitò na Dufu nyegovu. Ako fzvójegh neuzimádé, i potribit budé, daticemu jednu czedulu, daga Doctor iliti Líkár, jali Berberin náglédá, i Apotekár likarie da mu prigotovi i dádé. Akolí tko iz megyu Virni Umré, czedula nyegova ona, koja jezft godifnyégh fzáata nyegovogh ukazivala, imáfze datti P. Oczu Praefefu, koiche ime nyegovo upifzat u knyigu; a onoga fzáata, koi je bio na nyegovoi czeduli, upifzache pa drugu czedulu i metnuvf i fúzú,

<!-- 74. STRANICA -->

<pb n="74" facs="0075.jpg"/>

datiche drugomu kadfze upifzujú. A ime umerloga Bratá imáfze navifztit odmá ú fzlidéchu Nedilyu fzvímá Virnim, koiche za dufu nyegovu, pod fsvétom Mifzom izmoliti Angyeofzku kroniczu, Akolibi koi od Fundatóra, aliti Dobrocfinioczá Umró, po Ugovorényu P. Ocza Praeféfa i ofztálé Bráche, prama nyegovogh dofztoiánfztva, imádufze za Dufu nyegovu fzlusbe Boxie cfinit.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="10" xml:id="DK1800-III-04-10">

<head><hi rend="center">DESZETA REGULA.</div>

Od Náredbé.

</hi></head>

<p><hi>N</hi>Aipofzlé, da u ovome fsvetome Druftvu, fzváká poštenò i po rédu budnu I. Cor. 14. v 40. fzváké godiné Poftováni Otacz Praefes, imádé solfzálom Brachom fztariom, ovoga fsvétogh Druftva dogovor i viche dextrati I. pút, od razlírénýa fsvetóga Troifztva. II. pút, od Dohodka fsvetogh ovogh Druftva. III. pút, od fzirotáa i Potribnikáa.

</p>

</div3>

</div2>

<!-- 75. STRANICA -->

<pb n="75" facs="0076.jpg"/>

<div2 type="chapter" n="5" xml:id="DK1800-III-05">

<figure>

<graphic url="pics/graphic8.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

<head>PETO POGLAVJE.</head>

<p>Od Litaniáa.</p>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-05-01">

<head><hi rend="center">PERVE LITANIE.</div>

U trimá kipovi aliti fzbftvi Buduchemu, k Iedinome Boxánfztvu.

</hi></head>

<p><hi>S</hi>zvét, fsvét, fsvét Adonai Bogh, (a) fzmiluj fze nami.

Szvét, fsvét, fsvét Gofzpodm Bogh Sabbaoth (b) fzmilujfze nami.

Szvét, fsvét, fsvét Bogh fsviu Bogóva (c) fzmilujfze nami.

Brez pocséla, i bezkrajno Vikovicfnye Bitfvo (d) fzmilujfze nami.

Vazda Xivujuchá fsveta Neumerlofzti, (e) fzmilujfze nami.

<!-- 76. STRANICA -->

<pb n="76" facs="0077.jpg"/>

Szvagdi buduché bezkráino Velicsánfztvo. (f)

Cfudna Boxanstvena Nevidovnofzti. (g)

Bez kraja bezkráiná verhovná blaxenofzti. (h)
 U tvojoj dobroti Neprominlyvofzti. (i)
 Szakaâ Nadometnuché fztrahotno Gofpodárfzto. (k)
 Nebo i Zemlyu fztvorécke fztáro fzvemogufzto. (l)
 Nad fzvákímá gofpodujúche vikovicfnye Gofzpodfzto. (m)
 Verhovne milofzti i umilyfztvá prífzvetá praviczó. (n)
 Szvaké fzverfítofzti neizmíra Dobroto. (o)
 Iednogh bicha i Náravi puno fzveto Troifzto. (p)
 U Trimá kipovi jedino Boxánfzto. (q)
 Szvakâ Vidéche i upravlyajucha Mudrofzti. (r)
 [vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Szmiluifze nami.
 <!-- 77. STRANICA -->
 <pb n="77" facs="0078.jpg"/>
 Szvakâ derxeche i nofzeché jákofzti (s)
 Szvakâ Xivéche i pazéché verhovnofzti (t)
 Szvakâ polfzvetyjuche fzlávná fzveto fzti. (u)
 Bezkrájne fzvítlofzti nefztvorena lipoto. [x]
 Megyu Trima fzbftvi nerazdillyena jednocho. (y)
 Jedna Boxánfztvena vollyo, Náravi, jednáka fzlavo. (z)
 Od fzvako jákogh griha, Ofzlobodi Náfz Boxánfzto.
 Od Tilefznogh pogibéllyá; Ofzlobodi Náfz Boxánfzto.
 Od Zlé fzmerti; Ofzlobidi Náfz Boxánfzto.
 Od tvoje fzerditofzti; Ofzlobodi Náfz Boxánfzto.
 Od múká pakleni.
 Od fzvaki Zli Xivíná.
 Po tvóme vikovicfnyem bichu, bezkráínofzti i neumerlofzti.
 [dvije vitičaste zagrade na desnoj margini upotpunjuju okomiti tekstovi]: Szmiluifze nami.

Ofzlobodi.

<!-- 78. STRANICA -->
 <pb n="78" facs="0079.jpg"/>
 Po tvojoj bláxenofzti, fzlavi, i Gofzpodfzto.
 Po tvojoj neprominlyvofzti, Boxánfzto i Gofzpodarfzto.
 Po tvóme fzvemogufzto, jákofzti, i dobroti.
 Po tvojoj Nevidnofzti, lipoti i i praviczí.
 Po tvojoj milofzrdnofzti, mudrofzti, Velicsánfzto.
 Mí fztvolénye Tvoje, molimo te ufzlífi Náfz.
 Da u právoj Viri,uffányu, Boxioj lyubavi do fzverhé obfztoimo.
 Da u cfífztochi praviczí, i milofzrdnofzti tebi fzluximo.
 Da u poniznofzti, poboxnofzti, i neuvriefzti vazda xivimo.
 Da fzmireni, polfztidni, pokorni budémo.
 Dafze u fzvakoj dobroti, i fzverfítofzti vazda zabavimo.
 Dafze fzvagdi mirnò,umilynò, i poboxno nofzimo.
 [dvije vitičaste zagrade na desnoj margini upotpunjuju okomiti tekstovi]: Ofzlobod Náfz Boxánfzto.

Molimo te ufzlífi náfz.

<!-- 79. STRANICA -->
 <pb n="79" facs="0080.jpg"/>
 Da Tílu, fzvitu Gyávlu ní ucfem ne godimo
 Da tebe fzámò iz czilogh fzercza, Dúfe i fznágé vazda lyubimo.
 Da fzamò ífztom tebi Xivémo, tebe fálimo, i tebi mrémo.
 [vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Molimo te &c.
 O ne fztvoreno Vikovicfnye Boxánfzto; Pomozi Náfz na Ovâa.
 O bezkraja bezkrájna Boxánfztvena fzverfítofzti. Daj nam fznágu na ovâa.
 U Trimá fzbftvi nerazdilyena jednocha. Pomozi náfz na ovâ.
 </p>

<p><hi rend="italic">(a) Exod. 6.v.3. (b) Ifai. 6.v.3. (c) Pfal. 49.v.1. (d) 2 Efzd. 9.v.5. (e) I. Tim. 6.v.16. (f) Bar. 3.v.25. (g) Joan 1.v.18. (h) Ifa. 64.v.4. (i) Malath 3.v.6. (k) Pfal. 46.v.4. (l) Gen 1.v.9. (m) Exord 34.v.6. (n) Joel 2.v.13. (o) Exod. 33.v.19. (p) I. Joan. 5.v.7. (q) Joan. 10.v.30. (r) Hebr. 4.v.13. (s) Eccl. 34.v.13. (t) I. Tim. 6.v.13. (u) Exod. 15.v.11. (x) Sap. 13.v.3. (y) Joan 10.v.38. (z) Joan. 10.v.38.</hi>

</p>

</div3>

<!-- 80. STRANICA -->
 <pb n="80" facs="0081.jpg"/>
 <div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-III-05-02">
 <figure>

<graphic url="pics/graphic9.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

<head><hi rend="center">DRUGE LITANIAE</head>

U jednom Boxánfztvu buduchim k Trima Boxánfštenim fzobftvami.

</hi></head>

<p><hi>N</hi>Erogyeni Otacz (a) Szmilujfze nami.

Od ocza rodgyeni fzinu (b) fzmilujfze nami.

Od oboj izhodechi Duh Szveti (c) fzmilujfze &c.

Szvet, fzvet, fzet Gofzpodin Bogh Sabbaoth (d) fzmilujfze nami.

Szvet, fzvet, fzet fzmoguchi Gofzpodin Bogh (e) fzmilujfze nami.

Abrahamov Bogh, Ilaakov Bogh, Jakovlyev Bogh (f) fzmilujfze nami.

<!-- 81. STRANICA -->

<pb n="81" facs="0082.jpg"/>

Otacz, fzin, i Duh fzveti (g)

Gofzpodin Bogh otacz Gofzpodin Bogh fzin, Gofzpodin Bogh fzveti. (h)

Od vika otacz, od vika fzin, od vika Duh fzveti. (i)

Neumerli i nevidovni otacz, neumerli i nevidovni fzin, neumerli i nevidovni Duh fzveti. (k)

Szvmoguchi otacz, fzmoguchi fzin, fzmoguchi Duh fzveti. (l)

Bezkrájne dobroté otacz, bezkrájne dobrote fzin, bezkrájne dobroté Duh fzveti. (m)

Verhovnogh Gofzpodfztva otacz, Verhovnogh Gofzpodfztva fzin, Verhovnogh Gofzpodfztva Duh

fzveti. (n)

Vicnyéga blaxénfztva otacz, vicnyéga blaxénfztva fzin, vicnyéga blaxénfztva Duh fzveti. (o)

Primilofztivi otacz, primilofztivi fzin, primilofztivi Duh fzveti. (p)

[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Szmilújuče nami.

<!-- 82. STRANICA -->

<pb n="82" facs="0083.jpg"/>

Bezkrájne Mudriné, fzetinyé i lipoté otacz, bezkrájne mudriné, fzetinyé i lipoté fzin, bezkrájne

mudriné, fzetinye i lipoté Duh fzveti. (q)

Szvorirelyu otacz, odkupitelyu fzin, utifitelyu nas Duh fzveti. (r)

Paftitelyu otacz, paftitelyu fzin, paftitelyu nas Duh fzveti. (s)

[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Szmilujfze nami.

Od fzvakogh zabludénya, ofzlobodi náfz fzveta Troicz.

Od fzvaké uffane-gubnofzti,

Od fzvaké na dobro-linofzti,

Od fzvakojákogh griha,

Od pogáná i odmetniká,

Od fzvakojáki zlij lyudij,

Od zviradij, i naudni xiviná,

Od Gyavolá i zli Duhová,

Od tilefznii i fzvitzkij napafztij,

Od fzvakojákogh zlá tilefznogh i Duhovnogh,

Po fzinovglem porogyenyu, fzkjmlžeje od ocza rodio, i fzvu

[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Ofzlobodi náfz. Szvéta Troicza

<!-- 83. STRANICA -->

<pb n="83" facs="0084.jpg"/>

Boxanfztvenu dobrotu od nyega uzeo,

Po izhodényu Duhá fzvétogh, s kojom od ocza i fzina jednako izhodi,

Po fzlavi Boxanfztvenoj, s kojom fzobftva aliti kipovi Boxanfztveni fzami fzebe fzlavé,

[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Ofzl. náfz fzv. Troicz.

Mi fzvetogh Troifztva fzlusbeniczi, Molimo te ufzlify náfz.

Da fzvetu Troiczu pravò Virujémo fzlavimo, i poftujemo.

Da nyegovu fzlavu i poftényé, fzvudé i vazda firimo.

Da fzvakim mislyényém, ricfjom i dilom nyega vífzimo.

Da fze ifztom u nyemu nafzladgyujemo, vezelimo, i radujémo,

Da fze u razmislyényu Boxanfztvené dobroté nyegové bavimo,

Da na fzvitu ovome, fzvud prid nyim fzverfítò hodimo,

Da u fzvenu viku naflemu, nohom i danyom neprilztanczè nyagá fálimo,

[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Molimo te ufzlify náfz.

<!-- 84. STRANICA -->

<pb n="84" facs="0085.jpg"/>

Da na drugome fzvitu od licza do licza nyega vídimo, Molimo te ufzlify náfz.

O ne razdiljeno fzvetu Troifztvo, fzmilujfze nami.

U Trima fzobftvi jedno Gofzpodfztvo, fzmilujfze nami.

Jedna Naravi, jedna Vollyo, jedno blaxénfztvo, fzmilujfze nami.

</p>

<p><hi rend="italic">(a) Joan. 5.v.26. (b) Pfal. 2.v.7. (c) Gal. 4.v.6. (d) Ifa. 6.v.3. (e) Aoc. 4.v.8. (f) Tob. 7.v.15. (g) Eccl. v.8. (h) Math. 28.v.19.

(i) (k) (l) &c. I Joan. 5.v.7.</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="3" xml:id="DK1800-IIII-05-03">
<head><hi rend="center">TRECHE LITANIAE.
K Oczu Bogu.
</hi></head>

<p><hi>S</hi>Zina Boga Roditelly Otacz, (a) fmiluljze nami.
Kerfzta Ifzufza (b) fzmiluljze nami. Szvakom fztvorényu Xivome Pafzitylu Otacz (c) fzmiluljze
nami.

Nebefzki milofztivni Otaz nas, Koi jefzi na nebéfzi (d) fzmilajfze nami.
<!-- 85. STRANICA -->
<pb n="85" facs="0086.jpg"/>
Nebefzki milofztivni Otacz nas, Od kogá fzakofze ocfanfzto nazivlyé na nebu i na Zemlyi, (e)
fzmiluljze nami.

[vitičastu zagradu na lijevoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Nebefzki milofztivni Otacz nas.
Koi fztarofzt imádé na fzvakaá (f)
Koi izbroi Vláfzi glávě nalfě, (g)
Koi fžuncze Tvoje izhoditi cfinis na dobre i na zle (h)
Koi dajés kifú na pravedne i na laxcze, (i)
Cfie ruke Tilo nalfě u Majkinoj utrobi fzaftzavile jefzu (k)
Koi fzi náfz koxom i Méfzom za odio i s Kofztima is xila mi u jedno fzaздаo. (l)
Koi fzi Tilo nalfě Duhom xivim nadahnuo, (m)
Koi fzi Dufu nalfu na obraz i priliku Tvoju fztvorio, (n)
Koi náfz, kakono Dojka na ruka tvoi nofzas, (o)

[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Szmiluljze nami.
[vitičastu zagradu na lijevoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Nebefzki milofztivni Otacz nas,
<!-- 86. STRANICA -->
<pb n="86" facs="0087.jpg"/>
Koi fzi takvu lyubav dao nami dafze Boxij fzinovi nazivlyémo i búdemo (p)
Koi fzi náfz prizvao u Druftvo fžina Tvoga Ifzufza Gofzpodina nalfěga, (q)
Koi fzi jedinó rodgyenoga fžina tvoga na fžviti ovi pofzlao, du xivemo po nyemu, (r)
Koi fzi náfz obrao u nyemu pria fžvorénya ovogh fžvita da fžviti budémo, (s)
Koi fzi náfz za fžinove tvoje prifatío, jofť kaděfze ni rodili ni fžzmo, (t)
Koi napoklon, iz tvoje milofzti zvaó náfz jefzi za pofaliti fžlavu milofztivnofzti tvoje (x)
Koi pomanye ucfinio jefzi náfz, jedno malo od Angyéláa, fžlavom ipofštenyem okrunio náfz jefzi (y)
[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Szmiluljze nami.
<!-- 87. STRANICA -->
<pb n="87" facs="0088.jpg"/>
Nebefzki milofztivni Otacz nas, Koi fzi fzvakaá pod noge nalfě pofztavio, Ovcze, volove, i fžve

polfzko zvirje, (z) fzmiluljze nami.

O nebefzki fžlatki otacz! bud milofztiv namj.
O lyublyeni nas fžvoritellyu! bud mileftiv nami.
Od fžvaké oholofzti,
Od fžvaké lakomofzti,
Od fžvaké bludnofzti,
Od fžvaké nénavidofzti,
Od fžvaké proxderlofzti,
Od fžvaké fžerditofzti,
Od fžvaké nádobro linofzti,
Po tvojoj Boxánfztvenoi bezkrajnoj Dobroti,
Po Tvojj fžvij Dilij,
Po Tvojoj ocfevnoj lyubavi, koju imás k nami,
[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Ofžlobodi náfz ocze Boxe.
Mí prifacheni fžinovi Tvoi, Molimo Te ufžlifi náfz.
Dafze vazda fžvudé fžveti Ime Tvoje, Molimo Te ufžlifi náfz.
<!-- 88. STRANICA -->
<pb n="88" facs="0089.jpg"/>
Da kralyevfzto Tvoje k nami prigye,
Da budne vollya Tvoja, kako na, nebu, tako i na Zemlyi,
Da kruha nalfěga fžvakdanyéga dades nami danafz,
Da oprofzti nami grihe nalfě,
Da náfz u napafz uvefzti ne dopufzti,
Da náfz od fžvakoga zla izbavis,
[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Molimo Te ufžlifi náfz.
O nebefzki Pafzitylu nas! fzmiluljze nami.
O nas Milofztivni fžtvoritellyu, fzmiluljze nami
O nas vicfnyí i fžveti Gofzpodine, fmluljze nami.
</p>

<p><hi rend="italic">(a) Pfal. 2.v.7. (b) Ephef. 1.v.3. (c) Sap. 6.v.8. (d) Math 6.v.9. (e) Ephef. 3.v.15 (f) Sap. 12.v.13. (g) Math. 10.v.30. (h) Matth. 5.v.45. (i) Ibidem. (k) Job.10.v.8. (l) Ibidem. (m) Sap. 15.v.11. (n) Gen. 1.v.26. (o) Ofee II.v.2. (p) I. Joan. 3.v.1. (q) I. Cor. I.v.9. (r) I. Joan 4.v.9. (s) Ephef. 1.v.4. (t) Rom. 9.v.11. (u) Rom. 9.v.24. (x) Ephef. 1.v.5. (y) Pfal. 8.v.6. (z) Ibidem.</hi></p>

</div3>

<!-- 89. STRANICA -->

<pb n="89" facs="0090.jpg"/>

<div3 type="subchapter" n="4" xml:id="DK1800-IIIII-05-04">

<figure>

<graphic url="pics/graphic10.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

<head><hi rend="center">CSETVERTE LITANIE</hi></head>

K Szinu Bogu.

</hi></head>

<p><hi>O</hi>Cza Boga fzine (a) fzmilujfze nami.

Ocza Boga Priliko (b) fzmilujfze nami.

Ocza Boga Ricfi (c) fzmilujfze nami.

Xivóga Boga fzine j jedino rogyeni fzinu koi u nidri oczu jeŷzi, (d)

Xivóga Boga fzine, Boxia mudrofzti, i znánye, i viŷzino Bogatŷtva nyegova. (e) fzmilujfze nami.

Xivóga Boga fzine, u komu fŷve blágo znányu, i Mudrine Boxie, fzakrivene jeŷzte. (f) fzmilujfze

nami.

Xivóga Boga fzine, prid cfijm ocŷima, niŷta fzakriveno nie, (g) fzmilujfze nami.

<!-- 90. STRANICA -->

<pb n="90" facs="0091.jpg"/>

Xivóga Boga fzine, prid kime nie fztvorénya nevidovnoh. (h) fzmilujfze nami.

Xivóga Boga fzine, prid kime pria nego fztvorena jeŷzu, fŷvaká zaná jeŷzu, (i)

Xivóga Boga Szine, prid cfijm ocŷima fŷvi lyudŷzi putovi otvoreni jeŷzu. (k)

Xivóga Boga Szine, koi vidis lyudŷzká fŷercza, i tájine nyihne, (l)

Xivóga Boga Szine, koi zdaleka razumiés mislyenyá naŷlá (m)

Xivóga Boga Szine, kogá ocŷi mlogò fŷvitlie jeŷzu od Szuncza (n)

Xivóga Boga Szine, koi znádés fŷtvári profaŷzte, á od doŷaŷtjij fŷúd cfinis, (o)

Xivóga Boga Szine, koi znádés fŷváke poŷŷlednye véŷti, i fŷtarine, (p)

Xivóga Boga Szine, koi otainy znanacz jeŷzi, i fŷvaká znás pria nego jeŷzu, (q)

[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Szmilujfze nami.

<!-- 91. STRANICA -->

<pb n="91" facs="0092.jpg"/>

Xivóga Boga Szine, koi fŷkrózi vidis fŷvitŷka zlaménya, objavivŷi profaŷzte i doŷaŷche viŷti, (r)

Xivóga Boga Szine, koi cfovjku objávis i zlá, i dobrá, pria negofŷu priŷŷpila. (s)

Xivóga Boga Szine, prid cfijm ocŷimá fŷvaka gola, i otkrivena jeŷzu, (t)

Xivóga Boga Szine, koi poznájés lyudŷzka fŷvá, díla (u)

Xivóga Boga Szine, koi brois mloxinu zŷizda i fŷvakú imenom nazivlyés, (x)

Xivóga Boga Szine, koi fŷvaku lyudŷzku fŷtopu promotris, (y)

Xivóga Boga Sziné, koi lyudŷzko fŷercze progŷlédas, i bubrége ny ne izkufás (z)

[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Szmilujfze nami.

O bezkrájna Boxanfŷtvena mudrina! fzmilujfze nami.

O ne fztvoreno Znanye! fzmiluiŷze nami.

<!-- 92. STRANICA -->

<pb n="92" facs="0093.jpg"/>

Od fŷvaké opáké fŷvitŷké mudriné, fzmilujfze nami.

Od fŷvakogh naudnoh tileŷznogh nauka,

Od fŷvake lukavé mudrofzti,

Od fŷzaké duhovné neznánofzti,

Od fŷvakojáké fŷlipo dílnofzti,

Po tvojemu Vičnyemu porodgyenyu, koje od oczu imádes,

Po tvojoj bezkrájnoj mudrofzti,

Po tvojemu ne fztvorenom znányu

Po tvojemu Boxanfŷtvu,

Po tvojoj Boxanfŷtvenoj dobroti,

Po tvoji Boxanfŷtvenij díllj,

Tebe molimo uslišpi nas.

Mi Nenaucfnj.

Da fŷtvoiom Boxanfŷtvenom mudrofŷchu razum náŷŷu profŷvitlis,

Da fŷvakud odhodéchu pamét naŷŷu, Znányém tvoim potverdis,

Dana zlo prignutu volyu naŷŷu, na fŷvetu mudrofŷt vodis,

Da po tvojoj fŷvetoi mudrofŷti, i znányu fŷvakáa upoŷŷlujemo,

[vitičastu zagrađu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Tebe molimo uslišpi nas.

<!-- 93. STRANICA -->

<pb n="93" facs="0094.jpg"/>

Da mudrò i razumnò vazda, u fšvacfemu hodimo; fšmiluiŕže nami.

Xivóga Boga Szine, fšmiluiŕzé nami.

Priliko nevidovnoĝ Boga, fšmiluiŕže námi.

Mudrofšti i Znánya blagodiŕni Domu, fšmiluiŕže námi.

</p>

<p><hi rend="italic">(a) Pŕal. v.7. (b) 2. Cor. 4.v.4. (c) Joan. 1.v.1. (d) Joan. 1.v.18. (e) Rom. II.v.33. (f) Coloff. 2.v.3. (g) Eccl. 39.v.42. (h) Hebr. 4.v.14. (i) Eccl. 23.v.19. (k) Prov. 16.v.2. (l) Eccl. 23.v.28. (m) Pŕal. 138.v.5. [nedostaju bilješke n, o i p uz tekst na str. 81] (q) Dan. 13.v.42. (r) Eccl. 42.v.19. (s) Iŕa. 48.v.3. (t) Hebr. 4.13. (u) Eccl. 16.v.20. (x) Pŕal. 146.v.4. (y) Job. 34.v.21. (z) Jerem. 17.v.10.</hi>

</p>

<figure>

<graphic url="pics/graphic11.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

</div3>

<!-- 94. STRANICA -->

<pb n="94" facs="0095.jpg"/>

<div3 type="subchapter" n="5" xml:id="DK1800-IIIII-05-05">

<figure>

<graphic url="pics/graphic12.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

<head><hi rend="center">PETE LITANIE</hi>

K fšvetóme Duhu Bogu.

</hi></head>

<p><hi>D</hi>Uh Mudrofšti i Raznmnofšti, Szmilujŕže nami.

Dúh fšzavéŕŕti i jakofšti, fšmiluiŕže nami.

Duh Znánya i cfudŕfšnofšti Boxánŕŕtvene, fšmiluiŕže nami.

Utiŕitelju Duh Szvétí, koi s oczéem i Szinom jedán Bóĝh jéŕŕi (a) fšmilujŕže nami.

Utiŕitelju Duh fšzeti, koi od ocza i Szina iz hodis (b)

Utiŕitelju Dúh fšvétí koi od Iŕzuckerŕŕta fšvidocfanŕŕtvo cfinis, Szmilujŕže nami.

Utiŕitelju Dúh fšvétí, koi náŕŕ fšvaku práŕvdu ucŕŕis, (d)

<!-- 95. STRANICA -->

<pb n="95" facs="0096.jpg"/>

Utiŕitelju Duh fšvétí, koi pritis fšvitu kroz grih fšzúd, i práŕvdu, (e) fšmilujŕže nami.

Utiŕitelju Dúh fšvétí, koi, ne oŕŕlobis Pogerdnika od ulžna nyegovi. (f)

Utiŕitelju Duh fšvétí, koi, napunis okrugofšŕ Zemlyè (g)

Utiŕitelju Duh Szvétí, koi fšvaká promotris, joŕŕt i duboke véŕŕti Boxanŕŕtvene, (h)

Utiŕitelju Duh Szvétí, koi fše molis za naŕŕ s neizreŕfenij uzdiŕŕányii, (i)

Utiŕitelju Duh Szvétí, po kome lyubav Boxanŕŕtvena ulivena jeŕŕt u fšzerca naŕŕa, (k)

Utiŕitelju Dúh Szvétí, koi pomáŕes fšzlabofšŕ naŕŕu, (l)

Utiŕitelju Duh Szvétí, koi po Viri cíŕŕŕŕis fšzerzá naŕŕaá, (m)

Utiŕitelju Duh Szvétí, koi u Duŕu zlo hotéchu neulizes, (n)

Utiŕitelju Duh Szvétí, koi u utrobi

[vitičastu zagrađu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Szmiluiŕže nami.

<!-- 96. STRANICA -->

<pb n="96" facs="0097.jpg"/>

bi Divicze Mariae Szinu Bogu pribivaliŕte fšgotovio jeŕŕi, (o)

Utiŕitelju Duh fšzeti, koi na kerŕtenoĝ Iŕzuckerŕŕta, u priliki goluba pao jeŕŕi, (p)

Utiŕitelju Duh Szveti, koi na Duhove, u priliki ognjeviti jezík na Apoŕtole pao jeŕŕi, (q)

Utiŕitelju Duh Szvétí, s cfiom Kripofšzchu Apoŕtoli Iŕzuckerŕŕta fšzlobodnó glaŕŕŕili jéŕŕu, (r)

Utiŕitelju Duh fšzeti, koi u fšzvetoj Májki Czerqvi Duhovnijm Naucŕŕiteljem dao jeŕŕi ufŕŕa i

mudrofšŕ, portiv koje fšŕŕti ni ŕŕa réchi protivniczi nemogú, (s)

Utiŕitelju Duh Szvétí, koi naŕŕ iz táŕŕnofšti u tvoju cfudnovatú fšzvitloŕŕŕ zŕao jéŕŕi,

Utiŕitelju Duh Szvétí, koi s námi oŕŕŕajés do fšzkoncláványu fšzŕita, (u)

[vitičastu zagrađu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Szmiluiŕže nami.

<!-- 97. STRANICA -->

<pb n="97" facs="0098.jpg"/>

Duh od milofšŕti Radofšti, i Mirnofšti, Bud milofšŕŕiv námi.

Dúh od terpénya, umilnoŕŕti dobroté, Bud milofšŕŕiv námi.

Duh od krotkofšŕti, Vire, i Mira, Bud milofšŕŕiv námi.

Od fšzŕake tileŕŕné i Duhovne ruxnoché,

Od ľzlipogh pouzdána u Boxie milofzergye, i od uffánye gublyénya,
Od párbe protiv ifztiné poznáné,
Od nenavidofzti protiv lyubavi ľfzkérnyégh,
Od bezpokornofzti,
Od ľzvakogh gyavolfzkogh lukávftva,
Od ľzvakóga zlogh Duha,
Po tvomu viefnyému od ocza i Szina iz hodényu,
Po tvomu bezkrajnom Boxánftvu.
Po tvojemu Boxánftvenom ľzobftvu,
Po tvoij ľzvji dilij Boxánftvenij,
[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Bud milofztiv námi.

<!-- 98. STRANICA -->

<pb n="98" facs="0099.jpg"/>

Mi ľzvetogh Troifftva ľzluxbeniczi Molimo te ufzľifí náfz.
Da po Dufí xivemo, i po Dufí hodimo, Molimo te ufzľifí uáfz.
Da po Dufí hodech tieľfzna zaktiványá nedokonávámóMolimote ufzľifí náfz.
Da ľzvakome Duhu nevirujémo, nego da izkuľámó Duhove jeľzuli od Boga? Molimo te ufzľifí náfz.
Da Grifníke ucľfmo s krotkofzchom, Molimo te ufzľifí náfz.
Da u Duhu ľziémo, i u Duhu xanyémo xivot viefnyí, Molimo te ufzľifí náfz.
Da nikakvoga griha neucľfinimo, Molimo te ufzľifí náfz.
Da u ľzvakoľákóľ dobroti i ľzvérfítóľzti, vazda prid Bogom hodimo, Molimote ufzľifí náfz.
Duh od ľákóľzti, milofzti, i triznoche, Bud milofztiv námi.
Duh od poniznofzti,čľfľztoche i právde, Bud milofztiv námi.

<!-- 99. STRANICA -->

<pb n="99" facs="0100.jpg"/>

Duh od Vire, uffányá, i lyubavi Boxie, Bud milofztiv námi.
</p>

<p><hi rend="italic">(a) Joan. 5.v.7. (b) Joan. 15.v.26. (c) Ibidem. (d) Joan. 16.v.13. (e) Joan. 16.v.8. (f) Sap. 1.v.6. (g) Ibid. v.7. (h) I. Cor. 2.v.10. (i) Rom. 8.v.26. (k) Rom. 5.v.5. (l) Rom. 8.v.26. (m) Act. 15.v.19. (n) Sap. 1.v.4. (o) Luc. 1.v.35. (p) Math. 3.v.16. (q) Act. 2.v.3. (r) Act. 4.v.8. (s) Luc. 21.v.15. (t) 2. [?] 2.v.9. (u) Math. 28.v.20.</hi></p>

</div3>

<!-- 100. STRANICA -->

<pb n="100" facs="0101.jpg"/>

<div3 type="subchapter" n="6" xml:id="DK1800-III-05-06">

<head><hi rend="center">SESZTE LITANIE.</head>

Od ľfzuckerfzta.

</hi></head>

<p><hi>I</hi>ľzfufze ľfzuckerfzte, ľzmlujfze námi.

ľfzufze ľfzuckerfzte, Pomiluj náfz.
ľfzufze ľfzuckerfzte; Szmilujfze námi.
Nebefzki Ocfé Boxe, Szmilujfze námi.
Odkupitelyu Szinu Boxe, Szmilujfze námi.
Duk ľzveti Boxe, Szmilujfze námi.
Szin Xivoga Boga (a) Szmilujfze námi
U Komufzeje oczu vollya izpunila, (b) Szmilujfze námi.
Komuje Ime dáto, koje ľzverhu ľzva

<!-- 101. STRANICA -->

<pb n="101" facs="0102.jpg"/>

kogh imena jeľzte, (c)

Szmilujfze námj.

Pogľaviczo Mira, (d)

Gofzpodin Gofzpodé, i krályu kralyev,
Komuje dáta ľzvaká vláfzt na nebu i na Zemlyi, (f)
Verhovni Pope, ľzveti, nenaudni, i lipi, (g)
Jedini Megyu-hoditelyu megy Bogom i megy lyudmi, (h)
U Kogáfzu klyucfevi od ľzmerti i od pákla; (i)
Koi pút jeľzi, i právda, i xivot, (k)
Koi u Nazaretu, od ľzvetoga Duha, u utrobi Divicze Mariae zacľét jeľzi. (1)
Koi u Betleemľzkoi ľtali, u pol nochi rodgyen jeľzi (m)
Koi u povoje uvien, i na jalzľá povalyen jeľzi, (n)
Komufzu fze poklonili Paľztiri i krályi, (o)

[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Szmilujfze námi.

<!-- 102. STRANICA -->

<pb n="102" facs="0103.jpg"/>

Koi obrizán, i u Czerqvi prikázan jéŕzi, (p) Szmilujŕze nami.
Koi od Iruda na fzmert tráxen jéŕzi, (q) Ifzzukerŕzte fzmiluiŕze nami.
Koifziŕze u AEgyptu, megyu Idolczi, za fzedam godifŕta bavio, (r)
Koi fzi u Nazaretu, za dvajeŕzt i tri godine, Roditelyem tvoim pokoran bio, (s)
Koi fzi od <persName key="PN12" ref="context.xml#PN12">fzvetogh Ivana
kerŕzitelya</persName> kerŕten, á od Gyávla Nápaŕztovan bio, (t)
Koifzi, od <persName key="PN24" ref="context.xml#PN24">Judae</persName>, za trideŕzet
Nováczá prodán ' i s polyblyenyém izdán bio. (u)
Koi fzi noge oprao Ucfenikom tvoijm, (x)
Koi ucfenikom fzveto Tilo i kerv tvoju za jilo dade, (y)
Koi u vertlu Geczemánŕzkom kervnim znojem znoioŕze jeŕzi, (z)
[vitičastu zagrađu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Ifzuckerŕzte fzmilujŕze námi.
<!-- 103. STRANICA -->
<pb n="103" facs="0104.jpg"/>
Koi od Ucfeniká ofztavlyen, i u Ruke Grifnikov pridat jeŕzi, (aa)
Koi fŕvezan kako lupex po Jerozolimu potézan jeŕzi, (bb)
Koi kod Annafa Zaufán, á od Petra triput zatajen jeŕzi, (cc)
Koi kod Kaifafa po fŕzvu noch, neprifŕtanczé rugán, plyuvan, i bien jeŕzi, (dd)
Koi u jutru od Szábora Xudijŕskogh na fzmert ofzgyen jéŕzi (ee)
Koi prid Pilátom, u mlogij, láxlyivò izdáván jeŕzi, (ff)
Koi kod Iruda, u bilu Odichu obucfen, rugán jéŕzi, (gg)
Koi kod Pilata nemilò bicféván, teryem krunyen, u czerlyenoi odicki rugán, i terszkom bién jéŕzi
(hh)
Koi fzi ranyen bio za náŕŕe opacŕne, i poterven za grihe náŕŕe, (ii)
[vitičastu zagrađu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Ifzuckerŕzte fzmilnjŕze námi.
<!-- 104. STRANICA -->
<pb n="104" facs="0105.jpg"/>
Koi fzi boleŕtzi náŕŕe noŕzio, i tegobe náŕŕe podnoŕzio, (kk)
Koi krixá tvoga noŕzech, kako nimo Jágnye na fzmert noŕŕen jéŕzi. (ll)
Koi na Verhu goré Kalvarié, jidom omifánim s mirhaŕztim Vinom pojen, Szvucfen, na krix profŕtert,
prikovan, i s krixem zajednò podignut jéŕzi, (mm)
Koi na krixu, megyu dvimá Lupexi, gól porugán, Ocztom pojen, tri fzaata gorke muke podnoŕzech,
glávu tvoju fŕzagnu, i Duh tvoj izdade, (nn)
Koi umri za náŕŕe grihe, i uŕzker,ŕznu za náŕŕe oprávdánye, (oo)
Milofŕtivi odkupitelyu nas, Poŕzlufái náŕz,
[vitičastu zagrađu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Ifzuckerŕzte fzmilujŕze námi.
Lyublyeni Ofzloboditelyu, nas, fzmilujŕze nami.
Od fŕvakoga Griha, Ofzlobodi náŕz Ifzufze.
<!-- 105. STRANICA -->
<pb n="105" facs="0106.jpg"/>
Od zlá fŕvakóga, Ozlobodi náŕz Ifzufze.
Od fŕvakogh pogibélya,
Od vicŕnyé fzmerti,
Po zacŕchéu, rogyényu iobrizovanyu tvojemu,
Po Velicŕnfŕztvu fŕvétogh Iména tvóga.
Po Kerŕŕtényu, poŕztu, i molitvij tvoij,
Po hodenyu, potrugyenyu, i fŕvij dílij tvoij,
Po fŕvij tvoij boleŕtzij, tileŕznij, i Duhovnij,
Po tvojoj xalofŕznoj fzmerti, i fŕvako, jakij doŕŕtojanŕztvij tvoij,
[vitičastu zagrađu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Ofzlobodi náŕz Ifzufze.
Mí Grifniczi, Molimote uŕzlíŕi náŕz.
Da umriví grihu, fzámoi právdi Xivemo, Molimo te uŕzlíŕi náŕz.
Da tilo krixu prikujémo s griami i s poxelyényii, Molimote uŕzlíŕi náŕz.
<!-- 106. STRANICA -->
<pb n="106" facs="0107.jpg"/>
Daŕze jedinò u fŕvétom Krixu tvóme fŕlavimo,
Da od Boga poŕzláni Krix nas, fŕvi veŕzelò noŕzimo,
Da kerv tvoja izcŕfíŕti Duhovnu fŕviefŕt náŕŕu, i dílá mertvij, na fŕluxbu Boga xivóga,
[vitičastu zagrađu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Moli te uŕzlíŕi náŕz
Jagánceŕe Boxij, koi uzimás fŕvéga fŕvita grihe, Namoli oca tvoga daŕze fzmiluje námi.
Jagánceŕe Boxij, koi uzimás fŕvéga fŕvita grihe, Bud nami grifnikom milofŕzivni.
Jagánceŕe Boxii, koi uzimás fŕvéga fŕvita grihe, Daj nam Duha fŕvétogh.
</p>
<p><i>(a) Math. 16.v.16. (b) Matth. 3.v.17. (c) Phil. 2.v.9. (d) Ifá. 9.v.6. (e) Apoc. 17.v.14. (f) Matth. 28.v.18. (g) Heb. 7.v.29. (h) I. Tim. 2.v.5. (i) Apoc. 1.v.18. (k) Joan 14.v.6. (l) Luc. 1.v.27. (m) Luc. 2.v.7. (n) Ibid. (o) Matth. 2.v.II. (p) Luc. 2.v.21. (q) Matth. 2.v.13. (r) Matth. 2.v.19. (s) Luc. 2.v.51. (t) Matth. 2.v.16. (u) Luc. 22.v.48. (x) Joan. 13.v.14. (y) Luc. 22.v.17. (z) Luc. 22.v.44. (aa)</i></p>
<!-- 107. STRANICA -->
<pb n="107" facs="0108.jpg"/>

Matth. 26.v.56. (bb) Joan. 18.v.12. (cc) Matth. 26.v.74. (dd) Luc. 22.v.64. (ee) Luc. 22.v.66. (ff)
Luc. 22.v.2. (gg) Luc. 23.v.2. (hh) Joan. 19.v.1. (ii) Ila. 53.v.5. (kk) Ila. 53.v.4. (ll) Joan. 19.v.17. (mm) Matth. 27.v.34. (nn) Matth. 27.v.39. (oo)
Rom. 4.v.25.</hi>

</p>

</div3>

</div2>

</div1>

</body>

</text>

</TEL>

Prilog 3 – Kontrolirani rječnici termina (datoteka context.xml)

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<list xml:lang="hr">
<listPerson type="historical">
  <person n="1" xml:id="PN01">
    <persName>
      <forename>Petar</forename>
      <surname>Regalat</surname>
      <addName type="alias" xml:lang="es">Regalado</addName>
      <addName type="alias" xml:lang="la">Regalatus</addName>
      <roleName>svetac</roleName>
      <roleName>španjolski franjevac</roleName>
      <state type="life" from="1390" to="1456"></state>
    </persName>
  </person>
  <person n="2" xml:id="PN02">
    <persName>
      <forename>Franjo</forename>
      <surname>Asiški</surname>
      <roleName>svetac</roleName>
    </persName>
  </person>
  <person n="3" xml:id="PN03">
    <persName>
      <forename>Abraham</forename>
      <roleName>patrijarh</roleName>
    </persName>
  </person>
  <person n="4" xml:id="PN04">
    <persName>
      <forename>Petar</forename>
      <surname>Villacreces</surname>
      <roleName>španjolski franjevac</roleName>
      <state type="life" from="+" to="1422"></state>
    </persName>
  </person>
  <person n="5" xml:id="PN05">
    <persName>
      <forename>Pavao</forename>
      <surname>Sv.</surname>
    </persName>
  </person>
  <person n="6" xml:id="PN06">
    <persName>
      <forename>Izabela Katolička</forename>
      <addName type="alias">Izabela I. Kastiljska</addName>
      <roleName>španjolska kraljica</roleName>
      <state type="life" from="1451" to="1504"></state>
      <state>vladala je u Kastilji od 1474.</state>
    </persName>
  </person>
  <person n="7" xml:id="PN07">
    <persName>
      <forename>Karlo II.</forename>
      <roleName>španjolski kralj</roleName>
      <state type="govern" from="1665" to="1700">vladao od 1665. do 1700.</state>
    </persName>
  </person>
  <person n="8" xml:id="PN08">
    <persName>
      <forename>Inocent XI.</forename>
      <addName type="alias" xml:lang="it">Benedetto Odescalchi</addName>
      <roleName>papa</roleName>
      <state type="govern" from="1676" to="1689"></state>
    </persName>
  </person>
  <person n="9" xml:id="PN09">
    <persName>
```

```

    <forename>Joannes de Sancta Maria</forename>
    <addName type="alias" xml:lang="es">Juan de Santa María</addName>
    <roleName>$spanjolski franjevac</roleName>
    <state type="life" notBefore="1551" to="1622"></state>
  </persName>
</person>
<person n="10" xml:id="PN10">
  <persName>
    <forename>Benedikt XIV.</forename>
    <addName type="alias" xml:lang="it">Prospero Lambertini</addName>
    <roleName>papa</roleName>
    <state type="govern" from="1740" to="1758"></state>
  </persName>
</person>
<!-- OPROSSTENJA OSOBITA -->
<person n="11" xml:id="PN11">
  <persName>
    <forename>David</forename>
    <roleName>izraelski kralj</roleName>
  </persName>
</person>
<person n="12" xml:id="PN12">
  <persName>
    <forename>Ivan Krstitelj</forename>
    <roleName>sv.</roleName>
  </persName>
</person>
<person n="13" xml:id="PN13">
  <persName>
    <forename>Petar Apostol</forename>
    <roleName>sv.</roleName>
  </persName>
</person>
<person n="14" xml:id="PN14">
  <persName>
    <forename>Pavao Apostol</forename>
    <roleName>sv.</roleName>
  </persName>
</person>
<person n="15" xml:id="PN15">
  <persName>
    <forename>Andrija</forename>
    <roleName>apostol</roleName>
    <roleName>sv.</roleName>
  </persName>
</person>
<person n="16" xml:id="PN16">
  <persName>
    <forename>Jakov Stariji</forename>
    <roleName>apostol</roleName>
    <roleName>sv.</roleName>
  </persName>
</person>
<person n="17" xml:id="PN17">
  <persName>
    <forename>Ivan Evandelist</forename>
    <roleName>sv.</roleName>
  </persName>
</person>
<person n="18" xml:id="PN18">
  <persName>
    <forename>Toma Apostol</forename>
    <roleName>sv.</roleName>
  </persName>
</person>
<person n="19" xml:id="PN19">
  <persName>
    <forename>Filip Apostol</forename>
    <roleName>apostol</roleName>
    <roleName>sv.</roleName>

```

```

    </persName>
  </person>
  <person n="20" xml:id="PN20">
    <persName>
      <forename>Jakov Mlađi</forename>
      <roleName>apostol</roleName>
      <roleName>sv.</roleName>
    </persName>
  </person>
  <person n="21" xml:id="PN21">
    <persName>
      <forename>Bartol</forename>
      <roleName>apostol</roleName>
      <roleName>sv.</roleName>
    </persName>
  </person>
  <person n="22" xml:id="PN22">
    <persName>
      <forename>Matej</forename>
      <roleName>apostol</roleName>
      <roleName>evanđelist</roleName>
      <roleName>sv.</roleName>
    </persName>
  </person>
  <person n="23" xml:id="PN23">
    <persName>
      <forename>Šimun</forename>
      <roleName>apostol</roleName>
      <roleName>sv.</roleName>
    </persName>
  </person>
  <person n="24" xml:id="PN24">
    <persName>
      <forename>Juda</forename>
      <surname>Tadej</surname>
      <roleName>apostol</roleName>
      <roleName>sv.</roleName>
    </persName>
  </person>
  <person n="25" xml:id="PN25">
    <persName>
      <forename>Matija</forename>
      <roleName>apostol</roleName>
      <roleName>sv.</roleName>
    </persName>
  </person>
  <person n="26" xml:id="PN26">
    <persName>
      <forename>Josip</forename>
      <roleName>sv.</roleName>
    </persName>
  </person>
  <person n="27" xml:id="PN27">
    <persName>
      <forename>Patritius</forename>
      <surname>Sporer</surname>
      <roleName>austrijski franjevac</roleName>
      <state type="life" notBefore="1683"></state>
    </persName>
  </person>
  <person n="28" xml:id="PN28">
    <persName>
      <forename>Johann Georg</forename>
      <surname>Reiffenstuel</surname>
      <roleName>austrijski franjevac</roleName>
      <state type="life" from="1641" to="1703"></state>
    </persName>
  </person>
  <!-- ABECEVICA 1737. -->
  <person n="29" xml:id="PN29">

```



```

    <persName>
      <forename>Poncije</forename>
      <surname>Pilat</surname>
    </persName>
  </person>
  <person n="30" xml:id="PN30">
    <persName>
      <forename>Mihovil</forename>
      <roleName>sv.</roleName>
      <roleName>arkandeo</roleName>
    </persName>
  </person>
  <person n="31" xml:id="PN31">
    <persName>
      <forename>Eva</forename>
    </persName>
  </person>
  <person n="32" xml:id="PN32">
    <persName>
      <forename>Adam</forename>
    </persName>
  </person>
</listPerson>

<listPlace>
  <placeName key="GN1" n="1" xml:id="GN01">
    <settlement type="city">Valladoid,</settlement>
    <country>Španjolska</country>
  </placeName>
  <placeName key="GN2" n="2" xml:id="GN02">
    <settlement type="city">Aguilera</settlement>
    <country key="CN1">Španjolska</country>
  </placeName>
  <placeName key="GN3" n="3" xml:id="GN03">
    <settlement type="city">Tribulos</settlement>
    <settlement type="alias" xml:lang="es">del Abroyo</settlement>
    <country key="CN1">Španjolska</country>
  </placeName>
  <placeName key="GN4" n="4" xml:id="GN04">
    <settlement type="unknown">Malupoteolana</settlement>
    <settlement type="unknown">Nepoznati toponim u Španjolskoj</settlement>
    <country key="CN1">Španjolska</country>
  </placeName>
  <placeName key="GN5" n="5" xml:id="GN05">
    <settlement type="city">Budim</settlement>
    <country key="CN1">Ugarska</country>
  </placeName>
  <placeName key="GN6" n="6" xml:id="GN06">
    <settlement type="city">Rim</settlement>
  </placeName>
  <placeName key="GN7" n="7" xml:id="GN07">
    <settlement type="city">Osijek</settlement>
  </placeName>
  <placeName key="GN8" n="8" xml:id="GN08">
    <settlement type="unknown">Mursa</settlement>
  </placeName>

  <placeName key="CN1" n="9" xml:id="CN01">
    <settlement type="country">Španjolska,</settlement>
    <country>Španjolska</country>
    <bloc type="sub-continent">Južna Europa</bloc>
  </placeName>
  <placeName key="CN2" n="10" xml:id="CN02">
    <settlement type="unknown">Provincia od India</settlement>
    <settlement type="unknown">Nepoznata područja</settlement>
  </placeName>
</listPlace>

<listDate>

```

```
<date when="1747">1747.
      <date type="occasion">godina tiskanja</date>
</date>
</listDate>
</list>
```